

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Οδηγός Προπτυχιακών Σπουδών
2019-2020

Επιμέλεια: Αναστάσιος Τάντσος
Θεσσαλονίκη 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συντομογραφίες	3
Διάρθρωση της Φιλοσοφικής Σχολής	5
ΑΠΘ – Φιλοσοφική Σχολή	5
Οργάνωση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
Διάρθρωση Τμήματος	6
Διάρθρωση Τομέων	6
Συνέλευση του Τμήματος	7
Επιστημονικό προσωπικό	
• Τομέας Αρχαίας Ελληνικής, Ρωμαϊκής, Μεσαιωνικής και Βυζαντινής Ιστορίας	9
• Τομέας Αρχαιολογίας	10
• Τομέας Ιστορίας της Τέχνης	11
• Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας	11
• Επώνυμη Έδρα Ποντιακών Σπουδών	12
• ΕΔΙΠ	12
Διδάσκαλοι ξένων γλωσσών	13
Σύμβουλος σπουδών	13
Υπεύθυνος συμφωνιών Erasmus	13
Σύμβουλος υποστήριξης πρόσβασης στις σπουδές των φοιτητών/τριών ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων	13
Εκπαιδευτικές άδειες ακαδημαϊκού έτους 2019-2020	13
Βιβλιοθήκες	15
Μουσεία, αρχεία, συλλογές και Εργαστήρια του Τμήματος	18
Αρχαιολογικές ανασκαφές – Επιτόπιες έρευνες	22
Colloquia, κύκλοι ομιλιών, επιστημονικές συναντήσεις	24
Ακαδημαϊκό ημερολόγιο	26
Εξάμηνα	
Εξεταστικές περιόδους	
Αργίες	

Πρακτική άσκηση φοιτητών	28
Επιτροπή κοινωνικής πολιτικής και υγείας	29
Μονάδα διασφάλισης ποιότητας (ΜΟΔΙΠ)	29
Δομή απασχόλησης και σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ)	19
Πίνακας προγραμμάτων ERASMUS συνδεδεμένων με το Τμήμα (2019-2020)	31
Οργάνωση των Σπουδών	
I. Γενικές πληροφορίες	35
II. Κωδικοποίηση και τεχνικοί όροι του Προγράμματος Σπουδών	36
III. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών	36
IV. ΠΠΔΕ	39
Πρόγραμμα μαθημάτων (ακαδημαϊκό έτος 2019-2020)	
Χειμερινό εξάμηνο	41
Εαρινό εξάμηνο	46
Περιλήψεις μαθημάτων (ακαδημαϊκό έτος 2019-2020)	52
Παράρτημα: Κωδικοί και τίτλοι μαθημάτων κατά κατηγορίες μαθημάτων	76

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΙ	: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΠΘ	: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΒΔ	: Βασιλικό διάταγμα
ΔΕ	: Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
ΔΜ	: Διδακτική μονάδα
ECTS	: Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων
ΕΕ	: Ελεύθερης επιλογής (μάθημα)
ΕΔΙΠ	: Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
ΕΛΚΕ	: Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας
ΕΞ.	: Εξάμηνο
ΕΤΕΠ	: Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό
ημ.όρ.	: ημ.όρ.οφ.ορ.
ΚΒΕ	: Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών
Μουσ. Εκμ.	: Μουσείο Εκμαγείων
ΝΚ	: Νέο Κτήριο Φιλοσοφικής
ΠΑΜΑΚ	: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
ΠΔ	: Προεδρικό διάταγμα
ΠΕ	: Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
ΠΚ	: Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής
π.π.	: παλαιό πρόγραμμα
ΠΠΔΕ	: Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας
Σπ. Λ.	: Σπουδαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
Υ	: Υποχρεωτικό (μάθημα)
ΥΕ	: Υποχρεωτικό κατ' επιλογή (μάθημα)
ΥΕΙΔ	: Υποχρεωτικό ειδίκευσης (μάθημα)
ΥΕΙΔΦ	: Υποχρεωτικό ειδίκευσης φροντιστήριο (μάθημα)
ΦΕΚ	: Φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως

Η Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ.
Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Η Φιλοσοφική Σχολή ιδρύθηκε το 1925 και άρχισε να λειτουργεί από το 1926-27. Αρχικά είχε διαιρεθεί σε δύο Τμήματα, το Φιλολογικό και το Ιστορικό-Αρχαιολογικό, κατόπιν σε τέσσερα –Κλασικών Σπουδών, Μέσων και Νεοελληνικών Σπουδών, Φιλοσοφικών Σπουδών και Αρχαιολογικών Σπουδών –, ενώ το 1971 διαιρέθηκε σε επτά Τμήματα: Κλασικών Σπουδών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Ιστορικών Σπουδών, Αρχαιολογίας και Τέχνης, Φιλοσοφικών Σπουδών, Ψυχολογίας-Παιδαγωγικής και Γλωσσολογίας. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόστηκε για τελευταία φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985-86.

Το 1951-52 άρχισε να λειτουργεί το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, προσαρτημένο στη Φιλοσοφική Σχολή. Το 1954-55 προστέθηκε το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και το 1960-61 τα Τμήματα Γερμανικής και Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Το 1964 (ΒΔ 735) ιδρύθηκε στα Ιωάννινα Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που αργότερα ανεξαρτητοποιήθηκε μέσα στο πλαίσιο του αυτόνομου Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων. Με το ΠΔ 1051/77 ιδρύθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, που λειτουργεί υπό την εποπτεία της Φιλοσοφικής Σχολής και προσφέρει μαθήματα Νέας Ελληνικής σε αλλοδαπούς και υποψήφιους φοιτητές.

Από το ακαδημαϊκό έτος 1982-83 ισχύει και για τη Φιλοσοφική Σχολή ο Νόμος 1268/82 (ΦΕΚ 87/16-7-82) «για τη δομή και λειτουργία των ΑΕΙ», ορισμένες διατάξεις του οποίου τροποποιήθηκαν με τον Νόμο 1566/85. Με τον Νόμο αυτόν α) ιδρύθηκε στη θέση της παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής το Φιλοσοφικό Τμήμα και β) αυτονομήθηκαν τα τέσσερα Τμήματα του Ινστιτούτου Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών. Τα πέντε αυτά Τμήματα απάρτιζαν πια, σύμφωνα με το Νόμο, τη Φιλοσοφική Σχολή. Το 1984-85 το Φιλοσοφικό Τμήμα διαιρέθηκε με το ΠΔ 445/84 σε τρία Τμήματα: α) Φιλολογίας, β) Ιστορίας και Αρχαιολογίας και γ) Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας. Το 1996 αποσπάστηκε το Τμήμα Ψυχολογίας από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Έτσι, σήμερα η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης απαρτίζεται από οκτώ Τμήματα. Καθένα από αυτά χορηγεί ξεχωριστό πτυχίο.

Το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών (<http://www.kbe.auth.gr/>) αποτελείται από πέντε τμήματα: Βυζαντινής Ιστορίας, Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Βυζαντινής Φιλολογίας, Βυζαντινής Θεολογίας και Βυζαντινού Δικαίου. Το ΚΒΕ διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας επικαιροποιεί κάθε χρόνο τον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.hist.auth.gr/el>). Εξέδιδε, επίσης, την Επιστημονική Επετηρίδα *Εγνατία*, της οποίας κυκλοφόρησαν δεκαπέντε τόμοι (1989, 1990, 1991-1992, 1993-1994, 1995-2000, 2001-2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011) και ένα παράρτημα στη μνήμη της Έλλης Σκοπετέα. Οι τόμοι των ετών 2001-2009 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του τμήματος (<http://www.hist.auth.gr/el/egnatia>).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρύτανης: *N. Παπαϊωάννου*, καθηγητής Τμήματος Κτηνιατρικής
Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας: *Δ. Κωβαίος*, καθηγητής
Αντιπρύτανης Οικονομικών, Προγραμματισμού και Ανάπτυξης: *Χαρ. Φείδας*, καθηγητής
Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων: *Ανδ. Γιαννακουδάκης*, καθηγητής
Αντιπρύτανης Έρευνας και Δια Βίου Εκπαίδευσης: *Ευσ. Στυλιανίδης*, αν. καθηγητής

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κοσμήτορας: *Δ. Μαυροσκούφης*, καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΗΣ

Τμήμα Φιλολογίας:	A. Μαυρουδής
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας:	B. Γούναρης
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής:	K. Μπίκος
Τμήμα Ψυχολογίας:	Π. Ρούσση
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	A. Τσαγγαλίδης
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	A. Κιγιτσιόγλου-Βλάχου
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	A. Κοιλιάρη
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	Z. Ζωγραφίδου

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ιστοσελίδα Τμήματος: <http://www.hist.auth.gr>

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πρόεδρος: **Βασίλης Κ.Γούναρης**, Καθηγητής, γρ. 401 (τηλ. 231099.7470)

Αν. Πρόεδρος: **Μελίνα Παϊσίδου**, Αν. Καθηγήτρια, γρ. 311 (τηλ 231099. 7127)

Γραμματέας: **Β. Χαχοπούλου**, ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού (τηλ. 231099.8780)

Προσωπικό Γραμματείας: Κτήριο Διοίκησης, 2ος όροφος, γρ. 208, FAX: 231099.5222

Διοικητικά-Φοιτητικά θέματα: **Δ. Δαλόγλου-Παράσογλου**, ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού (τηλ.231099.5221)

Χ. Καράμπαλης, ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού (τηλ. 231099.5226)

Μεταπτυχιακά: **Ι. Καμανά**, Υπάλληλος Γραφείου (τηλ.231099.5223)

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΜΕΩΝ

Τομέας Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Διευθύντρια: Έλενη Τούντα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, γρ. 409α, τηλ. 231099.7267

Γραμματεία Τομέα: Ε. Ασημακοπούλου, ΕΤΕΠ, γρ. 405, τηλ. 231099.7218

Τομέας Αρχαιολογίας

Διευθύντρια: Ελένη Παπαγιάννη, Επίκουρη Καθηγήτρια, γρ. 311, τηλ. 231099.7493

Γραμματεία Τομέα: Φ. Σιδερά, ΕΤΕΠ, αίθ. 301, τηλ. 231099.7278

Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

Μ. Νταγιούκλα, ΤΕ Βιβλιοθηκονόμων, αίθ. 301, τηλ. 231099.7298

Φ. Σιδερά, ΕΤΕΠ, αίθ. 301, τηλ. 231099.7278

Μ. Ιατρού, ΕΤΕΠ, Ανασκαφή Δίου, τηλ. 23510-53949

Κ. Βαστέλη, ΕΔΙΠ, γρ. 302 (ημιόροφος), τηλ. 231099.7211

Τομέας Ιστορίας της Τέχνης

Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Διευθυντής: Φωκίων Κοτζαγεώργης, Επίκουρος Καθηγητής, γρ. 401, τηλ. 231099.7206

Γραμματεία Τομέα: Μ. Ζαμπελάκη, ΕΤΕΠ, αιθ. 401, τηλ. 231099.7258

Βιβλιοθήκη Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας: Μ. Τζατζιμάκη, ΕΤΕΠ, αίθ. 401, τηλ. 231099.7183

Βιβλιοθήκη Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας: Α. Τζιντζιόβα, ΕΔΙΠ, αιθ. 104 ΠΚ, τηλ. 231099.7288

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πρόεδρος:

Β. Κ. Γούναρης

Αναπληρώτρια Πρόεδρος:

Μελ. Παϊσίδου

Διευθυντές τομέων:

Φωκ. Κοτζαγεωργης, Ελ. Παπαγιάννη, Ελ. Τούντα

Μέλη:

Γ. Αγγελόπουλος, Π. Ανδρούδης, Γ. Αντωνίου, Σ.-Μ. Βαλαμώτη, Αν. Γκουτζιουκώστας, Αγγ. Δεληκάρη, Ν. Ευστρατίου, Β. Κάλφογλου-Καλοτεράκη, Μ. Καντηρέα, Γ. Λεβενιώτης, Ελ. Μανακίδου, Ελ. Μαντά, Ιάκ. Μιχαηλίδης, Ι. Μουρέλος, Αλ. Μπακαλάκη, Π. Νίγδελης, Ι. Ξυδόπουλος, Π. Παπαδοπόλου, Δ. Παπασταματίου, Ν.-Φλ.Πούλου, Ηλ. Σβέρκος, Αθ. Σέμογλου, Μπ. Σμιτ-Δούνα, Σπ. Σφέτας, Αθ. Σφήκας, Αν. Τάντσης, Σ. Τριανταφύλλου, Π. Τσέλεκας, Λ. Χασιώτης, Ελ. Χατζηαντωνίου.

Εκπρόσωπος ΕΔΙΠ (1): Δεν έχει οριστεί

Εκπρόσωπος ΕΤΕΠ (1):

Τακτικός: Φ. Σιδερά

Αναπληρωματικός: Δεν έχει οριστεί

Εκπρόσωπος μεταπτυχιακών φοιτητών (1): Δεν έχει οριστεί

Εκπρόσωπος προπτυχιακών φοιτητών (1): Δεν έχει οριστεί

Επιστημονικό Προσωπικό Τμήματος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ**Τομέας Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας****ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1. Νίγδελης Παντελής (Αρχαία Ιστορία)	404	231099.7207 pnigdeli@hist.auth.gr

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. Βασιλείου-Seibt Αλεξάνδρα-Κυριακή (Βυζαντινή Ιστορία – Σφραγιδολογία)		- avassili@hist.auth.gr
2. Γκουτζιουκώστας Ανδρέας ¹ (Βυζαντινή Ιστορία-Θεσμοί)	406	231099.7982 agkoutzi@hist.auth.gr
3. Καντηρέα Μαρία (Ρωμαϊκή Ιστορία)		- kantirea@hist.auth.gr
4. Ξυδόπουλος Ιωάννης (Αρχαία Ελληνική Ιστορία)	411	231099.7184 ixydopou@hist.auth.gr
5. Σβέρκος Ηλίας (Ρωμαϊκή Ιστορία)	422	231099.7205 sverkos@hist.auth.gr
6. Τούντα Ελένη (Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης)	409B	231099.7267 tounta@hist.auth.gr

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. Δεληκάρη Αγγελική (Ιστορία των Σλαβικών Λαών)	412	231099.7286 adelikar@hist.auth.gr
2. Λεβενιώτης Γεώργιος (Βυζαντινή Ιστορία)	408	231099.7655 leveniot@hist.auth.gr
3. Χατζηαντωνίου Ελισάβετ (Βυζαντινή Ιστορία)	408	231099.7333 ehatzian@hist.auth.gr

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

1. Κάλφογλου-Καλοτεράκη Βασιλική (Αρχαία Ιστορία)	422	231099.7188 kalnarn@hist.auth.gr

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. Βεληγιάννη-Τερζή Χρυσούλα (Αρχαία Ιστορία)
2. Γρηγορίου-Ιωαννίδου Μάρθα (Βυζαντινή Ιστορία)
3. Κατσόφσκα-Μαλιγκούδη Γιάννα (Ιστορία των Σλαβικών Λαών)
4. Κορρές Θεόδωρος (Βυζαντινή Ιστορία)
5. Νεράντζη-Βαρμάζη Βασιλική (Βυζαντινή Ιστορία)
6. Σταυρίδου-Ζαφράκα Αλκμήνη (Βυζαντινή Ιστορία)
7. Τουλουμάκος Ιωάννης (Αρχαία Ιστορία)

---

¹ Σε ετήσια άδεια.

Τομέας Αρχαιολογίας**ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1.	Βαλαμώτη Σουλτάνα-Μαρία ² (Προϊστορική Αρχαιολογία)	304	231099.7310 sval@hist.auth.gr
2.	Ευστρατίου Νίκος (Προϊστορική Αρχαιολογία)	304	231099.7276 efstrati@hist.auth.gr
3.	Μανακίδου Ελένη ³ (Κλασική Αρχαιολογία)	311	231099.7279 hmanak@hist.auth.gr
4.	Πούλου Ναταλία ⁴ (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	314	231099.7273 npoulou@hist.auth.gr
5.	Σέμογλου Αθανάσιος (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	314	231099.7275 semoglou@hist.auth.gr
6.	Σμιτ-Δούνα Μπάρμπαρα (Κλασική Αρχαιολογία)	302	231099.7215 douna@hist.auth.gr

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Παϊσίδου Μελίνα (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	311	231099.7127 mpaisidou@hist.auth.gr
----	---	-----	---------------------------------------

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Ανδρούδης Πασχάλης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	314	231099.7377 pandroutis@hist.auth.gr
2.	Παπαγιάννη Ελένη (Κλασική Αρχαιολογία)	311	231099.7493 elpapag@hist.auth.gr
3.	Παπαδοπούλου Παγώνα (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	314	231099.7141 pagonapapa@hist.auth.gr
4.	Τάντσης Αναστάσιος (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	302	231099.5488 tassostan@hist.auth.gr
5.	Τριανταφύλλου Σεβαστή (Προϊστορική Αρχαιολογία)	304	231099.7300 strianta@hist.auth.gr
6.	Τσέλεκας Παναγιώτης (Κλασική Αρχαιολογία)	303	231099.7208 ptselekas@hist.auth.gr

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Ακαμάτης Ιωάννης (Κλασική Αρχαιολογία)
2.	Ανδρέου Στυλιανός (Προϊστορική Αρχαιολογία)
3.	Βελένης Γεώργιος (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
4.	Δρούγου Στέλλα (Κλασική Αρχαιολογία)
5.	Καδάς Σωτήριος (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
6.	Κωτσάκης Κωνσταντίνος (Προϊστορική Αρχαιολογία)
7.	Μέντζος Αριστοτέλης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
8.	Παζαράς Θεοχάρης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
9.	Παντερμαλής Δημήτριος (Κλασική Αρχαιολογία)
10.	Παπαευθυμίου-Παπανθίμου Αικατερίνη (Προϊστορική Αρχαιολογία)
11.	Σαατσόγλου-Παλιαδέλη Χρυσούλα (Κλασική Αρχαιολογία)
12.	Στεφανίδου-Τιβεριού Θεοδοσία (Κλασική Αρχαιολογία)
13.	Τιβέριος Μιχάλης (Κλασική Αρχαιολογία)

² Σε άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο.³ Σε άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο.⁴ Σε ετήσια άδεια.

Τομέας Ιστορίας της Τέχνης**ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1. Κωτίδης Αντώνιος (Ιστορία της Τέχνης)
2. Μυκονιάτης Ηλίας (Ιστορία της Μεσαιωνικής και Νεότερης Τέχνης της Δύσης)
3. Παπανικολάου Μιλτιάδης (Ιστορία της Τέχνης)
4. Χαραλαμπίδης Αλκιβιάδης (Ιστορία της Μεσαιωνικής και Νεότερης Τέχνης της Δύσης)

Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λογογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας**ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1. Γούναρης Βασίλης (Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων)	401	231099.7470 vkg@hist.auth.gr
2. Μουρέλος Ιωάννης (Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία)	401	231099.7255 ymourellos@yahoo.gr
3. Σφέτας Σπυρίδων (Νεότερη και Σύγχρονη Βαλκανική Ιστορία)	401	231099.7225 ssfetas@hist.auth.gr
4. Σφήκας Αθανάσιος (Διεθνής και Ελληνική Ιστορία του 20 ^{ου} αι.)	401	231099.7517 tdsfikas@hist.auth.gr

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. Μιχαηλίδης Ιάκωβος ⁵ (Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία)	401	231099.7973 iakovos@hist.auth.gr
2. Μπακαλάκη Αλεξάνδρα (Κοινωνική Ανθρωπολογία)	104 (ΠΚ)	231099.7199 abak@hist.auth.gr

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. Αγγελόπουλος Γεώργιος (Κοινωνική Ανθρωπολογία)	104 (ΠΚ)	231099.7288 agelop@hist.auth.gr
2. Αντωνίου Γεώργιος (Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία των Εβραίων του ελλαδικού χώρου)		- geoantoniou@hist.auth.gr
3. Κοτζαγεώργης Φωκίων (Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας)	401	231099.7206 phokion@hist.auth.gr
4. Μαντά Ελευθερία ⁶ (Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας)	401	231099.7500 elefmant@hist.auth.gr
5. Παπασταματίου Δημήτριος (Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας)	401	231099.7481 dpapasta@hist.auth.gr
6. Χασιώτης Λουκιανός (Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων)	401	231099.7449 loukhass@hist.auth.gr

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. Αλεξανδρόπουλος Ιωάννης (Τουρκολογία)
2. Κολιόπουλος Ιωάννης (Ιστορία των Νεότερων Χρόνων)
3. Ξανθοπούλου-Κυριακού Άρτεμις-Νίκη (Νεοελληνική Ιστορία)
4. Χασιώτης Ιωάννης (Ιστορία των Μεσαιωνικών και Νεότερων Χρόνων)

⁵ Σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο.⁶ Σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο.

ΕΠΩΝΥΜΗ ΕΔΡΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

με την υποστήριξη του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος «Ιβάν Σαββίδης»

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

1.	Χατζηκυριακίδης Κυριάκος ⁷ (Ποντιακές Σπουδές – Ελληνισμός της Ανατολής)	402	231099.7214 kyriakoschatz@hist.auth.gr

ΜΕΛΗ ΕΔΙΠ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τομέας Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας

1.	Δρ. Μανδαλάκη Αικατερίνη (Ρωμαϊκή Ιστορία)	404	231099.7207 mandalaki@hist.auth.gr

Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

1.	Τζιντζιόβα Αρετή (Λαογραφία)	104 (ΠΚ)	231099.7288 areti@hist.auth.gr

Τομέας Αρχαιολογίας

1.	Βαστέλλη Κυριακή (Κλασική Αρχαιολογία)	302 (ημιορ.)	231099.7211 kvasteli@hist.auth.gr

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

1.	Δρ. Αλματζή Αθηνά (Προϊστορική Αρχαιολογία)	301A	231099.7282 aalmatzi@hist.auth.gr
2.	Δρ. Αναγνώστου Ιωάννα (Προϊστορική Αρχαιολογία)	301A	231099.7281 gianna12@hist.auth.gr
3.	Δρ. Βασιλειάδου Ιωάννα (Κλασική Αρχαιολογία)	301A	231099.7281 ivasil@hist.auth.gr
5.	Δρ. Βούλγαρη Ευαγγελία (Προϊστορική Αρχαιολογία)	301A	231099.7282 voulevan@hist.auth.gr
6.	Δρ. Γούναρη Εμμανουέλα (Κλασική Αρχαιολογία)	301A	231099.7442 emma@hist.auth.gr
7.	Δρ. Καζακίδη Ναταλία (Κλασική Αρχαιολογία)	Μουσ. Εκμ.	231099.7351 natali@hist.auth.gr
8.	Δρ. Καλλίνη Χρυσάνθη (Κλασική Αρχαιολογία)	301A	231099.7282 kallini@hist.auth.gr
9.	Δρ. Κυριάκου Αθανασία (Κλασική Αρχαιολογία)	302 (ημιορ.)	231099.7990 akyriak@hist.auth.gr
10.	Δρ. Παπαγεωργίου Παρασκευή (Αρχαιολογία)	-	-
11.	Δρ. Παπακυριακού Χριστίνα (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	301A/ KBE	231099.2008/99.7442 chpapaky@hist.auth.gr
12.	Δρ. Πλιώτα Αναστασία (Βυζαντινή Αρχαιολογία)	301A/ KBE	231099.2007/99.7442 apliota@hist.auth.gr
14.	Δρ. Τσονάκα Κωνσταντίνα (Κλασική Αρχαιολογία)	301A	231099.7281 ktsoukaka@hist.auth.gr

⁷ Υπό την επίβλεψη του Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Πληροφορίες στο γρ. 410, τηλ. 231099.7392-4.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ελισάβετ Χατζηαντωνίου, γραφ. 408, τηλ. 231099.7333, e-mail: ehatzian@hist.auth.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ERASMUS

Σεβαστή Τριανταφύλλου, γραφ. 304, τηλ. 231099.7300, e-mail: strianta@hist.auth.gr

**ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ**

Παγώνα Παπαδοπούλου, γραφ. 314, τηλ. 231099.7141, e-mail: pagonapapa@hist.auth.gr

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2019-2020

Χειμερινό εξάμηνο:

Ελ. Μαντά
Ιακ. Μιχαηλίδης

Εαρινό εξάμηνο:

Ελ. Μανακίδου
Σ.-Μ. Βαλαμώτη

Ετήσια άδεια:

Ν.-Φλ. Πούλου
Αν. Γκουτζιουκώστας

Βιβλιοθήκες

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Για όλες τις βιβλιοθήκες και τα σπουδαστήρια του ΑΠΘ βλ.

<http://www.lib.auth.gr/el/βιβλιοθήκες>

Για τις βιβλιοθήκες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας βλ.

www.hist.auth.gr/el/βιβλιοθήκες

Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Αίθουσα 301 (NK)

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/b213/> www.hist.auth.gr/el/content/αρχαιολογίας-και-ιστορίας-της-τέχνης

Περιεχόμενο: 33.000 τόμοι, 300 περίπου σειρές ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους/ Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: βλ. www.hist.auth.gr/el/content/αρχαιολογίας-και-ιστορίας-της-τέχνης

Τηλ.: 231099.7280

Πληροφορίες: archaeologylib@hist.auth.gr

Βιβλιοθήκη Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Θέση: Αίθουσα 406-407 (NK)

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/b212> www.hist.auth.gr/el/content/βυζαντινής-και-μεσαιωνικής-ιστορίας

Περιεχόμενο: 8.000 τόμοι, 95 σειρές ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους/ Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: www.hist.auth.gr/el/content/βυζαντινής-και-μεσαιωνικής-ιστορίας

Τηλ.: 231099.7247 και 99.7440

Πληροφορίες: emma@hist.auth.gr

Βιβλιοθήκη Κλασικής Φιλολογίας και Αρχαίας Ιστορίας του Τομέα Κλασικών Σπουδών

Αίθουσα 201 (NK)

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/b203> www.hist.auth.gr/el/content/κλασικής-φιλολογίας-και-αρχαίας-ιστορίας

Περιεχόμενο: 35.000 τόμοι, ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά, σπάνιες εκδόσεις

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους/ Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 09.00-19.00.

Τηλ.: 231099.7049

Πληροφορίες: Classicslibrary@lit.auth.gr

Βιβλιοθήκη Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Αίθουσα 104-105 (ΠΚ)

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/b214> www.hist.auth.gr/el/content/λαογραφίας-και-κοινωνικής-ανθρωπολογίας

Περιεχόμενο: βιβλιοθήκη Ν. Πολίτη και Σ. Κυριακίδη – σειρά φυλλαδίων λαογραφικού περιεχομένου – τόμοι και σειρές περιοδικών

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους/ Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα - Παρασκευή 09.00 - 14.30

Τηλ.: 231099.7288 fax: 99.7287

Πληροφορίες: areti@hist.auth.gr

Βιβλιοθήκη Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

Αίθουσα 401 (NK)

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/b211> www.hist.auth.gr/el/content/νεότερης-και-σύγχρονης-ιστορίας

Περιεχόμενο: 18.500 τόμοι, 200 περίπου σειρές ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους / Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα - Πέμπτη 09:00 - 19:00,

Παρασκευή 09:00 - 14:00

Τηλ.: 231099.7183

Πληροφορίες: tzatzima@hist.auth.gr

Βιβλιοθήκη Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών

Κτίριο Μέλισσα, Βασιλίσσης Όλγας 36

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/bo51> και <http://www.kbe.auth.gr/fviviliothiki.html>

Περιεχόμενο: 40.000 τόμοι, 300 περίπου σειρές ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους / Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: κατόπιν επικοινωνίας

Τηλ.: 231099.2005 fax: 99.2004

Πληροφορίες: lib@kbe.auth.gr

Θεματική Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής

Υπόγειο Νέας Πτέρυγας Φιλοσοφικής Σχολής

Ιστοσελίδα: <http://www.lib.auth.gr/el/b200> και <http://www.phil.auth.gr/lib/>

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους / Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα - Παρασκευή 07:30 - 15:00

Τηλ.: 231099.7306 και 231099.7307

Πληροφορίες: themlibrary@phil.auth.gr

Μουσεία, Αρχεία, Συλλογές και Εργαστήρια

ΜΟΥΣΕΙΑ, ΑΡΧΕΙΑ, ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**Μουσείο Εκμαγείων**

Υπόγειο (ΝΚ)

Ιστοσελίδα: <http://castmuseum.web.auth.gr> και https://www.auth.gr/museums_archives/ekmageia

Περιεχόμενο: Τα 700 περίπου εκμαγεία αρχαίων έργων τέχνης προσφέρουν στους φοιτητές του Τμήματος την ευκαιρία να προσεγγίσουν ορισμένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά μνημεία κυρίως της αρχαίας γλυπτικής. Τα πρωτότυπά τους χρονολογούνται από τη μινωική έως τη βυζαντινή εποχή και φυλάσσονται σήμερα σε πολλά ελληνικά και ευρωπαϊκά μουσεία. Ανάμεσά τους ξεχωριστή θέση κατέχουν ορισμένα μεγάλης σημασίας εκμαγεία, όπως αυτά του κολοσσιαίου κούρου του Σουνίου, των εναέτιων συνθέσεων του ναού του Διός στην Ολυμπία, των ανάγλυφων πλακών από τη ζωφόρο του Παρθενώνα και το τόξο του Γαλέριου στη Θεσσαλονίκη, αλλά και τα γαλβανο-πλαστικά αντίγραφα μινωικών και μυκηναϊκών έργων τέχνης.

Το Μουσείο διαθέτει επίσης μία αξιόλογη συλλογή πρωτότυπων έργων της αρχαιότητας, η οποία αριθμεί πάνω από 2.000 πήλινα αγγεία, έργα μικροτεχνίας και νομίσματα από τη γεωμετρική έως και τη βυζαντινή περίοδο, ορισμένα από τα οποία είναι ενδεικτικά για το χώρο της Μακεδονίας, όπως τα ευρήματα από τις ανασκαφές του καθηγητή Κ. Ρωμαίου στο Καραμπουρνάκι και τη Σίνδο και από την επιφανειακή έρευνα του D. H. French.

Μουσείο Εκμαγείων.
Άποψη της αίθουσας Κ. Ρωμαίου

Το εργαστήριο, όπως και τα φωτογραφικά αρχεία του Μουσείου με πάνω από 7.000 φωτογραφίες, εξυπηρετούν τομείς της έρευνας μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψήφιων διδακτόρων και ερευνητών, αλλά και δράσεις των φοιτητών του Τμήματος στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Η λειτουργία και οι δραστηριότητες του Μουσείου στους εκθεσιακούς χώρους και το μικρό του αμφιθέατρο έχουν σκοπό κυρίως ερευνητικό και εκπαιδευτικό με την οργάνωση ξεναγήσεων για φοιτητές. Ταυτόχρονα, όμως, απευθύνονται και στο ευρύτερο κοινό με την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και ξεναγήσεων για το ενήλικο κοινό.

Ώρες λειτουργίας: Τρίτη, Τετάρτη, Παρασκευή 09.00-14.30 (Αίθουσα Α)

Δευτέρα, Πέμπτη 09.00-14.30 (Αίθουσα Β)

Τηλ.: 231099.7351 και 99.7301

Πληροφορίες: castmuseum@auth.gr

Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο

Αίθουσα 8 (ΠΚ)

Ιστοσελίδα: https://www.auth.gr/museums_archives/laografiko

Περιεχόμενο: Μόνιμη έκθεση των συλλογών του Λαογραφικού Μουσείου και του Αρχείου «Τα πολύτιμα της παράδοσης, μια πολύτιμη παράδοση». Η έκθεση, που εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2010 στον ειδικά ανακαινισμένο χώρο, περιλαμβάνει το σύνολο των συλλογών του Μουσείου: κεραμική, ξυλόγλυπτα, μεταλλοτεχνία, τοπικές φορεσιές, κεντήματα, υφαντά, εργαλεία, σκεύη, σπάνια αντικείμενα μικροτεχνίας και χειροτεχνίας. Στο Μουσείο, στο οποίο έχει διαμορφωθεί και ειδικά εξοπλισμένος χώρος για τη διενέργεια σεμιναρίων και φροντιστηριακών μαθημάτων, στεγάζεται και εκτίθεται σπάνιο αρχαιολογικό υλικό (φωτογραφίες, έγγραφα, χειρόγραφα, έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, φιγούρες του θεάτρου σκιών), αλλά και αντικείμενα και έπιπλα που σχετίζονται με την ιστορία του συγκεκριμένου Μουσείου και με την ιστορία του ΑΠΘ, ενώ στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας εκτίθεται και μια μικρή συλλογή μουσικών οργάνων. Το Μουσείο είναι ανοικτό στο κοινό, τους σπουδαστές και τους ερευνητές.

Αντικείμενα από τις συλλογές του
Λαογραφικού Μουσείου

Ώρες λειτουργίας: πληροφορίες για την οργάνωση ξεναγήσεων για ομάδες επισκεπτών, καθώς και για το ωράριο λειτουργίας της περιόδου 2018-2019 στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (βλ. παραπάνω).

Τηλ.: 231099.7899 και 99.7288

Πληροφορίες: Χ. Καλλίνη

Ιστορικό Αρχείο

Αίθουσα 401 (NK)

Ιστοσελίδα: <http://www.hist.auth.gr/el/ιστορικό-αρχείο> και
https://www.auth.gr/museums_archives/istoriko

Περιεχόμενο: Η συλλογή του Αρχείου περιλαμβάνει πρωτότυπα έγγραφα, φωτοαντίγραφα εγγράφων ή χειρογράφων, εφημερίδες, ιστορικούς χάρτες, μικροφίλμ, σπάνια έντυπα διαφόρων αρχείων και βιβλιοθηκών σχετικά με τη Νεότερη και τη Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Το υλικό της συλλογής αξιοποιείται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος για την εκπόνηση εργασιών.

Ώρες λειτουργίας: κατόπιν συνεννόησης.

Τηλ.: 231099.7500

Πληροφορίες: istoriko.arheio@hist.auth.gr

Αρχαιοβοτανική συλλογή

Αίθουσα 301Δ (NK)

Ιστοσελίδα: <http://www.hist.auth.gr/el/αρχαιοβοτανική-συλλογή>

Περιεχόμενο: Η μοναδική στη Βόρεια Ελλάδα συγκριτική συλλογή περιλαμβάνει περισσότερα από 6.000 είδη σπόρων εξημερωμένων και άγριων φυτών από την Ελλάδα, τα Βαλκάνια και την Ανατολία, καταλογογραφημένων κατά Flora Europaea και Flora of Turkey. Η συλλογή είναι απαραίτητη για την ανάλυση αρχαιοβοτανικών καταλοίπων από ανασκαφές και είναι ανοιχτή σε ερευνητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Ώρες λειτουργίας: κατόπιν συνεννόησης.

Τηλ.: 231099.7179

Πληροφορίες: Σ.-Μ. Βαλαμώτη

Αρχαιοζωολογική συλλογή

Αίθουσα 12 (ΠΚ)

Ιστοσελίδα: <http://www.hist.auth.gr/el/συγκριτικές-συλλογές-οστών>

Περιεχόμενο: Συγκριτική συλλογή οστών ζώων. Περιλαμβάνει σκελετούς των βασικών εξημερωμένων και άγριων ειδών με αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Η συλλογή είναι ανοιχτή σε ερευνητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Τηλ.: 231095.0395

Πληροφορίες: Σ. Τριανταφύλλου

Εργαστήρια Τμήματος Ιστορίας και ΑρχαιολογίαςΕργαστήριο Βοηθητικών Επιστημών της Ιστορίας

Διευθυντής: **Βασίλης Κ. Γούναρης**, Καθηγητής Ιστορίας Νεοτέρων Χρόνων

Η βασική αποστολή του «Εργαστηρίου Βοηθητικών Επιστημών της Ιστορίας» είναι να υποστηρίξει την εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Εστιάζει σε επιστημονικούς τομείς, μεθόδους, γλώσσες και προσεγγίσεις, που δεν διδάσκονται συστηματικά σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, αλλά είναι σημαντικοί για την ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό διοργανώνονται διαλέξεις με προσκεκλημένους ομιλητές για θέματα που αφορούν τις σχέσεις της ιστορίας με άλλες κοινωνικές επιστήμες, μαθήματα ελληνικής και οθωμανικής παλαιογραφίας, τουρκικής και ισπανο-εβραϊκής καθώς και ποικίλες δράσεις για την εξοικείωση των φοιτητών στην Προφορική, την Ψηφιακή, τη Δημόσια Ιστορία και άλλες σύγχρονες ιστοριογραφικές τάσεις.

Εργαστήριο Διεπιστημονικής Αρχαιολογικής Έρευνας (ΕΔΑΕ)

Διευθύντρια: **Σ.-Μ. Βαλαμώτη**, Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Ηλεκτρονική διεύθυνση: liralab@hist.auth.gr

Ιστοσελίδα: <http://edae.hist.auth.gr/>
<http://lab.web.auth.gr/auth-labs/>

Στο ΕΔΑΕ πραγματοποιούνται τα εργαστήρια των εξής προπτυχιακών μαθημάτων: ΑΠΡ601, ΑΠΡ308. Επίσης πραγματοποιούνται εργαστηριακά μαθήματα αρχαιοβοτανικής σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Στο ΕΔΑΕ υλοποιούνται μεταπτυχιακές εργασίες και διδακτορικές διατριβές που κάνουν χρήση του εξοπλισμού του. Το ΕΔΑΕ συμμετέχει σε εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα (ΕΛΙΔΕΚ, ERC, Ερευνώ-Καινοτομώ). Συνεργάζεται με αρχαιολογικές ανασκαφές (Ανάκτορο Νέστορος- Πύλος, Π.Ο.Τ.Α. Ρωμανού, Τούμπα Θεσσαλονίκης, Ντικιλί Τας, Κλείτος, Κυπαρίσι, Σκάλα Σωτήρος κ.ά) και εκπαιδεύει μικρό αριθμό φοιτητών στο πεδίο σε πρακτικές συλλογής βιοαρχαιολογικών καταλοίπων. Επίσης συμμετέχει σε ποικίλες δράσεις εξωστρέφειας.

Η ανασκαφή της Παλαιολιθικής εγκατάστασης του 'Ούριακου' στη Λήμνο (11η χιλ. π.χ.). The excavation of the Palaeolithic campsite of 'Ouriakos' in Lemnos (11th mill. BC)

Πανεπιστημιακές Ανασκαφές και Αρχαιολογικές Έρευνες Πεδίου

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΕΔΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

Ο Τομέας Αρχαιολογίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχει πολυετή παράδοση διενέργειας ανασκαφικών ερευνών και αρχαιολογικής έρευνας πεδίου σε όλη την επικράτεια και πέρα από αυτή. Στις πανεπιστημιακές ανασκαφές συμμετέχουν προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας με κατεύθυνση στην αρχαιολογία με στόχο την άσκηση στην αρχαιολογική έρευνα πεδίου.

Ειδικά για τους προπτυχιακούς φοιτητές, η συμμετοχή στις πανεπιστημιακές ανασκαφές μπορεί να καλύψει τις απαιτήσεις του μαθήματος AAA313 Ανασκαφή-Σχέδιο, η διδασκαλία του οποίου αποτελείται από δύο σκέλη: το μάθημα σχεδίου και θεωρητικά μαθήματα στην αίθουσα στο εαρινό εξάμηνο και την πρακτική άσκηση στις παρακάτω πανεπιστημιακές ανασκαφές:

- Αμύνταιο, Φλώρινα, θέση «Κάλε», βυζαντινό κάστρο (Διεύθυνση: Μ. Παϊσίδου)
- Δίον (Διεύθυνση: Ε. Παπαγιάννη)
- Καραμπουρνάκι Θεσσαλονίκης (Διεύθυνση: Ε. Μανακίδου)
- Κρήτη, Περιοχή Μόχλου (Διεύθυνση: Ν. Πούλου)
- Ούριακος, Λήμνος (Διεύθυνση: Ν. Ευστρατίου)
- Ρουδιάς, Κύπρος (Διεύθυνση: Ν. Ευστρατίου)
- Τούμπα Θεσσαλονίκης (Διεύθυνση: Σ. Τριανταφύλλου)
- Φίλιπποι (Διεύθυνση: Ν. Πούλου)

Για τον τρόπο βαθμολόγησης και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο πλαίσιο του μαθήματος AAA313 βλέπε στη σελ. 38 του Οδηγού Σπουδών

Υπό την αιγίδα του Τομέα Αρχαιολογίας πραγματοποιούνται επίσης και οι παρακάτω ανασκαφές και αρχαιολογικές έρευνες πεδίου:

- Αρχοντικό Γιαννιτσών (Α. Παπαευθυμίου-Παπανθίμου)
- ΒΔ περιοχή Γρεβενών - επιφανειακή έρευνα (Ν. Ευστρατίου)
- Βεργίνα (Σ. Δρούγου, Χ. Σαατσόγλου-Παλιαδέλη, Π. Φάκλαρης, Χ. Καλλίνη, Α. Κυριάκου)
- Δισπηλιό, Λιμναίος Οικισμός (Κ. Κωτσάκης)
- Καστρί Γρεβενών (Σ. Δρούγου)
- Λέχαιο, Πελοπόννησος (Ν. Πούλου)
- Ναυπακτία, Ιερό Ποσειδώνος (;) αρχαίο «Μολύκρειο» (Α. Μουστάκα)
- Ντικιλί Τας, Καβάλα (Σ.-Μ. Βαλαμώτη)
- Ολυμπία, Ιερό χθονίας θεότητας (;) βορείως του Κρονίου (Α. Μουστάκα)
- Παλιάμπελα Κολινδρού (Κ. Κωτσάκης)
- Πέλλα (Ι. Ακαμάτης)

Οι φοιτητές (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί) οι οποίοι επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτές (χωρίς βαθμολογία) θα πρέπει να έρθουν σε συνεννόηση με τους υπευθύνους καθηγητές.

Colloquia, Κύκλοι Ομιλιών, Επιστημονικές Συναντήσεις

COLLOQUIA, ΚΥΚΛΟΙ ΟΜΙΛΙΩΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ**Colloquium Υποψηφίων Διδασκτόρων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών του Τομέα Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας**

Διαλέξεις των υποψηφίων διδασκτόρων και των μεταπτυχιακών σχετικές με τις ερευνητικές τους εργασίες. Πραγματοποιείται στο Σπουδαστήριο Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας, συνήθως το δεύτερο με τρίτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου.

Πληροφορίες: <http://www.hist.auth.gr/el/εκδηλώσεις-σεμινάρια>

Colloquium του Τομέα Αρχαιολογίας

Διαλέξεις που αφορούν σε διάφορους τομείς και περιόδους της αρχαιολογίας. Πραγματοποιούνται στο Μουσείο Εκμαγείων (Υπόγειο, ΝΚ), συνήθως ημέρα Πέμπτη στις 19.00.

Πληροφορίες: <http://www.hist.auth.gr/el/εκδηλώσεις-σεμινάρια>

Σεμινάρια του Τομέα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Σεμινάρια που αφορούν στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία, στη λαογραφία και στην κοινωνική ανθρωπολογία. Πραγματοποιούνται στο Ιστορικό Αρχείο (αιθ. 401, ΝΚ), συνήθως ημέρα Πέμπτη στις 19.15.

Πληροφορίες: <http://www.hist.auth.gr/el/εκδηλώσεις-σεμινάρια>

Κύκλος ανθρωπολογικών και λαογραφικών ομιλιών ΑΠΘ/ΠΑΜΑΚ

Ετήσιος κύκλος ανθρωπολογικών και λαογραφικών ομιλιών γύρω από μια θεματική. Οι ομιλίες πραγματοποιούνται στο σπουδαστήριο Λαογραφίας (αιθ. 104-105, ΠΚ), συνήθως ημέρα Παρασκευή στις 18.30.

Πληροφορίες και πρόγραμμα: <https://seminarialak.wordpress.com/>
<http://www.hist.auth.gr/el/εκδηλώσεις-σεμινάρια>

Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και στη Θράκη (ΑΕΜΘ)

Επιστημονική συνάντηση στην οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των αρχαιολογικών ερευνών που διεξήχθησαν στη Μακεδονία και τη Θράκη κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Πραγματοποιείται στην Αίθουσα Τελετών της Φιλοσοφικής Σχολής (ΠΚ) το Μάρτιο κάθε έτους.

Πληροφορίες και πρόγραμμα: <http://www.aemth.gr/el/>
<http://www.hist.auth.gr/el/εκδηλώσεις-σεμινάρια>

Ομάδα συζήτησης για την αρχαιολογία του υδάτινου τοπίου

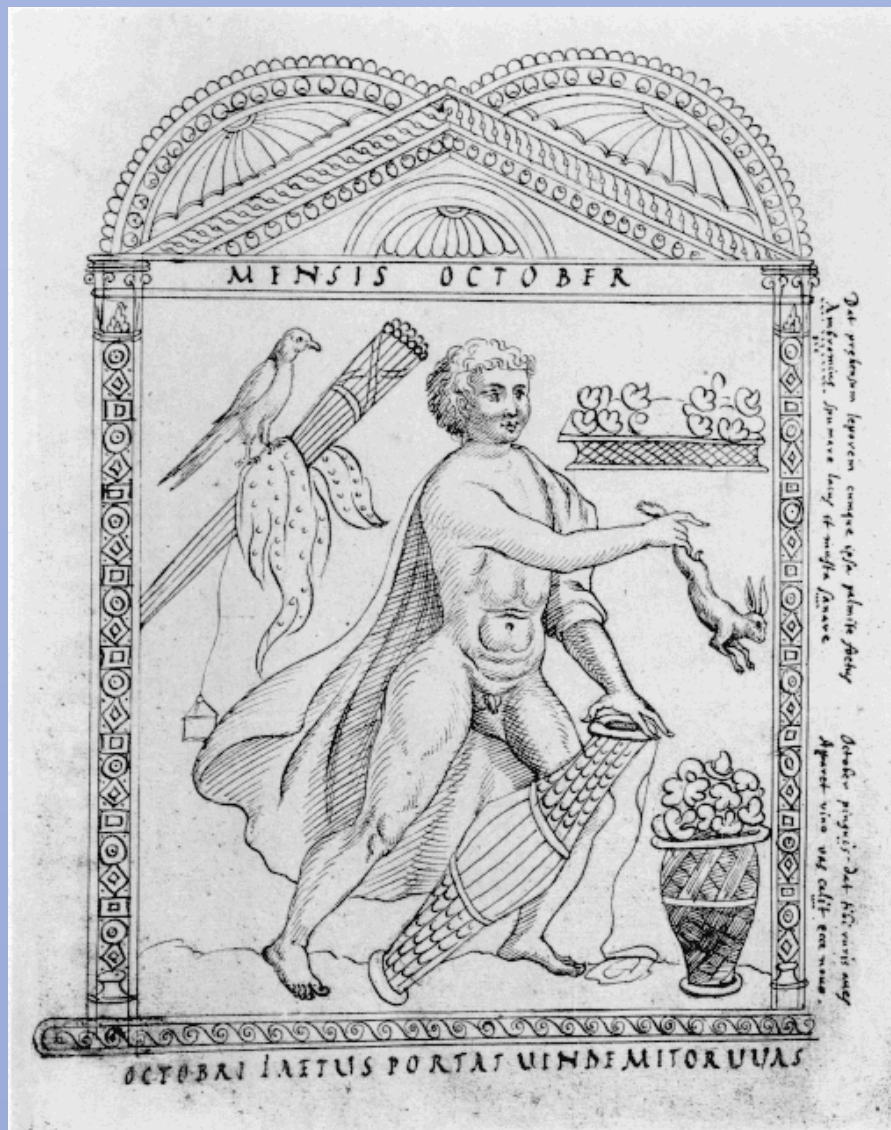
Η Ομάδα συζήτησης για την αρχαιολογία του υδάτινου τοπίου ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 2015 προκειμένου να ευαισθητοποιήσει τους προπτυχιακούς φοιτητές σε ζητήματα σχετικά με την αρχαιολογία και ιστορία του υδάτινου τοπίου. Πραγματοποιεί διαλέξεις, παρουσιάσεις, προβολές ταινιών και άλλες εκδηλώσεις.

Πληροφορίες και πρόγραμμα: <https://www.facebook.com/groups/964713553546791/>

Noctua

Η Noctua HistAuth, είναι μια ομάδα συζήτησης, η οποία συστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2018, αρχικά από έναν μικρό αριθμό φοιτητών με έναν κοινό στόχο, τη δημιουργία μιας κοιτίδας ερευνητικού προβληματισμού πάνω σε θέματα ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αποτελούμενη από προπτυχιακούς φοιτητές.

Πληροφορίες και πρόγραμμα: <https://www.facebook.com/noctua.histauth.3>

Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο 2019-2020

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2019-2020

Εξάμηνα

	Έναρξη	Λήξη
Χειμερινό εξάμηνο	1 Οκτωβρίου 2019	13 Ιανουαρίου 2020
Εαρινό εξάμηνο	10 Φεβρουαρίου 2019	22 Μαΐου 2020

Εξεταστικές περιόδους

	Έναρξη	Λήξη
Σεπτεμβρίου 2018	2 Σεπτεμβρίου 2019	27 Σεπτεμβρίου 2019
Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου 2019	16 Ιανουαρίου 2020	7 Φεβρουαρίου 2020
Ιουνίου 2019	27 Μαΐου 2020	19 Ιουνίου 2020

Αργίες

28 Οκτωβρίου 2019 (Επέτειος του ΟΧΙ)

17 Νοεμβρίου 2019 (Επέτειος Πολυτεχνείου)

24 Δεκεμβρίου 2019 έως και 7 Ιανουαρίου 2020 (Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά)

30 Ιανουαρίου 2020 (Τριών Ιεραρχών)

27 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου 2020 (Διακοπές Αποκριάς)

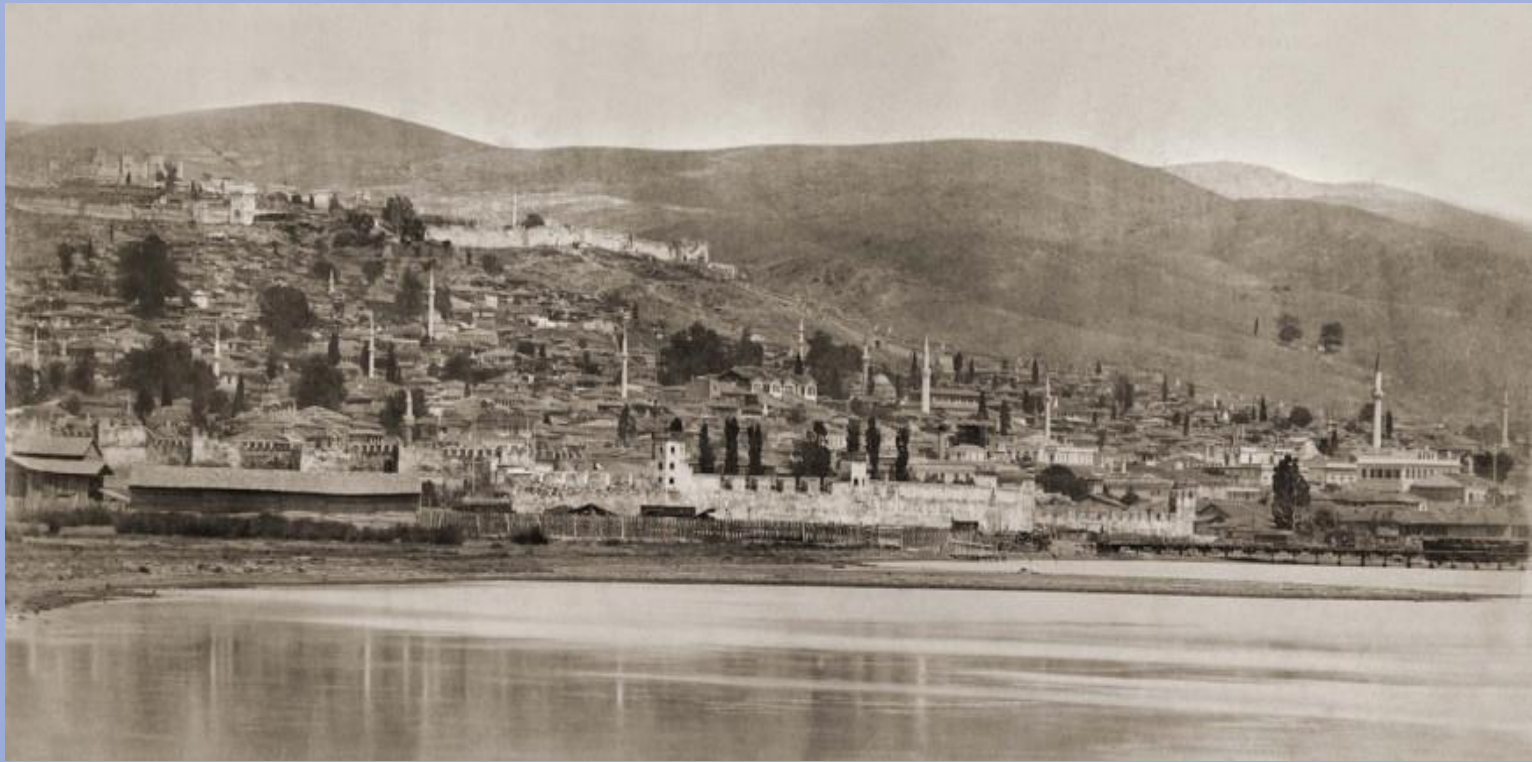
25 Μαρτίου 2020 (επέτειος της Επανάστασης του 1821)

Ημέρα φοιτητικών εκλογών (η ακριβής ημερομηνία θα ανακοινωθεί κατά το εαρινό εξάμηνο)

13 Απριλίου έως 24 Απριλίου 2020 (Πάσχα)

1^η Μαΐου 2020 (Πρωτομαγιά)

8 Ιουνίου 2020 (Αγίου Πνεύματος)

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
 Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
 Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ 2014 – 2020

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και συγχρηματοδοτείται από Εθνικούς Πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020, με Ενδιάμεσο Φορέα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Η Πρακτική Άσκηση για το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης της περιόδου 2014-2020 είναι ενταγμένη στο ως άνω ευρωπαϊκό επιχειρησιακό πρόγραμμα και είναι συνδεδεμένη διαδικτυακά με το πληροφοριακό σύστημα ΑΤΛΑΣ και την ηλεκτρονική πλατφόρμα της μονάδας ΔΑΣΤΑ (Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας), με στόχο την ολοκληρωμένη και ανοιχτή ηλεκτρονική πληροφόρηση όλων των φοιτητών/τριών του Τμήματος. Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχουν το δικαίωμα συμμετοχής, με δική τους επιλογή, σε μεγάλο αριθμό συνεργαζόμενων φορέων υποδοχής ανά την Ελλάδα ανάλογα με την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει, δηλαδή της Ιστορίας ή της Αρχαιολογίας. Οι φορείς υποδοχής είναι κυρίως Δημόσιες Υπηρεσίες, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Μουσεία που ανήκουν ή εποπτεύονται από το Υπουργείο Πολιτισμού ή αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ., είτε συνιστούν ιδιωτικές συλλογές έργων τέχνης ή λαογραφικού υλικού, ξένες Αρχαιολογικές Σχολές και Ινστιτούτα που εδρεύουν στην Αθήνα, ερευνητικά κέντρα, ιστορικά, μορφωτικά, πολιτιστικά ιδρύματα και σύλλογοι, βιβλιοθήκες που επιτελούν ερευνητικά προγράμματα, ιστορικά αρχεία, αρχεία του Κράτους, πρότυπα και πειραματικά σχολεία. Η Πρακτική Άσκηση δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να ενταχθούν σε ένα πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, απόλυτα συμβατό με το αντικείμενο των σπουδών τους, και να εξοικειωθούν με την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων τους.

Η διάρκεια της Πρακτικής για κάθε φοιτητή/τρια είναι δύο πλήρεις και συνεχόμενοι μήνες. Η εργασία στο φορέα υποδοχής είναι πλήρους απασχόλησης, αμειβόμενη και ασφαλισμένη από το Πρόγραμμα μέσω του ΕΛΚΕ. Η Πρακτική Άσκηση του Τμήματος είναι συνδεδεμένη με το μάθημα ελεύθερης επιλογής AAA 312 του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, αντιστοιχεί σε 6 ECTS και βαθμολογείται. Τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών/τριών έχουν επικυρωθεί από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και έχουν αναρτηθεί σε αρχείο στην ιστοσελίδα του Τμήματος και είναι τα εξής:

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι φοιτητές που βρίσκονται στο 7ο εξάμηνο σπουδών έως και το 10ο εξάμηνο σπουδών.

Τα κριτήρια επιλογής του Τμήματος για τη συμμετοχή των φοιτητών σε θέσεις Πρακτικής Άσκησης μέσω ΕΣΠΑ είναι:

- 1) Το άθροισμα του αριθμού των μαθημάτων που έχουν εξεταστεί επιτυχώς, ως βασική προϋπόθεση για την ετοιμότητα των φοιτητών να εργαστούν, όντας πολύ κοντά στο πτυχίο τους.
- 2) Σε περίπτωση που το άθροισμα συμπύπτει σε ορισμένους φοιτητές, τότε υπολογίζεται ο μέσος όρος της γενικής βαθμολογίας τους.
- 3) Σε περίπτωση που ο Μ.Ο. συμπύπτει σε ορισμένους φοιτητές υπολογίζονται οι βαθμοί των υποχρεωτικών μαθημάτων (με κωδικό Υ).

Οι ισοβαθμούντες και οι αμέσως επόμενοι εντάσσονται σε κατάλογο επιλαχόντων με αυστηρή σειρά προτεραιότητας

Για περαιτέρω πληροφόρηση οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην επιστημονικά υπεύθυνη του Προγράμματος για το Τμήμα, αναπλήτρια καθηγήτρια Μελίνα Παϊσίδου (γρ. 311), καθώς και στην κ. Έφη Γαβριηλίδου που παρέχει γραμματειακή υποστήριξη (Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Α.Π.Θ.). Τακτική ενημέρωση γίνεται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και μία φορά το χρόνο πραγματοποιείται ανοιχτή ενημερωτική συνάντηση στο Μουσείο Εκμαγείων της Φιλοσοφικής Σχολής.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Μελίνα Παϊσίδου   τηλ. 231099.7127   e-mail: mpaisidou@hist.auth.gr
 Έφη Γαβριηλίδου   τηλ. 231099.7067   e-mail: gavriilidou@auth.gr

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Η Επιτροπή κοινωνικής πολιτικής και υγείας είναι μία υπηρεσία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που ως στόχο έχει, μεταξύ άλλων, τη διευκόλυνση των σπουδών των φοιτητών σε κάθε επίπεδο. Γι' αυτόν το λόγο έχει αναπτύξει συγκεκριμένες δράσεις που αφορούν στην πληροφόρηση, τη συμβουλευτική και τον εθελοντισμό:

- ΚΕ.ΣΥ.Ψ.Υ. (Κέντρο συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης): μπορούν να απευθυνθούν όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας προκειμένου να αντιμετωπίσουν προβλήματα που αφορούν σε σπουδές, άγχος, σεξουαλικά ζητήματα, οικογενειακά ζητήματα και εν γένει θέματα που αφορούν την ψυχολογία τους.
Ιστοσελίδα: <http://kesypsy.web.auth.gr/>
Τηλ: 231099.2643 και 99.2621
- Δίκτυο εθελοντών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άτομα με αναπηρίες, σε αλλοδαπούς φοιτητές και σε φοιτητές με προβλήματα υγείας. Επίσης, σε συνεργασία με ευαγή ιδρύματα οι εθελοντές προσφέρουν υπηρεσίες σε ορφανά αγόρια και κορίτσια και σε άτομα με αναπηρίες.
- Εθελοντική αιμοδοσία, που πραγματοποιείται δύο φορές το χρόνο.
Ιστοσελίδα: <https://www.auth.gr/14> και <http://dps.auth.gr/el/social-affairs>
Τηλ. : 231099.5360 και 99.5386

ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟΔΙΠ)

Η Μονάδα διασφάλισης ποιότητας περιλαμβάνει τον e-Οδηγό σπουδών με χρήσιμες πληροφορίες για κάθε προσφερόμενο μάθημα του ΑΠΘ, ενώ μέσω αυτής πραγματοποιείται ηλεκτρονικά από τους φοιτητές η ανώνυμη αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων του ΑΠΘ.

<https://qa.auth.gr/el>

ΔΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ (ΔΑΣΤΑ)

Η Δομή απασχόλησης και σταδιοδρομίας απευθύνεται τόσο σε φοιτητές, όσο και σε αποφοίτους του ΑΠΘ. Στόχος της είναι να κατευθύνει τους φοιτητές στη διάρκεια της προπτυχιακής τους φοίτησης, ενώ μετά την απόκτηση του πτυχίου παρέχει συμβουλές σχετικά με τη συνέχιση των σπουδών τους ή την εύρεση εργασίας.

<https://dasta.auth.gr/>

Υπηρεσίες της ΔΑΣΤΑ

Φοιτητές	Απόφοιτοι
<ul style="list-style-type: none"> • Ακαδημαϊκοί σύμβουλοι • Πληροφορίες για υποτροφίες • Πληροφορίες για μεταπτυχιακά προγράμματα • Πληροφορίες για την πρακτική άσκηση • Συμβουλές σταδιοδρομίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Ακαδημαϊκοί σύμβουλοι και μέντορες • Πληροφορίες για υποτροφίες • Πληροφορίες για μεταπτυχιακά προγράμματα • Προκηρύξεις θέσεων εργασίας • Συμβουλές για την αναζήτηση εργασίας • Συμβουλές σταδιοδρομίας • Πληροφορίες για την επιχειρηματικότητα

ERASMUS+

Προγράμματα Erasmus

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ (2019-2020)

ΕΠΙΠΕΔΑ: F= first cycle (προπτυχιακό), S= second cycle (μεταπτυχιακό), T =third cycle (διδακτορικό).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: Οι αριθμοί αντιστοιχούν σε μήνες ανά φοιτητή.

ΧΩΡΑ / ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΕΠΙΠΕΔΑ
ΒΕΛΓΙΟ					
KU Leuven	B LEUVEN01	Ι. Ξυδόπουλος	1	10	F
Université catholique de Louvain (UCL)	B LOUVAIN01	Σ. Τριανταφύλλου	4	6	FST
ΓΑΛΛΙΑ					
Université Charles de Gaulle - Lille III	F LILLE03	Ι. Ακαμάτης	2	6	FS
EPHE - Ecole Pratique des Hautes Etudes	F PARIS054	Μ. Τιβέριος	1	3	ST
Aix-Marseille Université	F MARSEIL84	Σ. Τριανταφύλλου	4	5	FST
Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne	F PARIS001	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	FST
Université Paris Ouest Nanterre La Défense	F PARIS010	Ε. Μανακίδου	2	6	FST
ΓΕΡΜΑΝΙΑ					
Universität Augsburg	D AUGSBUR01	Σ. Τριανταφύλλου	1	9	FS
Freie Universität Berlin	D BERLIN01	Μπ. Σμιτ - Δούνα	4	5	F
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg im Breisgau	D FREIBUR01	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	FST
Georg-August-Universität Göttingen	D GOTTING01	Π. Νίγδελης	2	10	F
Universität Hamburg	D HAMBURGO1		2	6	F
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	D HEIDELBO1	Σ. Τριανταφύλλου	4	6	FST
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	D HEIDELBO1	Ε. Τούντα	2	10	FST
Universität zu Köln	D KOLNO1	Π. Νίγδελης	2	10	F
Universität zu Köln	D KOLNO1	Θ. Στεφανίδου - Τιβερίου	2	6	F
Johannes Gutenberg-Universität Mainz	D MAINZO1	Σ. Τριανταφύλλου	5	5	FST
Philipps-Universität Marburg	D MARBURGO1	Ε. Παπαγιάννη	2	5	FST
Westfälische Wilhelms-Universität Münster	D MUNSTER01	Ε. Μανακίδου	2	4	FST
Universität Trier	D TRIERO1	Β. Κάλφουγλου	5	6	F
Universität Trier	D TRIERO1	Μπ. Σμιτ - Δούνα	2	10	FS
Humboldt-Universität zu Berlin	D BERLIN13	Μπ. Σμιτ - Δούνα	2	10	FST
Christian-Albrechts-Universität zu Kiel	D KIEL01	Α. Μουστάκα	1	6	F
Julius-Maximilians-Universität Würzburg	D WURZBUR01	Σ. Τριανταφύλλου	2	10	FST
Friedrich-Schiller-Universität Jena	D JENAO1	Σ. Τριανταφύλλου	3	6	FST
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ					
University of Cardiff	UKCARDIFF01	Σ. Τριανταφύλλου	4	6	FST
University of Edinburgh	UK EDINBUR01	Σ. Τριανταφύλλου	1	9	FST
University College London	UK LONDON029	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	FST
University of Sheffield	UK SHEFFIE01	Σ. Τριανταφύλλου	4	6	FST
ΙΣΠΑΝΙΑ					
Universidad de Alicante	E ALICANTO1	Σ. Τριανταφύλλου	1	9	F
Universitat Autònoma de Barcelona	E BARCELO02	Σ.-Μ. Βαλαμώτη	2	6	F
Universitat Autònoma de Barcelona	E BARCELO02	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	F

Universitat Autònoma de Barcelona	E BARCELO02	A. Σέμογλου	2	5	F
Universidad de Oviedo	E OVIEDO01	Λ. Χασιώτης	1	9	F
Universidad de Valladolid	EVALLADO01	Λ. Χασιώτης	1	6	FS
Universidad de Zaragoza	E ZARAGOZO1	Λ. Χασιώτης	1	9	S
ΙΤΑΛΙΑ					
Università degli Studi di Bologna 'Alma Mater Studiorum'	I BOLOGNA01	A. Μέντζος	2	3	FST
Università degli Studi di Cagliari	I CAGLIAR01	M. Μπακαλάκη	1	6	F
University of Catania	I CATANIA01	Σ. Τριανταφύλλου	4	6	FST
Università degli Studi di Firenze	I FIRENZE01	Σ. Τριανταφύλλου	5	6	FS
Università degli Studi di Genova	I GENOVA01	E. Τούντα	2	5	FS
Università degli Studi di Napoli 'L'Orientale'	I NAPOLIO2	E. Μανακίδου	2	6	F
Università degli Studi di Napoli Federico II	I NAPOLIO1	A. Σέμογλου	3	6	ST
Università degli Studi di Napoli Federico II	I NAPOLIO1	Σ. Τριανταφύλλου	1	12	F
Università degli Studi di Padova	I PADOVA01	Σ. Τριανταφύλλου	1	9	FST
Università degli Studi di Perugia	I PERUGIA01	Σ. Τριανταφύλλου	1	9	FST
Università degli Studi di Perugia	I PERUGIA01	M. Μπακαλάκη	1	6	F
Università degli Studi di Pisa	I PISA01	E. Μαντά	2	5	FST
Università degli Studi della Basilicata	I POTENZA01	Σ. Τριανταφύλλου	2	3	FST
Università degli Studi Roma Tre	I ROMA16	E. Μαντά	1	6	F
Università degli Studi di Salerno	I SALERNO01	Μπ. Σμιτ - Δούνα	2	9	FST
Università degli Studi 'Ca' Foscari' di Venezia	I VENEZIA01	B. Γούναρης	1	9	FST
ΚΡΟΑΤΙΑ					
Sveučilište u Rijeci	HR RIJEKA01	A. Σέμογλου	1	5	FS
Sveučilište u Zagrebu	HR ZAGREBO1	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	FST
ΚΥΠΡΟΣ					
University of Cyprus	CY NICOSIA 01	I. Μιχαηλίδης	2	5	FS
ΟΛΛΑΝΔΙΑ					
Rijksuniversiteit Groningen	NL GRONING01	Σ.-M. Βαλαμώτη	2	5	FS
ΠΟΛΩΝΙΑ					
Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza	PL POZNANO1	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	F
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	PL WARSZAWO7	A. Σέμογλου	2	6	F
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ					
Universidade de Coimbra	P COIMBRA01	Σ. Τριανταφύλλου	1	9	F
ΡΟΥΜΑΝΙΑ					
Universitatea 'Alexandru Ioan Cuza'	RO IASIO2	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	FST
University of Alba Iulia "1 Decembrie 1918"	RO ALBAIU01	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	FST
ΣΛΟΒΕΝΙΑ					
Univerza v Ljubljani	SI LJUBLJA01	Σ. Τριανταφύλλου	3	3	F
Univerza v Ljubljani	SI LJUBLJA01	Γ. Αγγελόπουλος	2	5	FST
ΣΟΥΗΔΙΑ					
Stockholms universitet	S STOCKHO01	Σ. Τριανταφύλλου	2	10	FST
ΤΟΥΡΚΙΑ					
Uludağ Üniversitesi	TR BURSA01	Σ. Τριανταφύλλου	2	4	FS
Trakya Üniversitesi	TR EDIRNE01	Σ.-M. Βαλαμώτη	4	5	F
Ege Üniversitesi	TR IZMIR02	Φ. Κοτζαγεώργης	1	6	FS
Ege Üniversitesi	TR IZMIR02	Σ. Τριανταφύλλου	1	6	FST

Ankara Üniversitesi	TR ANKARA01	Σ. Τριανταφύλλου	2	3	FST
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	TR ISTANBU06	Π. Παπαδοπούλου	1	10	T
Sakarya Üniversitesi	TR SAKARYA01	Γ. Λεβενιώτης	2	5	FST
ΤΣΕΧΙΑ					
Charles University	CZ PRAHA07	Α. Δεληκάρη	2	5	FS
Charles University	CZ PRAHA07	Σ. Τριανταφύλλου	2	6	ST

Οργάνωση των Σπουδών

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

I. Γενικές πληροφορίες

1. Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ισχύει από το Πανεπιστημιακό έτος 2006-07 για τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί από το Πανεπιστημιακό έτος 2006-07 και μετά.
2. Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προσφέρει ένα Πτυχίο με δύο κατευθύνσεις: Α) Ιστορία και Β) Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης.
3. Οι σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ διεξάγονται με το σύστημα των εξαμηνιαίων μαθημάτων. Το ακαδημαϊκό έτος διαρθρώνεται σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό.
4. Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών είναι οκτώ (8) εξάμηνα.
5. Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στις προπτυχιακές σπουδές δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ελάχιστο αριθμό των οκτώ (8) εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του Πτυχίου του Τμήματος προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα.
6. Οι φοιτητές/τριες έχουν το δικαίωμα να διακόψουν, με έγγραφη αίτησή τους στη Γραμματεία του Τμήματος, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν και πάντως όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό των οκτώ (8) εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του Πτυχίου. Τα εξάμηνα αυτά δεν θα προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Οι φοιτητές/τριες που διακόπτουν δεν έχουν τη φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα διακοπής των σπουδών τους.
7. Την ευθύνη της σύνταξης του ωρολόγιου προγράμματος κάθε εξαμήνου έχουν ο Πρόεδρος και η Γραμματεία του Τμήματος.
8. Με βάση τις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος οι συνελεύσεις των Τομέων καθορίζουν τη διδακτέα ύλη και τον τρόπο διδασκαλίας των διαφόρων μαθημάτων.
9. Η διδασκαλία του Υποχρεωτικού (Υ) μαθήματος και του μαθήματος Υποχρεωτικού Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ) είναι υποχρεωτική για τον αντίστοιχο Τομέα, τουλάχιστον κάθε δεύτερο εξάμηνο.
10. Το Τμήμα ορίζει έναν Σύμβουλο Σπουδών, ο οποίος δέχεται σε ακρόαση τουλάχιστον μία (1) ώρα την εβδομάδα τους φοιτητές που επιθυμούν να ενημερωθούν σχετικά με το σύστημα σπουδών ή να ζητήσουν οδηγίες για συγκεκριμένα προβλήματα των σπουδών τους.
11. Με την έναρξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου οι φοιτητές υποβάλλουν ηλεκτρονικά δήλωση με τα μαθήματα που προτίθενται να παρακολουθήσουν κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο. Ο μέγιστος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να δηλώσει ο φοιτητής ανά εξάμηνο είναι εννέα (9).
12. Επειδή ο αριθμός των φοιτητών στα Φροντιστήρια είναι περιορισμένος (βλέπε III. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών), οι φοιτητές, πριν από την έναρξη των μαθημάτων, δηλώνουν εγγράφως συμμετοχή στα μαθήματα αυτά πρώτα στους διδάσκοντες και μετά τα δηλώνουν ηλεκτρονικά. Και οι δύο δηλώσεις είναι υποχρεωτικές. Στα Φροντιστήρια εγγράφονται κατά προτεραιότητα φοιτητές του έβδομου (7^{ου}) εξαμήνου και άνω και του όγδοου (8^{ου}) εξαμήνου και άνω.
13. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται με τον τρόπο που κρίνει προσφορότερο ο εκάστοτε διδάσκων του μαθήματος. Προκειμένου, ωστόσο, για Υποχρεωτικά μαθήματα (Υ) και Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ), εκτός των Φροντιστηρίων, οι τυχόν εργασίες που προαιρετικά αναλαμβάνουν να εκπονήσουν οι φοιτητές δεν τους απαλλάσσουν από τις άλλες υποχρεώσεις τους στα συγκεκριμένα μαθήματα. Στα Φροντιστήρια είναι υποχρεωτική η συγγραφή αυτόνομης εργασίας επί συγκεκριμένου θέματος.
14. Η αξιολόγηση και η βαθμολογία των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται στο τέλος του εξαμήνου με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του μαθήματος. Οι τελικές εξετάσεις σε κάθε μάθημα ολοκληρώνουν τον έλεγχο των γνώσεων και είναι γραπτές ή προφορικές. Η γραπτή εξέταση σε κάθε μάθημα διαρκεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες μετά την εκφώνηση των θεμάτων και την παροχή εξηγήσεων από τον διδάσκοντα σε συγκεκριμένες ερωτήσεις των εξεταζομένων. Μετά την ολοκλήρωση της παροχής εξηγήσεων δεν επιτρέπεται η υποβολή πρόσθετων ερωτήσεων.

15. Όλοι οι φοιτητές που εξετάζονται γραπτά ή προφορικά πρέπει να έχουν μαζί τους τη φοιτητική ταυτότητα για ενδεχόμενο έλεγχο τους από τους επιτηρητές.
16. Η οριστική αποτυχία σε ένα μάθημα συνεπάγεται την εκ νέου δήλωση και παρακολούθησή του σε επόμενο εξάμηνο, εκτός αν πρόκειται για μάθημα Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν (ΥΕ) ή Ελεύθερη Επιλογή (ΕΕ), οπότε μπορεί να επιλεγεί το ίδιο ή άλλο μάθημα.
17. Ο Κανονισμός Σπουδών μπορεί να αναθεωρηθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

II. Κωδικοποίηση και τεχνικοί όροι του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος

Γνωστικά Αντικείμενα: Χαρακτηρίζονται έτσι οι επιμέρους Επιστημονικοί Κλάδοι του Τμήματος (π.χ. Βυζαντινή Αρχαιολογία, Ιστορία της Χερσονήσου του Αίμου, Ιστορία της Νεότερης Τέχνης κ.λπ.). Κάθε γνωστικό αντικείμενο κωδικοποιείται με τρεις αλφαβητικούς χαρακτήρες, από τους οποίους ο πρώτος δηλώνει το γενικότερο (Α = Αρχαιολογία, Ι = Ιστορία), ενώ οι δύο επόμενοι τον ειδικότερο κλάδο (π.χ. ΑΠΡ = Προϊστορική Αρχαιολογία).

Μάθημα: Μέρος ενός γνωστικού αντικειμένου. Το μάθημα κωδικοποιείται με τριψήφιο αριθμό. Το πρώτο ψηφίο δηλώνει το επίπεδο του μαθήματος: οι κωδικοί που αρχίζουν από 1 αναφέρονται σε εισαγωγικά μαθήματα (Υ), αυτοί από 6 σε μαθήματα ειδίκευσης των δύο κατευθύνσεων του Πτυχίου (ΥΕΙΔ) περιλαμβανομένων των φροντιστηριακών μαθημάτων (ΥΕΙΔΦ), ενώ αυτοί από 2, 3 ή 4 σε μαθήματα Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ).

Διδακτική Μονάδα (ΔΜ): Μια διδακτική ώρα στη διάρκεια ενός εξαμήνου προσφέρει μια διδακτική μονάδα.

Κατευθύνσεις Πτυχίου: Το Πτυχίο του Τμήματος έχει δύο κατευθύνσεις: α) ειδίκευση στην Ιστορία και β) ειδίκευση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν την κατεύθυνση που θα ακολουθήσουν διαμορφώνοντας ανάλογα το πρόγραμμά τους.

Μονάδα ECTS: Διδακτική Μονάδα του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων. Μία μονάδα ECTS αντιπροσωπεύει 30 ώρες εργασίας του φοιτητή. Οι μονάδες ECTS, οι οποίες αποδίδονται στις κατηγορίες μαθημάτων, αντιστοιχούν στο σύνολο της εργασίας του φοιτητή για κάθε μάθημα έκαστης κατηγορίας και εξειδικεύονται κατωτέρω στην Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών. Για τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 αντιστοιχούν τριάντα (30) μονάδες σε ένα εξάμηνο φοίτησης, ενώ 244 ή 243 μονάδες (ανάλογα με την κατεύθυνση Πτυχίου) αντιστοιχούν σε τέσσερα έτη σπουδών. Για τους φοιτητές που εγγράφηκαν από **το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά** αντιστοιχούν 240 μονάδες σε τέσσερα έτη σπουδών και για τις δύο κατευθύνσεις.

III. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών

Η οργάνωση του προγράμματος προβλέπει πέντε κατηγορίες μαθημάτων.

- **Υποχρεωτικά (Υ).** Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει είκοσι ένα (21) γενικά μαθήματα (63 ΔΜ, 84 ECTS), τα οποία είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές του Τμήματος, και περιλαμβάνουν:
  - έντεκα (11) εισαγωγικά μαθήματα: Ιστορίας, Αρχαιολογίας, Ιστορίας της Τέχνης, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
  - οκτώ (8) γλωσσικά μαθήματα: τρία (3) από την Αρχαία Ελληνική, ένα (1) από τη Λατινική, ένα (1) από τη Μεσαιωνική Ελληνική, τρία (3) από τη Νέα Ελληνική Φιλολογία
  - δύο (2) μαθήματα Παιδαγωγικής
  - Τα μαθήματα αυτά αναλογούν στα πρώτα τρία εξάμηνα των σπουδών. **Εξαιρούνται** τα δύο (2) μαθήματα Παιδαγωγικής, τα οποία οι φοιτητές επιτρέπεται να δηλώσουν από το 5ο εξάμηνο και εξής.
  - Οι φοιτητές των τριών (3) πρώτων εξαμήνων υποχρεούνται να δηλώσουν στην αρχή κάθε εξαμήνου μόνο τα υποχρεωτικά μαθήματα.
  - Η αποτυχία σε ένα ή περισσότερα από τα υποχρεωτικά μαθήματα δεν αποτελεί εμπόδιο για να προχωρήσει ο φοιτητής στην επιλογή μαθημάτων Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ) περιλαμβανομένων των Φροντιστηρίων (ΥΕΙΔΦ), των Υποχρεωτικών Επιλογής (ΥΕ) και των Ελεύθερων Επιλογών (ΕΕ) μετά το πέρας των τριών πρώτων εξαμήνων.

- **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ).** Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης, τα οποία κατευθύνουν τους φοιτητές στην Ιστορία ή στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης.
  - Όλα τα μαθήματα της επιλεγόμενης κατεύθυνσης είναι υποχρεωτικά.
  - Οι φοιτητές που επιλέγουν την ειδίκευση στην Ιστορία παρακολουθούν δεκατρία (13) Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης (39 ΔΜ, 91 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012/78 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά**).
  - Οι φοιτητές που επιλέγουν την ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης παρακολουθούν δεκατέσσερα (14) Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης (42 ΔΜ, 98 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012/84 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά**).
- **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια (ΥΕΙΔΦ).** Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει υποχρεωτικά φροντιστηριακά μαθήματα ειδίκευσης.
  - Τα τρία (3) μαθήματα (9 ΔΜ, 24 ECTS) **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια στην Ιστορία** είναι όλα υποχρεωτικά.
  - Από τα τέσσερα (4) μαθήματα **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης** που προσφέρονται, οι φοιτητές οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) Φροντιστήρια (6 ΔΜ, 16 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012/18 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά**) διαφορετικού γνωστικού αντικειμένου.
  - Σε όλα τα **Φροντιστήρια** η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική με δυνατότητα δύο (2) απουσιών. Ο αριθμός των φοιτητών σε κάθε Φροντιστήριο είναι περιορισμένος με κατώτατο όριο τους 10 (δέκα) και ανώτατο όριο τους είκοσι (20) φοιτητές ανά διδάσκοντα.
- **Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ).** Η τέταρτη κατηγορία περιλαμβάνει μαθήματα από όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και μπορούν να επιλεγούν από όλους τους φοιτητές του Τμήματος ανεξάρτητα από την κατεύθυνση που ακολουθούν.
  - Από αυτήν την κατηγορία μαθημάτων οι φοιτητές επιλέγουν επτά (7) μαθήματα (21 ΔΜ, 35 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013/42 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά**).
  - Οι φοιτητές δεν μπορούν από την κατηγορία των μαθημάτων **Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ)** να επιλέξουν περισσότερα από δύο (2) μαθήματα του ίδιου γνωστικού αντικειμένου.
  - Το μάθημα «Ανασκαφή - Σχέδιο» (AAA 313) δηλώνεται ως ΥΕ **μόνο** από τους φοιτητές που επιλέγουν την κατεύθυνση της Αρχαιολογίας.
- **Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ).** Η πέμπτη κατηγορία περιλαμβάνει μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν δύο (2) μαθήματα (6 ΔΜ, 10 για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012/12 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά**) από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος [εκτός των υποχρεωτικών (Υ)], το ΛΑΜ 301: Ευρωπαϊκή και Ελληνική Μουσική, από τις Ξένες Γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά), καθώς και από μαθήματα που προσφέρονται από άλλα Τμήματα (βλ. Παράρτημα).
  - **Διευκρίνιση:** Όσοι φοιτητές (από τους εισαχθέντες τα παν/μιακά έτη 2006-7 και 2007-8) είχαν ήδη εξεταστεί με επιτυχία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας έχουν δικαίωμα να το κατοχυρώσουν ως υποχρεωτικό και εξετάζονται σε δύο (2) μαθήματα ΑΕΦ και δύο (2) μαθήματα ΝΕΦ αντί τριών (3) που προβλέπονται από το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών.
  - Οι φοιτητές που επιλέγουν την ειδίκευση στην Ιστορία δεν μπορούν να επιλέξουν **Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης στην Αρχαιολογία** ως **Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ)** ή **Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)**, ενώ οι φοιτητές που επιλέγουν την ειδίκευση στην Αρχαιολογία δεν μπορούν να επιλέξουν **Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης στην Ιστορία** ως **Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ)** ή **Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)**.

- Τα μαθήματα Υποχρεωτικά Ειδίκευσης, Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια, Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν και Ελεύθερης Επιλογής επιτρέπεται να δηλωθούν από τους φοιτητές από το τέταρτο εξάμηνο και έπειτα.
- **Προϋποθέσεις βαθμολόγησης** των φοιτητών από τη συμμετοχή τους στις ανασκαφές που διεξάγονται από τον Τομέα Αρχαιολογίας:
  - i. Να βρίσκονται τουλάχιστον στο 5^ο εξάμηνο σπουδών
  - ii. Να έχουν ήδη περάσει το μάθημα του σχεδίου (**AAA 313**)
  - iii. Να συμπληρώσουν τρεις (3) τουλάχιστον εβδομάδες συμμετοχής στην ανασκαφή
  - iv. Να παραδώσουν στον υπεύθυνο καθηγητή της ανασκαφής γραπτή αναφορά (έως 2.000 λέξεις) σχετική με το αντικείμενο της ανασκαφής, μετά το πέρας της ανασκαφικής περιόδου.
  - v. Η βαθμολόγηση της ανασκαφής του μαθήματος «Ανασκαφή - Σχέδιο» (AAA 313) βασίζεται στη γραπτή αναφορά του φοιτητή και την εν γένει δραστηριότητα και παρουσία του στην ανασκαφή.
- Όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών διδάσκονται επί τρεις (3) ώρες την εβδομάδα και αντιστοιχούν σε τρεις (3) Διδακτικές Μονάδες.
- Για τη λήψη Πτυχίου απαιτούνται εκατόν τριάντα οκτώ (138) Διδακτικές Μονάδες, οι οποίες αντιστοιχούν σε σαράντα έξι (46) μαθήματα. Τα σαράντα έξι (46) μαθήματα αντιστοιχούν σε **244** μονάδες ECTS για την ειδίκευση στην Ιστορία και **243** μονάδες ECTS για την ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης, για τους φοιτητές που εγγράφηκαν **πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012**, και σε **240** μονάδες ECTS για τους φοιτητές που εγγράφηκαν **από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά**.

Συνοπτικός πίνακας των κατηγοριών μαθημάτων

Κατηγορία μαθημάτων	Αριθμός μαθημάτων	ΔΜ/ECTS	ΔΜ/ECTS
		για όσους εγγράφηκαν πριν από το ακαδ. έτος 2011-12	για όσους εγγράφηκαν από το ακαδ. έτος 2011-12 και μετά
Υποχρεωτικά	21	63/84	63/84
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης (Ιστορία)	13	39/91	39/78
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)	14	42/98	42/84
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια (Ιστορία)	3	9/24	9/24
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)	2	6/16	6/18
Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν	7	21/35	21/42
Ελεύθερες Επιλογές	2	6/10	6/12
Σύνολο	46	138/244 (Ιστορία)	138/240 (Ιστορία)
		138/243 (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)	138/240 (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)

IV. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας εξασφαλίζει στους/τις αποφοίτους του το Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας (ΠΠΔΕ), το οποίο απαιτείται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για το διορισμό στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση για όσους/ες εισήλθαν στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 και εξής.

Η απόκτηση του ΠΠΔΕ είναι υποχρεωτική. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτησή του ταυτόχρονα με τη λήψη του πτυχίου είναι η οργάνωση των σπουδών σύμφωνα με τα ακόλουθα:

- Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να κατοχυρώσουν οκτώ (8) μαθήματα συνολικά, από το 5^ο εξάμηνο των σπουδών τους και εξής.
- Τα μαθήματα κατανέμονται στις εξής θεματικές ενότητες:

1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής

ΟΜΑΔΑ Α				ΟΜΑΔΑ Β	
ΕΙΣΠ 100	ΣΧΠΙ 400	ΕΨ 900	ΚΕ 800	ΙΠ 700	ΙΡΩ 302
Π 1000	Π 1509	Π 1708	Π 3003		

Τα μαθήματα της Ομάδας Α προσφέρονται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) από τα μαθήματα της Ομάδας Α και το ένα (1) μάθημα της Ομάδας Β.

2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας

ΟΜΑΔΑ Α			ΟΜΑΔΑ Β			
ΙΑΕ 603	ΙΒΥ 603	ΙΝΕ 603	ΑΠΡ 606	ΑΚΛ 606	ΑΒΥ 606	ΑΙΤ 606

Οι φοιτητές/τριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Ιστορίας οφείλουν να επιλέξουν και τα τρία (3) μαθήματα της Ομάδας Α, τα οποία συμπίπτουν με τα ΥΕΙΔΦ. Οι φοιτητές/τριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Αρχαιολογίας οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) από τα μαθήματα της Ομάδας Β, τα οποία συμπίπτουν με τα ΥΕΙΔΦ.

3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση

ΑΠΡ 303	ΑΠΡ 312	ΑΙΤ 304	ΑΚΛ 307	ΑΒΥ 312	ΑΑΑ 314	ΙΝΕ 402
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Οι φοιτητές/τριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Ιστορίας οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) από τα μαθήματα της τρίτης Θεματικής ενότητας. Οι φοιτητές/τριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Αρχαιολογίας οφείλουν να επιλέξουν τρία (3) από τα μαθήματα της τρίτης Θεματικής Ενότητας.

Συνολτικά, ανά κατεύθυνση και Θεματική Ενότητα:

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
	ΙΣΤΟΡΙΑΣ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
	Αριθμός μαθημάτων	Αριθμός μαθημάτων
1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής	3	3
2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας	3	2
3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση	2	3
Σύνολο	8	8

Πρόγραμμα Μαθημάτων

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020)

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ, ΡΩΜΑΪΚΗΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΙΑΕ 101	Υ	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Ηλ. Σβέρκος
ΙΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Α'-Γ'	Αλ.-Κ. Βασιλείου - Seibt
ΙΡΩ 101/ ΙΡΩ 601 (π.π.)	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους	Α'-Γ'	Μ. Καντηρέα
ΙΑΕ 601	ΥΕΙΔ	Αρχαία Ελληνική Ιστορία Ι. Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή	Δ'-Η'	Ι. Ξυδόπουλος
ΙΑΕ 602	ΥΕΙΔ	Αρχαία Ελληνική Ιστορία ΙΙ. Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή	Δ'-Η'	Β. Κάλφογλου-Καλοτεράκη
ΙΑΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας ¹	Ζ'-Η'	1. Β. Κάλφογλου-Καλοτεράκη 2. Μ. Καντηρέα 3. Ι. Ξυδόπουλος
ΙΒΥ 601	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία Ι (324-1081)	Δ'-Η'	Γ. Λεβενιώτης
ΙΒΥ 602/ ΙΒΥ 603 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ (1081-1453)	Δ'-Η'	Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΒΥ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας (+)	Ζ'-Η'	1. Γ. Λεβενιώτης 2. Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΒΥ 402	ΥΕ	Πολιτικές, Θρησκευτικές και Κοινωνικές Αντιθέσεις στο Βυζάντιο	Δ'-Η'	Θα οριστεί
ΙΜΕ 101	ΥΕ	Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης	Δ'-Η'	Ε. Τούντα
ΙΜΕ 201	ΥΕ	Θεσμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης	Δ'-Η'	Ε. Τούντα
ΙΡΩ 302	ΥΕ	Διοίκηση, Κοινωνία και Οικονομία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (+)	Δ'-Η'	Π. Νίγδελης Διδακτική Υποστήριξη: Αικ. Μανδαλάκη (ΕΔΙΠ)
ΙΣΛ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Σλαβικών Λαών	Δ'-Η'	Α. Δεληκάρη
ΙΣΛ 402	ΥΕ	Ρωσική Ιστορία (882-1613)	Δ'-Η'	Α. Δεληκάρη

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΙΝΕ 101	Υ	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Δ. Παπασταματίου
ΙΝΧ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων	Α'-Γ'	Λ. Χασιώτης
ΛΑΚ 101	Υ	Εισαγωγή στη Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία	Α'-Γ'	Α. Μπακαλάκη Διδακτική υποστήριξη: Α. Τζιντζιόβα (ΕΔΙΠ)
ΙΝΕ 601	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Δ. Παπασταματίου
ΙΝΕ 602	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Γ. Αντωνίου
ΙΝΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας (+)	Ζ'-Η'	1. Γ. Αντωνίου 2. Φ. Κοτζαγεώργης
ΙΝΧ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων Ι (15 ^{ος} - 18 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Β. Γούναρης
ΙΝΧ 602	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙ (19 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Ι. Μουρέλος
ΙΝΧ 603	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙΙ (20 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Α. Σφήκας
ΙΝΧ 204	ΥΕ	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	Δ'-Η'	Λ. Χασιώτης
ΙΣΕ 601	ΥΕΙΔ	Σύγχρονη Ιστορία. Η Ελλάδα στη σύγχρονη εποχή: Εξέλιξη των θεσμών και αντίληψη της εξουσίας	Δ'-Η'	Ι. Μουρέλος

ΙΣΤ 601 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας	Δ'-Η'	Λ. Χασιώτης
ΙΧΑ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου ΙΙ: Η ΝΑ Ευρώπη στον 20 ^ο αιώνα (1918-1989)	Δ'-Η'	Σ. Σφέτας
ΙΧΑ 602 / ΙΧΑ 101 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου Ι: Η ΝΑ Ευρώπη από την Οθωμανική Κατάκτηση έως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο / Εισαγωγή στην Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου	Δ'-Η'	Σ. Σφέτας
ΙΕΑ 301	ΥΕ	Εισαγωγή στην Ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού: Ο Ελληνισμός της Ανατολής κατά τους Νεότερους Χρόνους	Δ'-Η'	Κ. Χατζηκυριακίδης
ΙΕΑ 302	ΥΕ	Κοινωνική και Πολιτική Οργάνωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού: Ο Πόντος από την κατάρρευση της αυτοκρατορίας των Κομνηνών μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα	Δ'-Η'	Κ. Χατζηκυριακίδης
ΙΧΑ 302	ΥΕ	Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών. Η νοτιοανατολική Ευρώπη στην εποχή του Ιμπεριαλισμού (1878-1918)	Δ'-Η'	Σ. Σφέτας
ΛΑΚ 201	ΥΕ	Θεωρία και Ιστορία της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας	Δ'-Η'	Γ. Αγγελόπουλος
ΛΑΚ 301	ΥΕ	Υλικός Βίος και Οικονομική Ανθρωπολογία: Ανθρωπολογία της Διατροφής	Δ'-Η'	Α. Μπακαλάκη
ΛΑΚ 302	ΥΕ	Κοινωνική Οργάνωση: Περιβάλλον και Πολιτισμός	Δ'-Η'	Θα οριστεί
ΛΑΚ 411	ΥΕ	Θέματα θεωρίας και μεθόδου της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας: Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας	Δ'-Η'	Γ. Αγγελόπουλος

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΑΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Α. Τάντσης
ΑΚΛ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Ε. Μανακίδου, Π. Τσέλεκας, Α. Κυριάκου, Κ. Τσονάκα
ΑΚΛ 102	Υ	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Ε. Μανακίδου, Ε. Παπαγιάννη, Ι. Βασιλειάδου, Ε. Γούναρη
ΑΠΡ 101	Υ	Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό	Α'-Γ'	Σ.-Μ. Βαλαμώτη - Ν. Ευστρατίου - Σ. Τριανταφύλλου
ΑΒΥ 602	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ζωγραφική	Δ'-Η'	Π. Παπαδοπούλου
ΑΒΥ 603	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Γλυπτική - Μικροτεχνία	Δ'-Η'	Π. Ανδρούδης
ΑΒΥ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας (+)	Ζ'-Η'	Π. Ανδρούδης Διδακτική υποστήριξη: Ε. Γούναρη (ΕΔΙΠ)
ΑΚΛ 601	ΥΕΙΔ	Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ'-Η'	Π. Τσέλεκας
ΑΚΛ 603	ΥΕΙΔ	Κεραμική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ'-Η'	Ε. Μανακίδου
ΑΚΛ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας ¹	Ζ'-Η'	Π. Τσέλεκας
ΑΚΛ 607	ΥΕΙΔ	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή: Οι Ελληνικές Πόλεις κατά τη Διάρκεια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορικής Περιόδου	Δ'-Η'	Ε. Παπαγιάννη
ΑΠΡ 601	ΥΕΙΔ	Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	Δ'-Η'	Σ.-Μ. Βαλαμώτη
ΑΠΡ 603	ΥΕΙΔ	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού	Δ'-Η'	Σ. Τριανταφύλλου
ΑΠΡ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας	Ζ'-Η'	Ν. Ευστρατίου Διδακτική υποστήριξη: Ε. Βούλγαρη (ΕΔΙΠ)
ΑΑΑ 314	ΥΕ	Μουσειολογία - Μουσειογραφία (+)	Δ'-Η'	Α. Τάντσης Διδακτική υποστήριξη: Α. Πλιώτα (ΕΔΙΠ)

ΑΒΥ 215	ΥΕ	Καθημερινός Βίος των Βυζαντινών	Δ' -Η'	Π. Παπαδοπούλου
ΑΒΥ 303	ΥΕ	Θέματα ζωγραφικής: Τοιχογραφίες / Ψηφιδωτά	Δ' -Η'	Α. Σέμογλου
ΑΒΥ 304	ΥΕ	Θέματα Ζωγραφικής: Φορητές Εικόνες / Χειρόγραφα	Δ' -Η'	Μ. Παϊσίδου Διδακτική υποστήριξη: Α. Πλιώτα (ΕΔΙΠ)
ΑΠΡ 303	ΥΕ	Φροντιστήριο. Τα αρχαιολογικά δεδομένα και η ερμηνεία τους. Μουσείο και Εκπαίδευση (+)	Δ' -Η'	Κ. Κασβίκης Διδακτική υποστήριξη: Ι. Αναγνώστου (ΕΔΙΠ)
ΑΠΡ 312	ΥΕ	Ασκήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία. Φροντιστήριο ¹	Δ' -Η'	Σ. Τριανταφύλλου Διδακτική υποστήριξη: Α. Αλματζή (ΕΔΙΠ)

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΑΙΤ 101	Υ	Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι	Α' -Γ'	Α. Χαραλαμπίδης
ΑΙΤ 601	ΥΕΙΔ	Πρώιμη Αναγέννηση	Δ' -Η'	Σ. Λάββα
ΑΙΤ 602	ΥΕΙΔ	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο	Δ' -Η'	Μ. Παπανικολάου
ΑΙΤ 603	ΥΕΙΔ	Η Ελληνική Τέχνη του 20 ^{ου} Αιώνα	Δ' -Η'	Α. Κωτίδης

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΑΕΦ 101 (4 ECTS)	Υ	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία: Αρχαϊκή, Κλασική και Ελληνιστική Εποχή	Α' -Γ'	1. Α. Λάμαρη 2. Μ. Πλαστήρα 3. Ε. Σιστάκου 4. Ι. Καραμάνου
ΑΕΦ 103 (4 ECTS)	Υ	Ιστοριογραφία - Ρητορική	Α' -Γ'	1. Ρητορική: Ισοκράτης- Πλούταρχος: Επιλογές Ε. Αλεξίου 2. Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος- Θουκυδίδης- Ι. Τζιφόπουλος 3. Ιστοριογραφία: Θουκυδίδης- Πολύβιος: Επιλογές Ν. Μήλτσιος
ΑΕΦ 105 (4 ECTS)	Υ	Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση - Ελληνιστική Ποίηση	Α' -Γ'	1. Βακχυλίδης Α. Λάμαρη 2. Πίνδαρος Χ. Τσαγγάλης 3. Επίγραμμα Μ. Πλαστήρα
ΛΦΙ 125 (4 ECTS)	Υ	Λατινική Γλώσσα Ι: Γραμματική, Συντακτικό, Θεματογραφία	Α' -Γ'	1. Θ. Αντωνιάδης 2. Δ. Τσιτσικλή 3. Χ. Τσίτσιου
ΛΦΙ 127 (4 ECTS)	Υ	Έπος - Δράμα	Α' -Γ'	1. Πλαύτος, <i>Menaechmi</i> Σ. Φραγκουλίδης 2. Οβίδιος, <i>Metamorphoses</i> Θ. Παπαγγελής
ΜΕΦ 221 (4 ECTS)	Υ	Ιστορία της Μεσαιωνικής Ελληνικής Γραμματείας και Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία	Α' -Γ'	Σ. Κοτζάμπαση Χρ. Σιμελίδης Ηλ. Ταξίδης
ΝΕΦ 201 (4 ECTS)	Υ	Ιστορία της Νεοελληνικής Γραμματείας και Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία	Α' -Γ'	Τ. Καπλάνης Τ. Μαρκομιχελάκη Σ. Σταυρακοπούλου
ΝΕΦ 203 (4 ECTS)	Υ	Νεοελληνική Ποίηση (1789- 1914)	Α' -Γ'	Λ. Αραμπατζίδου Μ. Ιατρού Κ. Τικτοπούλου
ΝΕΦ 204 (4 ECTS)	Υ	Νεοελληνική Πεζογραφία (1789 - 1914)	Α' -Γ'	Λ. Βαρελάς Μ. Μικέ Μ. Μπακογιάννης

Όλα τα μαθήματα κορμού ΑΕΦ, ΛΦΙ, ΜΕΦ, ΝΕΦ που αναγράφονται είναι επιλέξιμα από φοιτητές/ήτριες του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας. Η διαίρεση των ακροατηρίων σε δύο ή περισσότερα τμήματα, ανάλογα με τον αριθμό των προσφερόμενων μαθημάτων, γίνεται αλφαβητικά από τη Γραμματεία του Τμήματος σύμφωνα με το ακόλουθο διάγραμμα:

Αριθμός τμημάτων	Επώνυμο φοιτητών					
Δύο (2)	1. Α-ΜΑ	2. ΜΕ-Ω				
Τρία (3)	2. Α-ΚΑ	2. ΚΕ-ΠΑ	3. ΠΕ-Ω			
Τέσσερα (4)	1. Α-Ζ	2. Η-ΜΑ	3. ΜΕ-Ρ	4. Σ-Ω		
Πέντε (5)	1. Α-Δ	2. Ε-ΚΟ	3. ΚΡ-ΝΙ	4. ΝΟ-ΣΟ	5. ΣΠ-Ω	
Έξι (6)	1.Α-Γ	2. Δ-ΚΑ	3. ΚΕ-ΜΑ	4. ΜΕ-ΠΑ	5. ΜΕ-ΠΑ	6. Τ-Ω

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ**

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ (Αρ. φοιτητών από άλλα τμήματα)
ΕΙΣΠ 100 (4 ECTS)	Υ	Εισαγωγή στην παιδαγωγική (με ασκήσεις) (+)	Ε'-Η'	Ε. Χοντολίδου - Ο. Παντούλη (χωρίς περιορισμό)
ΣΧΠ Ι 400 (4 ECTS)	Υ	Σχολική παιδαγωγική Ι(+)	Ε'-Η'	Κ. Μπίκος (χωρίς περιορισμό- δήλωση στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας)
ΕΨ 900* (4 ECTS)	Υ	Εκπαιδευτική ψυχολογία (+)	Ε'-Η'	Μ. Δόικου (έως 120 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 1000 (4 ECTS)	Υ	Εισαγωγή στην παιδαγωγική έρευνα (+)	Ε'-Η'	Δ. Σταμοβλάσης (χωρίς περιορισμό- δήλωση στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας))
Π 1507* (4 ECTS)	Υ	Ιστορία της πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Το «παράδειγμα» των Φιλοσοφικών Σχολών	Ε'-Η'	Β. Φούκας (έως 20 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 2106* (4 ECTS)	Υ	Παιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών	Ε'-Η'	Μ. Δόικου (έως 30 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 2108* (4 ECTS)	Υ	Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση	Ε'-Η'	Σ. Παντελιάδου (δεκτοί φοιτητές που το επώνυμό τους αρχίζει από Α έως Κ)
Π 3012* (4 ECTS)	Υ	Νέες τεχνολογίες στην Ειδική Αγωγή	Ε'-Η'	Α. Καραματσούκη (έως 10 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 3013* (4 ECTS)	Υ	Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα	Ε'-Η'	Β. Φούκας (έως 20 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 3014* (4 ECTS)	Υ	Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών	Ε'-Η'	Α. Σαρακινιώτη (έως 20 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 3016 (4 ECTS)	Υ	Εκπαιδευτική πολιτική	Ε'-Η'	Κ. Τσιούμης (χωρίς περιορισμό)
Π 3017 (4 ECTS)	Υ	Μειονοτική εκπαιδευτική πολιτική και εκπαίδευση ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα	Ε'-Η'	Κ. Τσιούμης (χωρίς περιορισμό)
Π 3018* (4 ECTS)	Υ	Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: αρχές μεθόδευση διδασκαλίας αξιολόγηση σχολικής επίδοσης, σχεδιασμός σεναρίων	Ε'-Η'	Ε. Χοντολίδου (χωρίς περιορισμό - εκτός απ' όσους έχουν περάσει τα μαθήματα Π1420 ή Π3011 που δεν μπορούν να το δηλώσουν)

* Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες όλων των Τμημάτων που επιθυμούν να παρακολουθήσουν μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής θα πρέπει να προσέλθουν στο πρώτο μάθημα και να εγγραφούν στον κατάλογο των δηλώσεων, μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα.

Επισημαίνεται ότι: α) τα μαθήματα προσφέρονται σε καθορισμένο αριθμό φοιτητών από άλλα Τμήματα και β) οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις των μαθημάτων εάν δεν τα έχουν δηλώσει στον διδάσκοντα ή στη διδάσκουσα.

(+) Μαθήματα Προγράμματος ΠΠΔΕ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ, ΡΩΜΑΪΚΗΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΙΑΕ 101	Υ	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Η. Σβέρκος
ΙΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Α'-Γ'	Αλ.-Κ. Βασιλείου - Seibt
ΙΜΕ 101	ΥΕ	Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης	Δ'-Η'	Ε. Τούντα
ΙΡΩ 101/ ΙΡΩ 601 (π.π.)	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους	Α'-Γ'	Μ. Καντηρέα
ΙΑΕ 601	ΥΕΙΔ	Αρχαία Ελληνική Ιστορία Ι. Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή	Δ'-Η'	Ι. Ξυδόπουλος
ΙΑΕ 602	ΥΕΙΔ	Αρχαία Ελληνική Ιστορία ΙΙ. Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή	Δ'-Η'	Β. Κάλφογλου-Καλοτεράκη
ΙΑΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας (+)	Ζ'-Η'	1. Β. Κάλφογλου-Καλοτεράκη 2. Π. Νίγδελης 3. Η. Σβέρκος
ΙΒΥ 601	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία Ι (324-1081)	Δ'-Η'	Γ. Λεβενιώτης
ΙΒΥ 602 / ΙΒΥ 603 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ (1081-1453)	Δ'-Η'	Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΒΥ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας (+)	Ζ'-Η'	1. Αλ.-Κ. Βασιλείου - Seibt 2. Γ. Λεβενιώτης 3. Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΒΥ 402	ΥΕ	Πολιτικές, Θρησκευτικές και Κοινωνικές Αντιθέσεις στο Βυζάντιο	Δ'-Η'	Θα οριστεί
ΙΜΕ 401	ΥΕ	Μεσαιωνικά Κράτη της Ευρώπης: Το Βασίλειο Σικελίας (12 ^{ος} - 13 ^{ος} αι.). Κοινωνική και πολιτισμική ιστορία.	Δ'-Η'	Ε. Τούντα
ΙΡΩ 302	ΥΕ	Διοίκηση, Κοινωνία και Οικονομία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (+)	Δ'-Η'	Θα οριστεί
ΙΣΛ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Σλαβικών Λαών	Δ'-Η'	Α. Δεληκάρη

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΙΝΕ 101	Υ	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Γ. Αντωνίου
ΙΝΧ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεότερων Χρόνων	Α'-Γ'	Ι. Μιχαηλίδης
ΛΑΚ 101	Υ	Εισαγωγή στη Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία	Α'-Γ'	Α. Μπακαλάκη Διδακτική υποστήριξη: Α. Τζιντζιόβα (ΕΔΙΠ)
ΙΝΕ 601	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Φ. Κοτζαγεώργης
ΙΝΕ 602	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Ε. Μαντά
ΙΝΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας (+)	Ζ'-Η'	1. Β. Γούναρης 2. Ι. Μιχαηλίδης 3. Δ. Παπασταματίου 4. Α. Σφήκας
ΙΝΧ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεότερων Χρόνων Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Β. Γούναρης
ΙΝΧ 602	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεότερων Χρόνων ΙΙ (19 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Ι. Μουρέλος
ΙΝΧ 603	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεότερων Χρόνων ΙΙΙ (20 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Λ. Χασιώτης
ΙΣΕ 601	ΥΕΙΔ	Σύγχρονη Ιστορία. Η Ελλάδα στη σύγχρονη εποχή: Εξέλιξη των θεσμών και αντίληψη της εξουσίας	Δ'-Η'	Ι. Μουρέλος
ΙΣΤ 601 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας	Δ'-Η'	Ι. Μιχαηλίδης

IXA 601	YEIA	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου II: Η ΝΑ Ευρώπη στον 20 ^ο Αιώνα (1918-1989)	Δ'-Η'	Σ. Σφέτας
IXA 602/ IXA 101 (π.π.)	YEIA	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την Οθωμανική Κατάκτηση έως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο / Εισαγωγή στην ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου	Δ'-Η'	Σ. Σφέτας
IEA 401	YE	Θέματα της Ιστορίας του Ελληνισμού της Ανατολής: η περίοδος των μεταρρυθμίσεων και της ευρωπαϊκής οικονομικής διεξόδου στον Πόντο (19 ^{ος} - αρχές 20 ^{ου} αιώνα)	Δ'-Η'	Κ. Χατζηκυριακίδης
INE 301	YE	Νεοελληνική Κοινωνία και Οικονομία. Οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης και της Ελλάδας στη νεότερη εποχή.	Δ'-Η'	Γ. Αντωνίου
INE 302	YE	Ο αλύτρωτος ελληνισμός. Αρχεία και Συλλογές για τον Ελληνισμό της Ανατολής (Πόντος, Μ. Ασία) και της τσαρικής Ρωσίας-πρώην ΕΣΣΔ	Δ'-Η'	Κ. Χατζηκυριακίδης
INE 402	YE	Ειδικά θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας. Διδακτική της Νεοελληνικής Ιστορίας (+)	Δ'-Η'	Ε. Μαντά
INX 203	YE	Η Ευρώπη του 19 ^{ου} αι.: Ιστορία της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού	Δ'-Η'	Λ. Χασιώτης
INX 402	YE	Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας: αμερικανική ιστορία	Δ'-Η'	Α. Σφήκας
ISE 402	YE	Θέματα της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας. Κυπριακό: Διαχρονική θεώρηση	Δ'-Η'	Ι. Μουρέλος
ITL 401	YE	Θέματα της Οθωμανικής Ιστορίας	Δ'-Η'	Φ. Κοτζαγεώργης
ΛΑΚ 322	YE	Κοινωνική Οργάνωση: Συστήματα εξουσίας	Δ'-Η'	Α. Μπακαλάκη - Γ. Αγγελόπουλος
ΛΑΚ 401	YE	Θέματα Ιστορίας της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας: Το χρέος	Δ'-Η'	Γ. Αγγελόπουλος
ΛΑΚ 402	YE	Θέματα Οικονομικής Οργάνωσης	Δ'-Η'	Θα οριστεί
ΛΑΚ 412	YE	Θέματα Κοινωνικής Οργάνωσης: ανθρωπολογία του σώματος και της υγείας	Δ'-Η'	Θα οριστεί

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ABY 101	Y	Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Π. Ανδρούδης
AKL 101	Y	Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Π. Τσέλεκας (Ν. Καζακίδη, Χ. Καλλίνη)
AKL 102	Y	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Ε. Παπαγιάννη
ΑΠΡ 101	Y	Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό	Α'-Γ'	Ν. Ευστρατίου - Σ. Τριανταφύλλου
ABY 601	YEIA	Βυζαντινή Αρχιτεκτονική	Δ'-Η'	Α. Τάντσης
ABY 602	YEIA	Βυζαντινή Ζωγραφική	Δ'-Η'	Μ. Παϊσίδου
ABY 603	YEIA	Βυζαντινή Γλυπτική και Μικροτεχνία	Δ'-Η'	Α. Σέμογλου
ABY 606	YEIDΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας (+)	Ζ'-Η'	Μ. Παϊσίδου Διδακτική υποστήριξη: Ε. Γούναρη (ΕΔΙΠ)
AKL 602	YEIA	Πλαστική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ'-Η'	Ε. Παπαγιάννη
AKL 604	YEIA	Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας και Δελφών, Δήλος	Δ'-Η'	Π. Τσέλεκας
ΑΠΡ 602	YEIA	Οι Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής	Δ'-Η'	Ν. Ευστρατίου
ΑΠΡ 606	YEIDΦ	Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας (+)	Ζ'-Η'	Σ. Τριανταφύλλου Διδακτική υποστήριξη: Γ. Αναγνώστου (ΕΔΙΠ)

AAA 313	ΥΕ	Ανασκαφή - Σχέδιο	Δ' - Η'	Α. Τάντσης Διδακτική υποστήριξη: Κ. Βαστέλη (ΕΔΙΠ)
ABY 213	ΥΕ	Βυζαντινή Εικονογραφία	Δ' - Η'	Α. Σέμογλου
ABY 312	ΥΕ	Ασκήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία. Φροντιστήριο (+)	Δ' - Η'	Π. Παπαδοπούλου Διδακτική υποστήριξη: Α. Πλιώτα (ΕΔΙΠ)
ΑΚΛ 216	ΥΕ	Θρησκεία	Δ' - Η'	Θα οριστεί
ΑΚΛ 307	ΥΕ	Φροντιστήριο Μυθολογίας - Ερμηνευτικής (+)	Δ' - Η'	Θα οριστεί
ΑΠΡ 203	ΥΕ	Οργάνωση και χρήση του χώρου στην εποχή του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα	Δ' - Η'	Θα οριστεί
ΑΠΡ 208	ΥΕ	Θέματα Ιδεολογίας στην Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο	Δ' - Η'	Θα οριστεί
ΑΠΡ 304	ΥΕ	Φροντιστήριο - Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις	Δ' - Η'	Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό
ΑΠΡ 308	ΥΕ	Βιοαρχαιολογία και Αρχαίο Περιβάλλον	Δ' - Η'	Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό Διδακτική υποστήριξη: Ε. Βούλγαρη (ΕΔΙΠ)

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΑΙΤ 101	Υ	Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι	Α' - Γ'	Α. Χαραλαμπίδης
ΑΙΤ 602	ΥΕΙΔ	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο	Δ' - Η'	Μ. Παπανικολάου
ΑΙΤ 603	ΥΕΙΔ	Η Ελληνική Τέχνη του 20 ^{ου} Αιώνα	Δ' - Η'	Α. Κωτίδης
ΑΙΤ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης (+)	Ζ' - Η'	Μ. Παπανικολάου
ΑΙΤ 304	ΥΕ	Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων μέσω της Ιστορίας της Τέχνης. Φροντιστήριο (+)	Δ' - Η'	Στ. Λάββα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΑΕΦ 102 (4 ECTS)	Υ	Ομηρικό έπος	Α' - Γ'	1. Ίλιος Α. Ρεγκάκος
				2. Ίλιος Χ. Τσαγγάλης
				3. Ίλιος Ι. Τζιφόπουλος
ΑΕΦ 104 (4 ECTS)	Υ	Τραγωδία	Α' - Γ'	3. Οδύσσεια Μ. Πλαστήρα
				1. Ευριπίδης, Μήδεια Ε. Σιστάκου
				2. Σοφοκλής, Αΐας Α. Λαμάρη
ΑΕΦ 106 (4 ECTS)	Υ	Φιλοσοφία	Α' - Γ'	3. Σοφοκλής (επιλογές) Ι. Καραμάνου
				1. Πλάτων, Πολιτεία Α. Λιανέρη
				2. Πλάτων, Συμπόσιον Μ. Voehler
ΛΦΙ 126 (4 ECTS)	Υ	Λατινική Πεζογραφία Ι	Α' - Γ'	3. Πλάτων, Μενέξενος Ν. Μήλτσιος
				1. Καίσαρ, Commentarii de bello Gallico I (επιλογές) Χ. Τσίτσιου

				2. Σενέκας, <i>Epistulae morales - Dialogi</i> (επιλογή κειμένων) Θ. Αντωνιάδης
ΛΦΙ 128 (4 ECTS)	Y	Λυρική Ποίηση – Ελεγεία – Επίγραμμα – Σάτιρα	A'-Γ'	1. Οβίδιος, <i>Ars Amatoria</i> Θ. Παπαγγελής 2. Οράτιος, <i>Carmina</i> Δ. Τσιτσικλή
ΜΕΦ 222 (4 ECTS)	Y	Μεσαιωνική Ελληνική Ποίηση και Πεζογραφία	A'-Γ'	Σ. Κοτζάμπαση Χρ. Σιμελίδης Η. Ταξίδης
ΝΕΦ 202 (4 ECTS)	Y	Νεοελληνική Ποίηση, Πεζογραφία και Θέατρο (αρχές – 1789)	A'-Γ'	Τ. Καπλάνης Σ. Σταυρακοπούλου Κ. Τικτοπούλου
ΝΕΦ 205 (4 ECTS)	Y	Νεοελληνική Ποίηση (1914 – σήμερα)	A'-Γ'	Λ. Αραμπατζίδου Λ. Βαρελάς Μ. Ιατρού
ΝΕΦ 206 (4 ECTS)	Y	Νεοελληνική Πεζογραφία (1914 – σήμερα)	A'-Γ'	Μ. Βασιλειάδη Μ. Μικέ Μ. Μπακογιάννης

Όλα τα μαθήματα κορμού ΑΕΦ, ΛΦΙ, ΜΕΦ, ΝΕΦ που αναγράφονται, είναι επιλέξιμα από τους φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Η διαίρεση των ακροατηρίων σε δύο ή περισσότερα τμήματα, ανάλογα με τον αριθμό των προσφερόμενων μαθημάτων, γίνεται αλφαβητικά από τη Γραμματεία του Τμήματος σύμφωνα με το ακόλουθο διάγραμμα:

Αριθμός τμημάτων	Επώνυμο φοιτητών					
Δύο (2)	1. Α-ΜΑ	2. ΜΕ-Ω				
Τρία (3)	2. Α-ΚΑ	2. ΚΕ-ΠΑ	3. ΠΕ-Ω			
Τέσσερα (4)	1. Α-Ζ	2. Η-ΜΑ	3. ΜΕ-Ρ	4. Σ-Ω		
Πέντε (5)	1. Α-Δ	2. Ε-ΚΟ	3. ΚΡ-ΝΙ	4. ΝΟ-ΣΟ	5. ΣΠ-Ω	
Έξι (6)	1. Α-Γ	2. Δ-ΚΑ	3. ΚΕ-ΜΑ	4. ΜΕ-ΠΑ	5. ΜΕ-ΠΑ	6. Τ-Ω

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ**

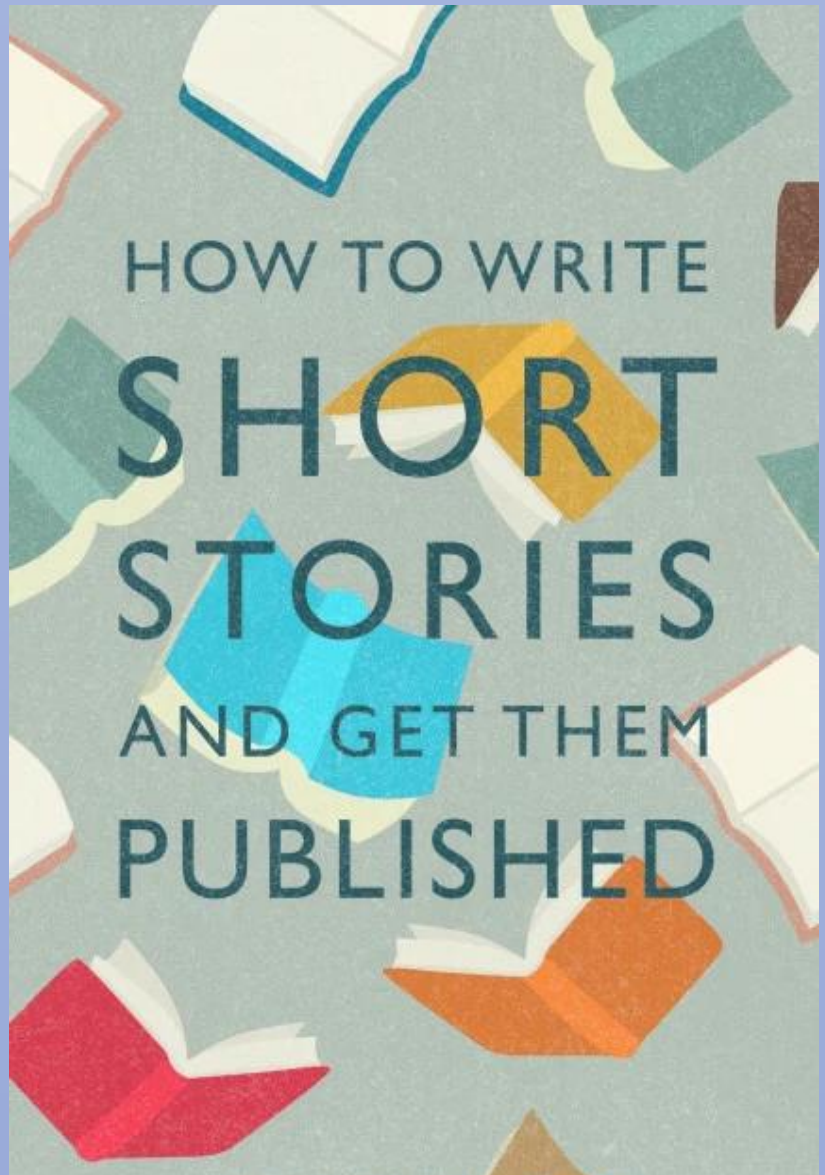
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝ. ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ (Αρ. φοιτητών από άλλα τμήματα)
ΠΠ 700 (4 ECTS)	Y	Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης (+)	Ε'-Η'	Δ. Μαυροσκούφης – Β. Φούκας (χωρίς περιορισμό)
ΚΕ 800* (4 ECTS)	Y	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Κοινωνικοποίηση – Διαπολιτισμικότητα) (+)	Ε'-Η'	Α. Σαρακινιώτη (έως 300 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
ΣΧΠ Π 400 (4 ECTS)	Y	Σχολική Παιδαγωγική II: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας)	Ε'-Η'	Κ. Μπονιδής (χωρίς περιορισμό)
Π 1000 (4 ECTS)	Y	Εισαγωγή στην παιδαγωγική έρευνα (+)	Ε'-Η'	Δ. Σταμοβλάσης (χωρίς περιορισμό· δήλωση κατευθείαν στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας)
Π 1504 (4 ECTS)	Y	Τομές στην Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης: Διέनेξη, Πόλωση, Σύγκρουση και Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις	Ε'-Η'	Ε.Καραμανώλη (χωρίς περιορισμό)
Π 1509* (4 ECTS)	Y	Παιδαγωγοί και Παιδαγωγική Σκέψη στον Ελληνόφωνο Χώρο (19 ^{ος} αι. – Μεσοπόλεμος) (+)	Ε'-Η'	Β. Φούκας (έως 20 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 1602 (4 ECTS)	Y	Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας	Ε'-Η'	Ε. Χοντολίδου (χωρίς περιορισμό)

Π 1901* (4 ECTS)	Υ	Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην εκπαίδευση	Ε΄-Η΄	Κ. Διαμαντής (έως 80 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 2108* (4 ECTS)	Υ	Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση	Ε΄-Η΄	Σ. Παντελιάδου (δεκτοί φοιτητές που το επώνυμό τους αρχίζει από Λ έως Ω)
Π 2201* (4 ECTS)	Υ	Στόχοι και Κατευθύνσεις στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	Ε΄-Η΄	Α. Κεσίδου (έως 10 φοιτητές πέραν των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής)
Π 3012* (4 ECTS)	Υ	Νέες τεχνολογίες στην Ειδική Αγωγή	Ε΄-Η΄	Α. Καραματσούκη (έως 10 φοιτητές από Τμήματα της Φιλοσοφικής)
Π 3015* (4 ECTS)	Υ	Γνώση και διακυβέρνηση στα σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης και εκπαιδευτικής πολιτικής	Ε΄-Η΄	Α. Σαρακινιώτη (έως 20 φοιτητές από Τμήματα της Φιλοσοφικής)
Π 3019 (4 ECTS)	Υ	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και εκπαιδευτική ηγεσία	Ε΄-Η΄	Κ. Τσιούμης (χωρίς περιορισμό)

* Στα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (*) γίνεται δεκτός περιορισμένος αριθμός φοιτητών (βλ. τελευταία στήλη). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες όλων των Τμημάτων που επιθυμούν να παρακολουθήσουν μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής θα πρέπει να προσέλθουν στο πρώτο μάθημα και να εγγραφούν στον κατάλογο των δηλώσεων, μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα.

Επισημαίνεται ότι: α) τα μαθήματα προσφέρονται σε καθορισμένο αριθμό φοιτητών από άλλα Τμήματα και β) οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις των μαθημάτων εάν δεν τα έχουν δηλώσει στον διδάσκοντα ή στη διδάσκουσα.

(+) Μαθήματα Προγράμματος ΠΠΔΕ

Περίληψεις Μαθημάτων

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020)

Γιώργος ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΑΚ 201. Θεωρία και Ιστορία της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας [χειμερινό εξ.]

Οι διαλέξεις του μαθήματος εστιάζουν: (α) Στη διαμόρφωση των επιστημολογικών υποσχέσεων της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας σε σχέση με τα πολιτικά τεκταινόμενα και τα θεωρητικά ρεύματα του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα· (β) στις εξελίξεις του χώρου της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και της Λαογραφίας στην Ελλάδα σε σχέση με τις διεθνείς ροές επιστημολογικών παραδειγμάτων και τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις. Οι ενότητες του μαθήματος εξετάζουν την ανάπτυξη της Λαογραφίας στον 19^ο αιώνα, το αίτημα για εθνογραφική γνώση στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου σε σχέση με τις πολιτικές εξελίξεις, την εμφάνιση του ανθρωπολογικού λόγου στην Ελλάδα της μεταπολεμικής περιόδου, τις εξελίξεις στην ελληνική Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία μετά το 1974 και στις απαρχές του 21^{ου} αιώνα.

ΛΑΚ 411. Θέματα θεωρίας και μεθόδου της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας: Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας [χειμερινό εξ.]

Σκοπός του μαθήματος είναι η συγκριτική παρουσίαση βασικών θεωριών και η κριτική αξιολόγηση των ποιοτικών μεθόδων έρευνας στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Το μάθημα οργανώνεται με διαλέξεις, σεμιναριακές παρουσιάσεις και συζητήσεις, ερευνητικές ασκήσεις, προβολή εθνογραφικών ντοκιμαντέρ και συζήτηση συγκεκριμένων εθνογραφικών παραδειγμάτων. Στις ενότητες του μαθήματος παρουσιάζονται:

- Η ιστορική διαμόρφωση των βασικότερων θεωρητικών προσεγγίσεων (εξελικτισμός, ιστορισμός, λειτουργισμός, δομικός λειτουργισμός, δομισμός, μαρξισμός, νέο-μαρξισμός) στις κοινωνικές επιστήμες και η συστηματοποίηση των σημερινών μεθόδων και τεχνικών ποιοτικής έρευνας.
- Συγκεκριμένες μέθοδοι ποιοτικής έρευνας με έμφαση στην εθνογραφία, τα ιστορικά ζωής και την προφορική ιστορία.
- Συγκεκριμένα προβλήματα εφαρμογής των μεθόδων ποιοτικής έρευνας στο πλαίσιο της διερεύνησης, ερμηνείας ή εξήγησης εθνογραφικών παραδειγμάτων.

ΛΑΚ 401. Θέματα Ιστορίας της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας: Το χρέος [εαρινό εξ.]

Το ζήτημα του χρέους ως αντικείμενο ανάλυσης επανήλθε δυναμικά μετά τις πρόσφατες οικονομικές κρίσεις των καπιταλιστικών κοινωνιών. Το μάθημα επιχειρεί μια εισαγωγική προσέγγιση στο φαινόμενο του χρέους από την πλευρά της οικονομικής και ιστορικής ανθρωπολογίας. Οι διαλέξεις έχουν ως άξονα τα πρόσφατα βιβλία των David Graeber και Maurizio Lazzarato καθώς και την μαρξιστική εργογραφία των κοινωνικών επιστημών της τελευταίας τριαντακονταετίας. Τα επιμέρους θέματα που θα συζητηθούν αφορούν την ιστορία του χρέους από τις πρώτες εδραίες αγροτικές κοινωνίες μέχρι την ύστερη νεωτερικότητα, την πρόσληψη του χρέους ως ηθικής υποχρέωσης παρά ως οικονομικής υπόσχεσης, τη σύνδεση των αντιλήψεων περί χρέους με τις θρησκευτικές αντιλήψεις, τις σχέσεις εξουσίας πιστωτή – οφειλέτη, το χρέος ως πολιτικό εργαλείο και την εγγενή ταύτιση χρέους και βίας, τους μηχανισμούς κοινωνικής διαγραφής του χρέους από την σεισάχθεια και μέχρι τις εξεγέρσεις του 20^{ου} αιώνα.

ΛΑΚ 322. Κοινωνική οργάνωση: Συστήματα εξουσίας (συνδιδασκαλία Γ. Αγγελόπουλος – Αλ. Μπακαλάκη) [εαρινό εξ.]

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση του φοιτητή με τα βασικά θεωρητικά και επιστημολογικά ζητήματα στο χώρο της πολιτικής ανθρωπολογίας καθώς και με την εθνογραφική πρακτική σε θέματα εξουσίας και πολιτικής. Βασικές επιδιώξεις του μαθήματος είναι: (α) η εμπέδωση της ανάλυσης του πολιτικού φαινομένου στην ανθρωπολογία, (β) η κατανόηση των διαφορών στην προσέγγιση του πολιτικού φαινομένου στην ανθρωπολογία και σε άλλες κοινωνικές επιστήμες, (γ)

η επισκόπηση των εθνογραφικών μεθόδων έρευνας και ανάλυσης των σχέσεων εξουσίας. Οι θεματικές που θα συζητηθούν αφενός αναφέρονται σε κλασσικά θέματα της πολιτικής ανθρωπολογίας και αφετέρου επιχειρούν να συνομιλούν με την τρέχουσα κοινωνικο-πολιτική συγκυρία στην Ελλάδα (νεοφιλελευθερισμός, κρίση, κοινωνικά κινήματα).

Πασχάλης ΑΝΔΡΟΥΔΗΣ

ABY 101. Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία [εαρινό εξ.]

ABY 606. Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας [χειμερινό εξ.]

ABY 603. Βυζαντινή Γλυπτική και Μικροτεχνία [χειμερινό εξ.]

Γεώργιος ΑΝΤΩΝΙΟΥ

INE 602. Νεοελληνική Ιστορία II. (19ος- 20ός αι.) [χειμερινό εξ.]

INE 603. Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας [χειμερινό εξ.]

INE 101. Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία [εαρινό εξ.]

INE 301. Νεοελληνική Κοινωνία και Οικονομία. Οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης και της Ελλάδας στη Νεότερη εποχή [εαρινό εξ.]

Σουλτάνα-Μαρία ΒΑΛΑΜΩΤΗ

ΑΠΡ 601. Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας [χειμερινό εξ.]

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος συζητούνται οι βασικές κατευθύνσεις στη θεωρητική αρχαιολογική σκέψη του 20^{ου} αιώνα. Εξετάζεται η πολιτισμική ιστορία, η διαδικαστική αρχαιολογία, η μεταδιαδικαστική αρχαιολογία και η σύγχρονη σύνθεσή τους. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται οι μέθοδοι και οι τεχνικές που στηρίζουν τη σύγχρονη αρχαιολογία, την ανασκαφή και την αρχαιολογία πεδίου, την αρχαιολογία του τοπίου, την αρχαιομετρία και τη βιοαρχαιολογία. Το μάθημα περιλαμβάνει σειρά εργαστηριακών μαθημάτων που πραγματοποιούνται στο ΕΔΑΕ (Εργαστήριο Διεπιστημονικής Αρχαιολογικής Έρευνας) του Τμήματος. Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι να συνδέσουν τη θεωρία της έρευνας και τις μεθόδους με την πρακτική εφαρμογή τους στο εργαστήριο.

Αλεξάνδρα-Κυριακή ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-SEIBT

IBY 101. Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Ιστορική επισκόπηση των βυζαντινών σπουδών. Πηγές της βυζαντινής ιστορίας, μέθοδοι ιστορικής έρευνας και βοηθητικές επιστήμες. Χρονικά και γεωγραφικά όρια, Κωνσταντινούπολη. Παρουσίαση των σημαντικότερων ιστορικών γεγονότων (324 - 1453). Συστατικά στοιχεία του Βυζαντινού κράτους (πολιτική θεωρία, παιδεία, μοναχισμός, δίκαιο). Εσωτερική οργάνωση (διοίκηση, στρατός, κοινωνία, πόλεις). Αίτια ακμής και παρακμής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η κληρονομιά του Βυζαντίου.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας. Ο Μιχαήλ Ψελλός και η εποχή του [εαρινό εξ.]

Μία από τις πιο ενδιαφέρουσες και διφορούμενες προσωπικότητες του ενδεκάτου αιώνα (1018-ca. 1078 αι.) και της βυζαντινής εποχής γενικότερα ήταν αναμφισβήτητα ο Μιχαήλ (κατά κόσμον Κωνσταντίνος) Ψελλός, λόγιος, ιστορικός, φιλόσοφος, αυλικός αξιωματούχος, πολιτικός,

διπλωμάτης, καθηγητής ρητορικής και ύπατος των φιλοσόφων του „Πανεπιστημίου“ της Κωνσταντινούπολης, αργότερα μοναχός. Το συγγραφικό του έργο, ιδιαίτερος η *Χρονογραφία* που εξιστορεί κυρίως τα δρώμενα στην αυτοκρατορική αυλή από το 975 μέχρι το 1078, και οι πολυάριθμες επιστολές του προς υψηλόβαθμους κρατικούς αξιωματούχους και μέλη του ίδιου κοινωνικού δικτύου αποτελούν πρωτογενείς πηγές για την διερεύνηση της αριστοκρατίας, της κοινωνίας και των πολιτικών δομών της πρωτεύουσας, αλλά και της επαρχίας. Σκοπός του Φροντιστηρίου είναι η κριτική ενασχόληση με τις πληροφορίες που μας παρέχει ο Ψελλός κυρίως για την αριστοκρατία, την διοίκηση, την κοινωνία και τις εξελίξεις στο αυτοκρατορικό περιβάλλον της εποχής του. Οι φοιτητές θα εκπονήσουν σύντομες εργασίες σχετικά με αυτήν την θεματική.

Βασίλης Κ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΙΝΧ 601. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων Ι. (15ος – 18ος αι.) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Παρουσιάζεται η διαμόρφωση των εθνικών κρατών από τα τέλη του Μεσαίωνα έως τη Γαλλική Επανάσταση, οι διακρατικές σχέσεις και η διπλωματία καθώς και οι κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ιδεολογικές εξελίξεις συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιαστικών διαμαχών. Ειδικότερα, οι διδακτικές ενότητες αναφέρονται στην ευρωπαϊκή κοινωνία, την πολιτική και τον πολιτισμό στο τέλος του Μεσαίωνα, τις γεωγραφικές ανακαλύψεις, τον Ανθρωπισμό, τη Μεταρρύθμιση, την τεχνολογική επανάσταση, τις πολιτειακές εξελίξεις, τη γένεση του βιομηχανικού καπιταλισμού καθώς και τη διπλωματία της περιόδου.

ΙΝΕ 603. Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Ο σκοπός του μαθήματος είναι πολλαπλός: (α) Να εισαχθούν οι φοιτητές στο θεωρητικό προβληματισμό για την ιστορική επιστήμη και τις σύγχρονες ιστορικές σχολές. (β) Να μνηθούν στις τεχνικές συγγραφής της ιστορικής εργασίας και στις βοηθητικές επιστήμες. (γ) Να ασκηθούν στην κριτική αξιολόγηση και τη σύνθεση ιστορικών πηγών.

Αγγελική ΔΕΛΗΚΑΡΗ

ΙΣΛ 402. Ρωσική Ιστορία (882-1613) [χειμερινό εξ.]

Παρουσιάζεται η ιστορική πορεία του ρωσικού κράτους από τον 9^ο έως και τον 17^ο αιώνα (δημιουργία του κράτους του Κιέβου, μογγολική κατάκτηση, διαμόρφωση της ηγεμονίας της Μόσχας). Παράλληλα με τη μελέτη της πολιτικής ιστορίας της χώρας, εξετάζεται ο ρόλος του Βυζαντίου στον εκχριστιανισμό των Ρώσων, καθώς και στη διαμόρφωση του ρωσικού πολιτισμού.

ΙΣΛ 601. Ιστορία των Σλαβικών Λαών [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Επιχειρείται μια επισκόπηση της ιστορίας των σλαβικών λαών (Βουλγάρων, Σέρβων, Κροατών, Σλοβένων, Μαυροβουνίων, Μοραβών, Ρώσων) από την εποχή της εμφάνισής τους μέχρι και τον 15^ο αιώνα. Εξετάζονται οι συνθήκες που οδήγησαν στη διαμόρφωση της εθνικής φυσιογνωμίας τους, η πορεία για τη δημιουργία των σλαβικών κρατών, καθώς και ο καταλυτικός ρόλος της βυζαντινής αυτοκρατορίας στην πολιτική και πολιτισμική εξέλιξη των λαών αυτών. Σε κάθε ενότητα θα παρουσιάζονται, παράλληλα με τα ιστορικά γεγονότα, οι προσωπικότητες και η δράση των εκάστοτε ηγεμόνων, καθώς και οι συνέπειες των πράξεών τους στην πολιτειακή, κοινωνική και πολιτισμική ζωή των υπηκόων τους.

Νίκος ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ

ΑΠΡ 101. Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό (συνδιδασκαλία Ν. Ευστρατίου, Σ. Τριανταφύλλου) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Αντικείμενο της σειράς μαθημάτων είναι η εισαγωγή στον παγκόσμιο προϊστορικό πολιτισμό από την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου μέχρι και την Εποχή του Χαλκού. Πρόκειται για μια ιστορική αναδρομή στην αρχή και εξέλιξη της προϊστορικής Αρχαιολογίας, η οποία περιλαμβάνει θέματα

όπως: η Αρχαιολογία της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου, η Νεολιθική Εποχή στη Μέση Ανατολή και την Κεντρική Ασία, η Νεολιθική Εποχή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ο κόσμος της Εποχής του Χαλκού, αστικοποίηση, Μεσοποταμία, Κεντρική Ασία, Βαλκάνια, κεντρική Ευρώπη, Μινωικός και Μυκηναϊκός κόσμος, η Εποχή του Σιδήρου στην Ευρώπη, η Προϊστορία της Αφρικής, του Νέου Κόσμου κ.λπ.

ΑΠΡ 606. Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας: Εθνοαρχαιολογία [χειμερινό εξ.]

Το φροντιστηριακό αυτό μάθημα έχει στόχο την εξοικείωση όσων συμμετέχουν με το αντικείμενο της εθνοαρχαιολογίας έτσι όπως αυτό διαμορφώθηκε ως ερευνητικός κλάδος της αρχαιολογικής ερμηνείας τις τελευταίες δεκαετίες. Στη σειρά των μαθημάτων αυτών και μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα θα συζητηθούν ζητήματα θεωρίας και πρακτικής που σχετίζονται με τη βασική συνεισφορά της εθνοαρχαιολογίας στην ερμηνεία του προϊστορικού παρελθόντος αλλά και τις ενστάσεις που έχουν διατυπωθεί για τα όρια της χρήσης της. Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να κάνουν σύντομες εργασίες, τις οποίες και θα παρουσιάσουν στα πλαίσια του μαθήματος.

ΑΠΡ 602. Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής [εαρινό εξ.]

Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει μια γενική αλλά ολοκληρωμένη παρουσίαση της προϊστορικής εξέλιξης του χώρου της νοτιοανατολικής Ευρώπης (Βαλκάνια και Ελλάδα) μέχρι και το τέλος της Νεολιθικής (4^η χιλιετία π.Χ.). Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των πολιτισμικών διαδικασιών που οδήγησαν από το τροφосуλλεκτικό στάδιο στην παραγωγή της τροφής και στην εμφάνιση μόνιμων οικισμών. Εξετάζεται ο υλικός πολιτισμός στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή κατά τις ακόλουθες περιόδους: Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική. Γίνεται μια ενδεικτική αναφορά σε γεωγραφικούς χώρους, πολιτισμικούς κύκλους, αλλά και σε σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις και ανασκαφές. Σημαντικό μέρος καταλαμβάνει η παρουσίαση του ελλαδικού χώρου και των ερευνητικών προβλημάτων που τον χαρακτηρίζουν. Στόχος των μαθημάτων είναι η σύνθεση των αρχαιολογικών δεδομένων από τον ευρύτερο χώρο της Βαλκανικής και του Αιγαίου και η περιγραφή των θεωρητικών και μεθοδολογικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η αρχαιολογική έρευνα στην προσπάθεια αυτή.

Βασιλική ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ

ΙΑΕ 602. Αρχαία Ελληνική Ιστορία II. Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Οι πολιτικές εξελίξεις στον ελληνικό κόσμο από τον θάνατο του Μ.Αλεξάνδρου (323) ως τη ρωμαϊκή κατάκτηση (30). Διαμόρφωση και οργάνωση των Ελληνιστικών βασιλείων – η ιδεολογική θεμελίωση της μοναρχίας και η σημασία της λατρείας των ελληνιστικών ηγεμόνων – δημιουργία και οργάνωση των συμπολιτειών – η θέση και ο ρόλος της «πόλης» στο πλαίσιο των ισχυρών μοναρχιών – οι σχέσεις των ελληνιστικών κρατών μεταξύ τους και η στάση τους απέναντι στη Ρωμαϊκή πολιτική, στη Ρωμαϊκή επέκταση και Ηγεμονία. Ιστορικός σχολιασμός επιλεγμένων πηγών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: J.Gehrke, *Ιστορία του Ελληνιστικού κόσμου* (μετάφραση/βιβλιογραφική επιμέλεια Άγγελος Χανιώτης, εποπτεία Κώστας Μπουραζέλης), Αθήνα 2000/ F.W.Walbank, *Ο Ελληνιστικός Κόσμος* (μετάφραση Τ.Δαρβέρης, επιμέλεια Π.Νιγδελης, Λ.Μανωλόπουλος), Θεσσαλονίκη 2 1999/ E.Will, *Histoire politique du monde hellénistique*, Nancy 1969/ P.Green, *Alexander to Actium. The historical Evolution of the Hellenistic Age*, Berkeley 1990/ P.Leveque, *Ο Ελληνιστικός κόσμος* (μετάφραση Μ.Παπαηλιάδη, επιμέλεια Κ.Ζουμπουλάκης), Αθήνα 2003/ M.Sartre, *Ελληνιστική Μικρά Ασία-Από το Αιγαίο ως τον Καύκασο (331-31π.Χ.)* (μετάφραση Δ.Παλαιοθόδωρος, επιμέλεια Μ.Κοκολάκη), Αθήνα 2006/ G.Shipley, *Ο Ελληνικός Κόσμος μετά τον Αλέξανδρο (323-30)*, (μετάφραση Μ.Ζαχαριάδου), MIET, Αθήνα 2012/ E.S.Gruen, *The Hellenistic World and the Coming of Rome*, Berkeley 1984/ A.Erskine (εκδ.), *A Companion to the Hellenistic World*, Oxford 2003.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. «Όψεις της πρόσληψης της Ρωμαϊκής ηγεμονίας στο έργο του Πλουτάρχου και του Αίλιου Αριστείδη» [χειμερινό εξ.]

Στόχος του φροντιστηρίου είναι, μέσω της μελέτης αντιπροσωπευτικών κειμένων να διερευνηθεί η εικόνα της Ρωμαϊκής εξουσίας, όπως αυτή προβάλλεται στο έργο του Πλουτάρχου και του Αίλιου Αριστείδη. Και οι δύο, ως γνωστόν, ανήκουν στους βασικούς εκπροσώπους της Β' Σοφιστικής αλλά και εκείνου του κοινωνικού στρώματος των Ελλήνων της Ρωμαιοκρατίας, λογίων και μη, οι οποίοι επιχειρούν να συνδυάσουν την «εθνική» τους ταυτότητα με την ένταξή τους μέσω της Ρωμαϊκής πολιτείας στο πολιτικό και κοινωνικό σύστημα του Ρωμαϊκού κράτους.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας: «Ελληνιστική πόλις. Όψεις της πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης – οι σχέσεις με την εξουσία: ελληνιστικοί ηγεμόνες, Ρώμη» [εαρινό εξ.]

Βάσει της μελέτης σχετικών ιστορικών πηγών θα εξετασθούν χαρακτηριστικά στοιχεία των πολιτικών και κοινωνικών δομών της ελληνιστικής πόλης (π.χ. λειτουργία θεσμών, 'ευεργετισμός', λατρεία ηγεμόνων) όπως και μαρτυρίες που καταδεικνύουν όψεις των σχέσεων αυτής με την εκάστοτε εξουσία – Ελληνιστικοί ηγεμόνες, Ρώμη.

Μαρία ΚΑΝΤΗΡΕΑ

ΙΡΩ 101 / ΙΡΩ 601 (π.π.). Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Επισκόπηση της ιστορίας της Ρώμης και της αυτοκρατορίας της κατά την περίοδο της Res publica και της Ηγεμονίας (753 π.Χ. - 330 μ.Χ.). Συνεξετάζονται φαινόμενα της μεγάλης διάρκειας και συγκεκριμένα πολιτικο-στρατιωτικά γεγονότα, με επιλογή γραπτών πηγών και αρχαιολογικών δεδομένων. Μέσω της ανάλυσης των θεσμών, πρακτικών και της ιδεολογίας επιχειρούνται αφενός η απόκτηση θεμελιωδών γνώσεων στη ρωμαϊκή ιστορία, αφετέρου η αποτίμηση της συγκεκριμένης περιόδου για τη μετέπειτα ιστορία της Ευρώπης και της Μεσογείου.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας: Αυτοκρατορική λατρεία και πρώιμος Χριστιανισμός [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα επικεντρώνεται σε ζητήματα αφηρωϊσμού και αποθέωσης στην ελληνο-ρωμαϊκή μυθολογία και θρησκεία, και στη μελέτη της λατρείας του ηγεμόνα, ιδιαίτερα των ρωμαίων αυτοκρατόρων, σε σχέση με τον πρώιμο Χριστιανισμό στις ανατολικές επαρχίες της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Οι φοιτητές συνεξετάζουν γραπτές πηγές συμπεριλαμβανομένων των επιγραφών, αγαλματικές και νομισματικές αναπαραστάσεις, θέματα αρχιτεκτονικής και μνημειακής τοπογραφίας πόλεων και ιερών.

Κωνσταντίνος ΚΑΣΒΙΚΗΣ

(με ανάθεση διδασκαλίας)

ΑΠΡ 303. Φροντιστήριο. Τα αρχαιολογικά δεδομένα και η ερμηνεία τους. Μουσείο και Εκπαίδευση.

Το μάθημα περιλαμβάνει: α. διαλέξεις και παρουσιάσεις στην τάξη, β. στοχευμένες επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία και μικρές παρουσιάσεις συγκεκριμένων παραδειγμάτων μουσειοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων από ομάδες φοιτητών. Οι διαλέξεις περιλαμβάνουν τα εξής θέματα: Ο θεσμός του μουσείου διαχρονικά και η εξέλιξή του ως τις μέρες μας (ορισμοί, λειτουργίες, συγκρότηση συλλογών, επιστημολογικό πλαίσιο, νέα μουσειολογία). Ιστορική επισκόπηση της εκπαιδευτικής λειτουργίας του μουσείου (19^{ος} - 21^{ος} αιώνας). Η εμφάνιση και η ανάπτυξη της μουσειοπαιδαγωγικής. Από το μουσείο-ναό στο μουσείο-χώρος μάθησης και ψυχαγωγίας. Η επικοινωνία στο μουσείο. Το μουσειακό κοινό και οι επικοινωνιακές στρατηγικές. Το πολιτιστικό μοντέλο επικοινωνίας (E. Hooper-Greenhill) και η μουσειακή εμπειρία (J. Falk & L. Dierking). Η μάθηση στο μουσείο: φιλοσοφικές, ψυχολογικές, παιδαγωγικές προϋποθέσεις. Κονστрукτιβισμός (G. Hein, θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης (H. Gardner). Μάθηση μέσα από

τα αντικείμενα. Η εκπαιδευτική πολιτική των μουσείων και προγράμματα προσέγγισης. Μορφές άμεσης και έμμεσης επικοινωνίας και εκπαίδευσης. Η μουσειοπαιδαγωγική στην Ελλάδα. Ιστορική αναδρομή και δράσεις (εκπαιδευτικά προγράμματα, μουσειοσκευές, εκπαιδευτικά έντυπα, φύλλα εργασίας). Η χρήση των ΤΠΕ στη Μουσειοπαιδαγωγική. Αρχαιολογία και εκπαίδευση. Δημόσια αρχαιολογία. Ιστορική εκπαίδευση και μουσείο. Ζητήματα σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικών δράσεων σε μουσεία και χώρους πολιτιστικής αναφοράς.

Φωκίων ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ

ΙΝΕ 601. Νεοελληνική Ιστορία Ι (15^{ος}-18^{ος} αι.) [εαρινό εξ.]

Το μάθημα σκοπό έχει να δώσει μια συνολική εικόνα της ελληνικής ιστορίας κατά την πρώτη νεότερη εποχή. Η προσέγγιση θα είναι γεγονотоλογική και θεματική. Αρχικά θα εντοπιστούν κάποια προβλήματα περιοδολόγησης και χαρακτηρισμού αυτής της περιόδου, θα μελετηθούν θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματα που προκύπτουν από την έρευνά της και θα επισημανθούν βασικές ομάδες πηγών που χρησιμοποιεί ο ιστορικός της περιόδου. Στη συνέχεια θα δοθεί μια γενική εικόνα των πολιτικών γεγονότων, αναλύοντας και ερμηνεύοντας τα πιο σημαντικά από αυτά. Τέλος, η θεματική προσέγγιση θα περιλαμβάνει τους γενικούς θεματικούς άξονες που χρησιμοποιεί ο ιστορικός για να μελετήσει μια περίοδο: δημογραφία, κοινωνία, οικονομία, δίκαιο, ιδεολογία, κουλτούρα.

ΙΝΕ 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [χειμερινό εξ.]

Σκοπός του μαθήματος είναι (α) να εξοικειωθεί ο φοιτητής με τις διάφορες ιστοριογραφικές σχολές, (β) να αφομοιώσει τις βασικές μεθοδολογικές αρχές της ιστορικής επιστήμης, (γ) να εφαρμόσει στην πράξη αυτές τις αρχές μέσω ασκήσεων και κυρίως της σύνταξης ενός ιστορικού επιστημονικού δοκιμίου πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα της νεότερης ιστορίας.

ΙΤΛ 401. Θέματα της Οθωμανικής Ιστορίας: Οθωμανική πόλη [εαρινό εξ.]

Στο μάθημα α) θα αναλυθεί η επιστημονική θεωρητική συζήτηση περί ύπαρξης «οθωμανικής πόλης», β) θα συζητηθούν τα βασικά στοιχεία της πολιτικής των Οθωμανών έναντι των πόλεων, γ) θα δοθεί ένα περίγραμμα των θεσμών που σχετίζονται με την πόλη και δ) θα διαγραφεί η ιστορική εξέλιξη στην οθωμανική αστική ανάπτυξη.

Αντώνιος ΚΩΤΙΔΗΣ

ΑΙΤ 603. Η Ελληνική Τέχνη του 20^{ου} Αιώνα [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Περιφερειακή και μητροπολιτική πρόσληψη του μοντερνισμού. Η ελληνική εκδοχή στη ζωγραφική, γλυπτική και στην αρχιτεκτονική των δημοσίων παραγγελιών και της ελεύθερης καλλιτεχνικής δημιουργίας. Το κοσμοείδωλο της ελληνικότητας και ο ορίζοντας υποδοχής που διαμορφώνουν οι συγκρούσεις και αντιπαραθέσεις στο θεωρητικό λόγο για την τέχνη και τη λογοτεχνία. Οι μεταπολεμικές εξελίξεις και οι σύγχρονες τάσεις. Παρουσιάζεται η πρόσληψη της ευρωπαϊκής τέχνης από την ελληνική και οι δύο κυρίαρχες τάσεις, του Μοντερνισμού και της «Παράδοσης» στην εξέλιξη της αντιπαραθέσης αλλά και της αλληλεπίδρασής τους. Εξετάζεται η σχέση της ελληνικής τέχνης με τις προτεραιότητες της ελληνικής κοινωνίας (παιδευσιακές, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές) μέσα στον ιστορικό ορίζοντα των αντιλήψεων που καθορίζουν την πολιτισμική ταυτότητα διαχρονικά.

Στέλλα ΛΑΒΒΑ
(με ανάθεση διδασκαλίας)

ΑΙΤ 304. Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων μέσω της Ιστορίας της Τέχνης. Φροντιστήριο [εαρινό εξ.]

ΑΙΤ 601. Πρώιμη Αναγέννηση [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα παρακολουθεί την εξέλιξη του καλλιτεχνικού ιστορικού φαινομένου από τη λεγόμενη Αναγέννηση της Ελληνορρωμαϊκής αρχαιότητας στις αρχές του 15^{ου} αιώνα έως την ώριμη Αναγέννηση και το Μανιερισμό στα τέλη του 16^{ου} αιώνα. Επικεντρώνεται στην Αναγέννηση των ιταλικών πόλεων (Φλωρεντία, Νάπολη, Ρώμη και Βενετία), ενώ ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στο φαινόμενο της Αναγέννησης του Βορρά (Κάτω Χώρες, Φλάνδρα, Γαλλία, Γερμανία Αγγλία). Εξετάζεται επίσης η αλλαγή του ρόλου του αναγεννησιακού καλλιτέχνη.

Γεώργιος ΛΕΒΕΝΙΩΤΗΣ

IBY 601. Βυζαντινή Ιστορία I (324-1081) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Στο συγκεκριμένο μάθημα ιστορικής ειδίκευσης εξετάζεται αναλυτικά ο σταδιακός μετασχηματισμός του Ρωμαϊκού κράτους της ύστερης αρχαιότητας (αρχές 4^{ου} - αρχές 7^{ου} αι.) στη χριστιανική Ανατολική / Βυζαντινή Αυτοκρατορία των μεσαιωνικών χρόνων («Ρωμανία» ή «Ρωμαίων πολιτεία») με τη νέα θεσμική οργάνωση και τα καινούρια επιμέρους οργανωτικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά (μέσα 7^{ου} - τέλη 11^{ου} αι.). Επίσης, αναλύονται οι βασικές πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις αλλά και οι σημαντικές πολιτισμικές και οικονομικές μεταβολές που σημειώθηκαν στο εσωτερικό (Χερσόνησος του Αίμου, Μικρά Ασία) και στις γεωγραφικές παρυφές (Μέση Ανατολή, Ιταλία) του Βυζαντίου κατά τους 4^ο- 11^ο αι., δηλαδή κατά τις προσδιορισθείσες από τη σύγχρονη έρευνα- «Πρώιμη» (324-641) και «Μέση» (641-1081) βυζαντινές περιόδους. Τέλος, πραγματοποιείται μεθοδολογική προσέγγιση και ανάλυση βασικών πηγών της εποχής.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας: «Η πολιτική κατάρρευση του Βυζαντίου στη Μικρά Ασία κατά το β' μισό του 11^{ου} αι.» [χειμερινό εξ.]

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου φροντιστηρίου θα εξεταστούν οι εξωτερικές πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις καθώς και οι εσωτερικοί παράγοντες που υπονόμισαν τον κεντρικό και περιφερειακό διοικητικό και στρατιωτικό έλεγχο του Βυζαντίου στην Ανατολή (τουτέστιν στις Αρμενία, βόρεια Μεσοποταμία, βόρεια Συρία και κυρίως στην καθαυτό Μικρά Ασία) και τελικά οδήγησαν –μετά τα μέσα του 11^{ου} αι.– στη σχεδόν πλήρη κατάρρευση της αυτοκρατορικής κυριαρχίας στις συγκεκριμένες περιφέρειες. Οι ανωτέρω λόγοι μπορούν να συνοψιστούν ως εξής: (α) εξωτερικές εξελίξεις: εμφάνιση των Τούρκων στο ανατολικό ασιατικό σύνορο του Βυζαντίου· (β) εσωτερικοί παράγοντες: νέα διοικητική και στρατιωτική οργάνωση, εθνικές και θρησκευτικές αντιπαλότητες, εσωτερική πολιτική αστάθεια και διπλωματικές επιλογές της βυζαντινής ηγεσίας, οικονομική δυσπραγία και συνακόλουθη στρατιωτική εξασθένηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται εντός του μαθήματος στη διερεύνηση των αιτιών που οδήγησαν στην απώλεια της Μικράς Ασίας, της σημαντικότερης δηλαδή γεωγραφικής περιοχής της αυτοκρατορίας κατά τους προηγούμενους αιώνες (τέλη 7^{ου} - αρχές 11^{ου} αι.). Κύριος στόχος του φροντιστηρίου είναι ωστόσο η άσκηση των φοιτητών στη χρήση και στην ερμηνεία των συναφών πηγών και κυρίως της ειδικής σύγχρονης βιβλιογραφίας καθώς και η υποχρεωτική εκπόνηση και προφορική δημόσια παρουσίαση ατομικών εργασιών από τους ίδιους με θέματα έρευνας που αφορούν στις παραπάνω ιστορικές εξελίξεις.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας: «Το Βυζάντιο κατά τον 4^ο αι. (Κράτος και κοινωνία)» [εαρινό εξ.]

Στο πλαίσιο του φροντιστηρίου θα μελετηθούν οι εξωτερικές και εσωτερικές πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις αλλά και οι ποικίλες εσωτερικές (κοινωνικές και θεσμικές) μεταβολές που σημειώθηκαν κυρίως από την εποχή της λεγόμενης «μεγάλης κρίσης» και μετέπειτα «αποκατάστασης» της ύστερης Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (τέλη 3^{ου} αι.) έως τα τέλη του 4^{ου} αι. Κατά τη διάρκεια της προαναφερθείσας περιόδου διαφοροποιήθηκαν ριζικά η μορφή του πολιτεύματος ή καλύτερα του αυτοκρατορικού καθεστώτος, η πολιτική ιδεολογία, η θεσμική και διοικητική οργάνωση του Ρωμαϊκού κράτους καθώς και τα επιμέρους κοινωνικά χαρακτηριστικά του. Οι συγκεκριμένες μεταβολές αποτέλεσαν ουσιαστικά τους γενεσιουργούς παράγοντες ή αλλιώς τους δημιουργικούς συντελεστές της λεγόμενης «Ρωμανίας», δηλαδή της ανατολικής Ρωμαϊκής (ή Βυζαντινής) Αυτοκρατορίας. Παράλληλα, σηματοδότησαν την απαρχή του τέλους της ύστερης

αρχαιότητας και την απαρχή των αποκαλούμενων μεσαιωνικών χρόνων. Κύριος στόχος του φροντιστηρίου είναι ωστόσο η άσκηση των φοιτητών στη χρήση και στην ερμηνεία των συναφών πηγών και κυρίως της ειδικής σύγχρονης βιβλιογραφίας καθώς και η υποχρεωτική εκπόνηση και προφορική δημόσια παρουσίαση ατομικών εργασιών από τους ίδιους με θέματα έρευνας που αφορούν στις παραπάνω ιστορικές εξελίξεις.

Ελένη ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ

ΑΚΛ 101. Εισαγωγή στην κλασική αρχαιολογία (Συνδιδασκαλία με Π. Τσέλεκα, Α. Κυριάκου και Κ. Τσονάκα) [χειμερινό εξ.]

Η ελληνική κλασική αρχαιολογία είναι η επιστήμη που μελετά τα υλικά κατάλοιπα του ελληνικού πολιτισμού όπως διαμορφώθηκε από τον 10ο έως και τον 1ο αιώνα π.Χ. Το μάθημα παρουσιάζει την ιστορία του συγκεκριμένου αρχαιολογικού κλάδου και τους τομείς έρευνάς του. Με αφετηρία σημαντικά μνημεία και τεχνουργήματα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία των τομέων της αρχιτεκτονικής, της πολεοδομίας, της πλαστικής, της κεραμικής και της μικροτεχνίας από τα πρωτογεωμετρικά έως και τα ύστερα ελληνιστικά χρόνια και εξετάζονται οι παράγοντες που συνέβαλαν στη εξέλιξή τους.

ΑΚΛ 102. Εισαγωγή στη ρωμαϊκή αρχαιολογία (Συνδιδασκαλία με Ε. Παπαγιάννη, Ι. Βασιλειάδου, Ε. Γούναρη) [χειμερινό εξ.]

Αντικείμενο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος είναι η γένεση και η εξέλιξη του ρωμαϊκού πολιτισμού με βάση κυρίως τα υλικά του λείψανα. Στην αρχή θα παρουσιαστούν τα ιστορικά και τα αρχαιολογικά δεδομένα για την ίδρυση της πόλης της Ρώμης και την ανάπτυξή της ως τον 4ο αι. π.Χ. καθώς και η επίδραση που είχαν στη διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας των Ρωμαίων οι επαφές τους με τους Ετρούσκους πρώτα και με τους Έλληνες αργότερα. Στη συνέχεια θα εξετασθεί η εξάπλωση του ρωμαϊκού πολιτισμού στην Ιταλία, που συμβαδίζει με την κυριαρχία της Ρώμης, και η υιοθέτηση στοιχείων του ελληνιστικού πολιτισμού από τους Ρωμαίους. Τέλος θα δοθεί μια γενική εικόνα του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού, ο οποίος είναι αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ρωμαϊκού κράτους στη Μεσογειακή λεκάνη και πέρα από αυτήν και διαμορφώνεται κυρίως στην αυτοκρατορική εποχή. Θα παρουσιασθούν αντιπροσωπευτικά μνημεία από την πόλη της Ρώμης και τις επαρχίες του ρωμαϊκού κράτους κατά κατηγορίες (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, πλαστική) με ιδιαίτερη έμφαση σε είδη που έχουν περισσότερο ρωμαϊκό χαρακτήρα (αμφιθέατρα, θριαμβικά τόξα, ιστορικό ανάγλυφο, πορτραίτο).

ΑΚΛ 603. Κεραμική της αρχαϊκής και κλασικής εποχής [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα επικεντρώνεται στην εξέταση των ποικίλων κατηγοριών της αρχαίας ελληνικής γραπτής κεραμικής. Εισαγωγικά θα εξεταστούν διάφορα θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση και τις συνθήκες παραγωγής στα αρχαία κεραμικά εργαστήρια, με βάση τα σωζόμενα υλικά κατάλοιπα, τις μαρτυρίες των αρχαίων πηγών και των ίδιων των αγγείων. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι τεχνικές διακόσμησης και τα πιο χαρακτηριστικά σχήματα των αγγείων κατά την αρχαϊκή και την κλασική περίοδο, με έμφαση στα προϊόντα του κορινθιακού και του αττικού Κεραμικού (πρωτογεωμετρικά και γεωμετρικά, πρωτοκορινθιακά και πρωτοαττικά, μελανόμορφα και ερυθρόμορφα, μελαμβαφή αγγεία). Θα γίνει ξεχωριστή αναφορά στους σημαντικότερους εκπροσώπους των εργαστηρίων αυτών (κεραμείς και αγγειογράφους), στη διάδοση των αγγείων τους και στην επίδραση που άσκησαν σε άλλα σύγχρονα κεραμικά κέντρα. Θα εξεταστούν, επίσης, ορισμένα εικονογραφικά θέματα, καθώς και ζητήματα χρονολόγησης, τόπων εύρεσης, διακίνησης και αξιολόγησης της αρχαίας κεραμικής.

Ελευθερία ΜΑΝΤΑ

INE 402. Ειδικά Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας: Διδακτική της Νεοελληνικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν αναλυτικά τους γενικούς και ειδικούς στόχους της διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα της διδακτικής του μαθήματος. Επίσης, αξιοποιώντας τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) και εστιάζοντας στην προώθηση της βιωματικής μάθησης, να οργανώνουν ένα αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας, να γνωρίζουν την τεχνική οργάνωσης ατομικών ή ομαδικών εργασιών ως μέρους της διδασκαλίας της Ιστορίας, να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν τις πηγές της Ιστορίας (γραπτές, εικονιστικό υλικό κ.λπ.) κατά τη διδασκαλία της Ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και να γνωρίζουν τα συστήματα και τους τρόπους αξιολόγησης του μαθήματος.

INE 602. Νεοελληνική Ιστορία II (19^{ος}-20^{ος} αι.) [εαρινό εξ.]

Στόχος του μαθήματος είναι να διευρύνουν και να εμβαθύνουν οι φοιτητές τις γνώσεις τους στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία, από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους μέχρι τη Συνθήκη της Λωζάνης, και να εξοικειωθούν με τις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και ιδεολογικές παραμέτρους της εποχής. Οι θεματικές ενότητες αναφέρονται στους θεσμούς του ελληνικού κράτους (βασιλεία, πολίτευμα, στρατός), τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, καθώς και σε περαιτέρω ανάλυση σημαντικών γεγονότων όπως το κίνημα στο Γουδί, ο Εθνικός Διχασμός και η Μικρασιατική Εκστρατεία.

Ιάκωβος ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

INX 101. Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων [εαρινό εξ.]

Το μάθημα αποτελεί μία συνοπτική παρουσίαση της ευρωπαϊκής ιστορίας των νεότερων χρόνων, με έμφαση κυρίως στην περίοδο από τη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξετάζονται οι σημαντικότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, όπως επίσης και τα βασικά ιδεολογικά ρεύματα της περιόδου.

INE 603. Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Το μάθημα καταρχήν παρουσιάζει την εξέλιξη της επιστήμης της ιστορίας, τις ιστοριογραφικές σχολές και τάσεις από τον 19ο αιώνα μέχρι τις μέρες μας, των ιστοριογραφικών σχολών και των τάσεων κατά τους δύο τελευταίους αιώνες. Επιπλέον εξετάζονται τα είδη των ιστορικών πηγών και οι τρόποι προσέγγισης και αξιοποίησής τους. Οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν και να σχολιάσουν πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, όπως επίσης και αποσπάσματα ή αυτούσια ιστορικά έργα. Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με βάση την κριτική παρουσίαση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών και την προφορική εξέταση.

ΙΣΤ 601 (π.π.). Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Ιωάννης ΜΟΥΡΕΛΟΣ

INX 602. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων II (19^{ος} αι.): η Ευρώπη και ο Κόσμος (1871-1914) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Το μάθημα πραγματεύεται το απόγειο και το τέλος της ευρωπαϊκής ηγεμονίας στο παγκόσμιο στερέωμα από τη λήξη του γαλλο-πρωσικού πολέμου έως την έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου. Εξετάζονται οι διάφορες ανακατατάξεις σε επίπεδο διεθνών σχέσεων, οι περιφερειακές διενέξεις με την έξαρση των εθνικισμών, το φαινόμενο της αποικιακής εξάπλωσης των Μεγάλων Δυνάμεων, τέλος, η διολίσθηση προς την κρίση του 1914. Χωρίζεται σε τρεις χρονικές ενότητες: 1871-1890, 1890-1907, 1907-1914.

ΙΣΕ 601. Σύγχρονη Ιστορία. Η Ελλάδα στη Σύγχρονη Εποχή: εξέλιξη των Θεσμών και Αντίληψη της Εξουσίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Επιχειρείται η προσέγγιση των ετών 1923-1974 μέσω διπλής οπτικής: της αντίληψης και της άσκησης της εξουσίας, αφενός, της προσβολής ή ωμής καταστολής των ελευθεριών, αφετέρου. Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των ετών αυτών είναι η εκδήλωση και για ικανό χρονικό διάστημα η διαπλοκή των δυο διχασμών, που βίωσε ο ελληνικός λαός. Πρόκειται για ένα φαινόμενο, το οποίο προσδίδει συνοχή και συνέχεια σε μια, κατά τα άλλα, βεβαρυμένη από γεγονότα, εντάσεις και ανατροπές εποχή.

ΙΣΕ 402. Θέματα της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας. Κυπριακό: Διαχρονική θεώρηση [εαρινό εξ.]

Αλεξάνδρα ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ

ΛΑΚ 101. Εισαγωγή στη Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Η προβληματική της κοινωνικής / πολιτισμικής ανθρωπολογίας θεμελιώνεται στην επίγνωση ότι η πολιτισμική ποικιλομορφία που χαρακτηρίζει το ανθρώπινο είδος δεν ανάγεται σε βιολογικούς παράγοντες και ότι οι επιμέρους κοινωνίες και πολιτισμοί δεν είναι δυνατό να ταξινομηθούν σε ιεραρχικές κατηγορίες. Με άλλα λόγια, ο εκάστοτε οικείος τρόπος ζωής δεν είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικός ή αυτονόητος από άλλους που μας είναι ξένοι, ούτε μπορεί να αποτελέσει γνώμονα για την αξιολόγησή τους. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος εξετάζουμε τις ιστορικές διαδικασίες ανάδυσης της παραπάνω επίγνωσης και στη συνέχεια επιχειρούμε μια εισαγωγή στις κυριότερες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις και στις αναλυτικές έννοιες μέσα από τις οποίες οι κοινωνικοί / πολιτισμικοί ανθρωπολόγοι περιγράφουν τους τρόπους της ζωής που επικρατούν σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια και τους συγκρίνουν μεταξύ τους αναζητώντας ομοιότητες και διαφορές. Το δεύτερο μέρος του μαθήματος αναφέρεται καταρχήν στην ιστορία της Λαογραφίας ως μελέτης των παραδόσεων συγκεκριμένων λαών και εξετάζει τις συγκλίσεις και της αποκλίσεις μεταξύ του κλάδου αυτού και της Κοινωνικής / Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας σε ό,τι αφορά το γνωστικό αντικείμενο και τις κυριότερες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Στο πλαίσιο αυτό στεκόμαστε ιδιαίτερα στον ιστορικό ρόλο που έπαιξε η Λαογραφία στη διαμόρφωση της ελληνικής εθνικής συνείδησης και ταυτότητας. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση του περιεχομένου που δίνεται στις έννοιες της «παράδοσης» και του «λαού» στο πλαίσιο της σύγχρονης Λαογραφίας και στην κριτική ανάλυση των συνδηλώσεων που οι έννοιες αυτές έχουν συνήθως στον καθημερινό λόγο.

ΛΑΚ 301. Υλικός Βίος και Οικονομική Ανθρωπολογία: Θέματα Διατροφής [χειμερινό εξ.]

Το ανθρώπινο είδος περιλαμβάνεται στα λιγοστά παμφάγα, αλλά οι διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων εξαρτώνται από οικολογικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες, οι οποίοι δεν ανάγονται στο πεπτικό μας σύστημα. Στο πλαίσιο της κοινωνικής / πολιτισμικής ανθρωπολογίας, οι έννοιες της διατροφής και του φαγητού αναφέρονται σε επιμέρους φαγώσιμα ως υλικά αγαθά, τα οποία συλλέγονται, παράγονται, προσφέρονται, διανέμονται, ανταλλάσσονται ή συσσωρεύονται και, τέλος, καταναλώνονται σε συγκεκριμένα ιστορικά και κοινωνικά συμφραζόμενα. Το μάθημα αποσκοπεί στην παρουσίαση των κυριότερων ανθρωπολογικών προσεγγίσεων του φαγητού ως πρότυπου πολιτισμικού αγαθού καθώς και ως διαδικασίας συγκρότησης και μετασχηματισμού των κοινωνικών σχέσεων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται α) σε εθνογραφικά παραδείγματα που αμφισβητούν οικείες εθνοκεντρικές αντιλήψεις σχετικά με το περιεχόμενο των εννοιών «διατροφή», «τροφή» και «φαγητό», β) στο φαγητό ως μέσο και πλαίσιο για τη συγκρότηση και την αναπαραγωγή κοινωνικών ιεραρχιών και σχέσεων εξουσίας με βάση το φύλο, τη φυλή και την κοινωνική τάξη και γ) σε ανθρωπολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις της πείνας ως κοινωνικού φαινομένου.

ΛΑΚ 322, Κοινωνική οργάνωση: Συστήματα εξουσίας (συνδιδασκαλία Γ. Αγγελόπουλος – Αλ. Μπακαλάκη) [εαρινό εξ.]

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση του φοιτητή με τα βασικά θεωρητικά και επιστημολογικά ζητήματα στο χώρο της πολιτικής ανθρωπολογίας καθώς και με την εθνογραφική πρακτική σε θέματα εξουσίας και πολιτικής. Βασικές επιδιώξεις του μαθήματος είναι: (α) η εμπέδωση της ανάλυσης του πολιτικού φαινομένου στην ανθρωπολογία, (β) η κατανόηση των διαφορών στην προσέγγιση του πολιτικού φαινομένου στην ανθρωπολογία και σε άλλες κοινωνικές επιστήμες, (γ) η επισκόπηση των εθνογραφικών μεθόδων έρευνας και ανάλυσης των σχέσεων εξουσίας. Οι θεματικές που θα συζητηθούν αφενός αναφέρονται σε κλασσικά θέματα της πολιτικής ανθρωπολογίας και αφετέρου επιχειρούν να συνομιλούν με την τρέχουσα κοινωνικο-πολιτική συγκυρία στην Ελλάδα (νεοφιλελευθερισμός, κρίση, κοινωνικά κινήματα).

Παντελής ΝΙΓΔΕΛΗΣ

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο. Πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί της Μακεδονίας (Ελληνιστική/ ρεπουμπλικανική περίοδος) [εαρινό εξ.]

ΙΡΩ 302. Διοίκηση, κοινωνία και οικονομία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας [χειμερινό εξ.]

Ιωάννης ΕΥΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΑΕ 601. Αρχαία Ελληνική Ιστορία Ι: Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Γενική επισκόπηση της της ελληνικής ιστορίας από τον 8^ο-4^ο αι. π.Χ. Κύριο αντικείμενο του μαθήματος θα αποτελέσει η εξέλιξη της πόλεως-κράτους. Επίσης, θα μελετηθούν φαινόμενα όπως ο αποικισμός, η κρίση της αριστοκρατικής ελληνικής κοινωνίας, η τυραννίδα, η ύπαρξη νομοθετών, οι Περσικοί πόλεμοι και ο Πελοποννησιακός Πόλεμος μέσα από τις γραμματειακές μαρτυρίες των υπό εξέταση περιόδων.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας: Α΄ Αθηναϊκή Συμμαχία [εαρινό εξ.]

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά και το πιο διεξοδικά μελετημένα θέματα της αρχαίας ελληνικής ιστορίας. Θα μελετηθούν η γένεση και η εξέλιξη της Α΄ Αθηναϊκής (Δηλιακής) Συμμαχίας, οι θεσμοί που αναπτύχθηκαν στην Αθήνα των κλασικών χρόνων, το κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο που διαμορφώθηκε, οι επιπτώσεις στον πολιτισμό αλλά και στην εξωτερική πολιτική της πόλης, καθώς και οι προσπάθειες απόσχισης διάφορων πόλεων-κρατών από την Συμμαχία.

Μελίνα ΠΑΪΣΙΔΟΥ

ΑΒΥ 304. Θέματα Ζωγραφικής: Φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα εστιάζει κυρίως στην παραγωγή, κυκλοφορία και εξέλιξη των εικονογραφημένων χειρογράφων των βυζαντινών χρόνων από τον 6^ο έως τον 15^ο αιώνα. Γίνονται ειδικές αναφορές στη θεματογραφία, εικονογραφία και τεχνοτροπία των μικρογραφιών με παραλληλισμούς σε φορητές εικόνες και τη μνημειακή ζωγραφική. Ταυτόχρονα συνεξετάζονται ιστορικές, πολιτικές και θεολογικές παράμετροι που διέπουν τη δημιουργία των εικονογραφημένων χειρογράφων, ενώ δίνονται και βασικές πληροφορίες παλαιογραφίας - κωδικολογίας. Το μάθημα περιλαμβάνει επίσκεψη σε εργαστήριο συντήρησης χειρογράφων στη Θεσσαλονίκη και υποστηρίζεται από διδακτικό εγχειρίδιο του ΕΥΔΟΞΟΥ και από αναρτημένες ηλεκτρονικές παρουσιάσεις στο e-learning. Βασική βιβλιογραφία: Γ. Γαλάβαρης, *Το βυζαντινό εικονογραφημένο χειρόγραφο, προσφορά του καλλιτέχνη στο Θεό*, Αθήνα 1994 / Γ. Γαλάβαρης, *Η τέχνη των εικονογραφημένων χειρογράφων του Αγίου Όρους, Θησαυροί του Αγίου Όρους*, Θεσσαλονίκη 1997, 195-227 / Γ. Γαλάβαρης, *Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων, Ελληνική Τέχνη*, Αθήνα 1995 / Σ. Καδάς,

Θέματα ζωγραφικής. Χειρόγραφα (Πανεπιστημιακές σημειώσεις), Θεσσαλονίκη 2004 / Ε. Μιονί, *Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία*, Αθήνα 1985.

ΑΒΥ 602. Βυζαντινή Ζωγραφική [εαρινό εξ.]

Το μάθημα αποτελεί ένα σχεδίασμα της εξέλιξης της μνημειακής ζωγραφικής από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες έως και το τέλος της υστεροβυζαντινής περιόδου (αρχές 3^{ου} αι. – 1453). Εξετάζεται η διαμόρφωση της εικονογραφίας και των καλλιτεχνικών ρευμάτων κυρίως μέσα από τα εντοιχία σύνολα (ζωγραφική και ψηφιδωτά) και δευτερευόντως μέσα από τις φορητές εικόνες και τις μικρογραφίες των χειρογράφων. Επιχειρείται η προσέγγιση των καλλιτεχνικών φαινομένων σε συνάρτηση με τις ιστορικές, κοινωνικές, θεολογικές και πολιτικές συνθήκες της εκάστοτε εποχής. Το μάθημα υποστηρίζεται από διδακτικό εγχειρίδιο του ΕΥΔΟΞΟΥ και από αναρτημένες ηλεκτρονικές παρουσιάσεις στο e-learning. Βασική βιβλιογραφία: Ν. Πανσελήνου, *Βυζαντινή ζωγραφική*. Η βυζαντινή κοινωνία και οι εικόνες της, Αθήνα 2000 / Ν. Χατζηδάκη, *Βυζαντινά ψηφιδωτά*, Ελληνική Τέχνη, Αθήνα 1994 / Μ. Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Βυζαντινές τοιχογραφίες*, Ελληνική Τέχνη, Αθήνα / Π. Βοκοτόπουλος, *Βυζαντινές εικόνες*, Ελληνική Τέχνη, Αθήνα

ΑΒΥ 606. Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας. Βυζαντινή και μεταβυζαντινή Ήπειρος. [εαρινό εξ.]

Στο φροντιστήριο εξετάζονται μνημειακά σύνολα της Ηπείρου που χρονολογούνται στη βυζαντινή και τη μεταβυζαντινή περίοδο, με έμφαση στην ευρύτερη περιοχή της Άρτας και των Ιωαννίνων και στη ζώνη επιρροής τους. Κύρια αντικείμενα συνιστούν η αρχιτεκτονική και η μνημειακή ζωγραφική υποβοηθούμενα από ιστορικά και τοπογραφικά στοιχεία. Τα μαθήματα διαρθρώνονται με έως τρεις εισαγωγικές παραδόσεις της διδάσκουσας και ακολουθούν οι παρουσιάσεις των υποχρεωτικών εργασιών από τους φοιτητές. Στο πλαίσιο του φροντιστηρίου προγραμματίζεται εκπαιδευτική εκδρομή. Το μάθημα υποστηρίζεται από αναρτημένες ηλεκτρονικές παρουσιάσεις στο e-learning και από φάκελο με επιλογή άρθρων. Βασική βιβλιογραφία: Π. Βοκοτόπουλος, *Η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική εις την Δυτικήν Στερεάν Ελλάδα και την Ήπειρον από του τέλους του 7^{ου} μέχρι του τέλους του 10^{ου} αιώνας*, Θεσσαλονίκη 1992 / Μοναστήρια νήσου Ιωαννίνων, Πρακτικά συμποσίου: 700 χρόνια 1292-1992, 29-31 Μαΐου 1992 (επ. Μ. Γαρίδης – Α. Παλιούρας), Ιωάννινα 1999 / Β. Παπαδοπούλου, *Η Βυζαντινή Άρτα και τα μνημεία της*, Αθήνα 2002 / Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου για το Δεσποτάτο της Ηπείρου, Άρτα, 27-31 Μαΐου 1990. - *The Despotate of Epirus: Proceedings of the International Symposium "The Despotate of Epirus"*, Arta, 27-31 May 1990.

Ελένη ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ

ΑΚΛ 607. Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή. Οι ελληνικές πόλεις κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου [χειμερινό εξ.]

Οι ελληνικές πόλεις στη ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο διατηρούν τους θεσμούς και τη διοικητική τους αυτονομία, αν και υπάγονται στον επαρχιακό διοικητή. Το πολιτικό τους κέντρο, η Αγορά, όχι μόνο δεν εγκαταλείπεται, αλλά αποκτά συν τω χρόνω μνημειακά χαρακτηριστικά με την ανοικοδόμηση δημοσίων κτιρίων που χρηματοδοτούνται από πλούσιους ιδιώτες και σε ορισμένες περιπτώσεις από τον ίδιο τον αυτοκράτορα. Εδώ φιλοξενείται τώρα η λατρεία των αυτοκρατόρων, που έχει πολιτική σημασία, ενώ σταδιακά οι πόλεις αποκτούν υπό την επίδραση της Ρώμης και άλλα νέα χαρακτηριστικά, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εποχής. Εκτός από τις ήδη υπάρχουσες παλιές πόλεις (Αθήνα, Άργος, Σπάρτη, Θεσσαλονίκη, Βέροια κλπ.) ιδρύονται στον ελληνικό χώρο κατά την εποχή του Ιουλίου Καίσαρα και του Αυγούστου νέες πόλεις, συνήθως ρωμαϊκές αποικίες, κατά κανόνα πάνω σε παλιότερες ελληνικές πόλεις (Κόρινθος, Πάτρα, Φίλιπποι, Δίον κλπ.). Οι αποικίες, όπου εγκαθίστανται Ρωμαίοι άποικοι, οργανώνονται με βάση ορισμένες αρχές κατά το πρότυπο των ρωμαϊκών πόλεων της Ιταλίας, ωστόσο επιβιώνουν σε μεγάλο βαθμό παλιότερα χαρακτηριστικά της τοπικής παράδοσης.

ΑΚΛ 102. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία (συνδιδασκαλία με Ε. Μανακίδου, Ι. Βασιλειάδου, Ε. Γούναρη) [χειμερινό εξ.]

Αντικείμενο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος είναι η γένεση και η εξέλιξη του ρωμαϊκού πολιτισμού με βάση κυρίως τα υλικά του λείψανα. Στην αρχή θα παρουσιαστούν τα ιστορικά και τα αρχαιολογικά δεδομένα για την ίδρυση της πόλης της Ρώμης και την ανάπτυξή της ως τον 4ο αι. π.Χ. καθώς και η επίδραση που είχαν στη διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας των Ρωμαίων οι επαφές τους με τους Ετρούσκους πρώτα και με τους Έλληνες αργότερα. Στη συνέχεια θα εξετασθεί η εξάπλωση του ρωμαϊκού πολιτισμού στην Ιταλία, που συμβαδίζει με την κυριαρχία της Ρώμης, και η υιοθέτηση στοιχείων του ελληνιστικού πολιτισμού από τους Ρωμαίους. Τέλος θα δοθεί μια γενική εικόνα του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού, ο οποίος είναι αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ρωμαϊκού κράτους στη Μεσογειακή λεκάνη και πέρα από αυτήν και διαμορφώνεται κυρίως στην αυτοκρατορική εποχή. Θα παρουσιασθούν αντιπροσωπευτικά μνημεία από την πόλη της Ρώμης και τις επαρχίες του ρωμαϊκού κράτους κατά κατηγορίες (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, πλαστική) με ιδιαίτερη έμφαση σε είδη που έχουν περισσότερο ρωμαϊκό χαρακτήρα (αμφιθέατρα, θριαμβικά τόξα, ιστορικό ανάγλυφο, πορτραίτο).

ΑΚΛ 102. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία [εαρινό εξ.]

Αντικείμενο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος είναι η γένεση και η εξέλιξη του ρωμαϊκού πολιτισμού με βάση κυρίως τα υλικά του λείψανα. Στην αρχή θα παρουσιαστούν τα ιστορικά και τα αρχαιολογικά δεδομένα για την ίδρυση της πόλης της Ρώμης και την ανάπτυξή της ως τον 4ο αι. π.Χ. καθώς και η επίδραση που είχαν στη διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας των Ρωμαίων οι επαφές τους με τους Ετρούσκους πρώτα και με τους Έλληνες αργότερα. Στη συνέχεια θα εξετασθεί η εξάπλωση του ρωμαϊκού πολιτισμού στην Ιταλία, που συμβαδίζει με την κυριαρχία της Ρώμης, και η υιοθέτηση στοιχείων του ελληνιστικού πολιτισμού από τους Ρωμαίους. Τέλος θα δοθεί μια γενική εικόνα του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού, ο οποίος είναι αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ρωμαϊκού κράτους στη Μεσογειακή λεκάνη και πέρα από αυτήν και διαμορφώνεται κυρίως στην αυτοκρατορική εποχή. Θα παρουσιασθούν αντιπροσωπευτικά μνημεία από την πόλη της Ρώμης και τις επαρχίες του ρωμαϊκού κράτους κατά κατηγορίες (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, πλαστική) με ιδιαίτερη έμφαση σε είδη που έχουν περισσότερο ρωμαϊκό χαρακτήρα (αμφιθέατρα, θριαμβικά τόξα, ιστορικό ανάγλυφο, πορτραίτο).

ΑΚΛ 602. Πλαστική της Κλασικής και Αρχαϊκής Εποχής [εαρινό εξ.]

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η εξέταση της γένεσης και εξέλιξης της μνημειακής πλαστικής από τα γεωμετρικά χρόνια μέχρι το τέλος του 5ου αι. π.Χ. Για το σκοπό αυτό θα παρουσιασθούν αναλυτικά οι κυριότερες κατηγορίες έργων, κυρίως ολόγλυφα, αλλά και αρχιτεκτονικά γλυπτά καθώς και ανάγλυφα με γνώμονα της εξελικτικής τους πορεία αλλά και την τεχνοτροπική τους ένταξη.

Παγώνα ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΒΥ 215. Καθημερινός βίος των Βυζαντινών [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα εξετάζει πτυχές του καθημερινού βίου των Βυζαντινών μέσα από τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού (αρχαιολογικά ευρήματα και καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις), με την παράλληλη συνδρομή των γραπτών πηγών. Κάποια από τα θέματα που θα συζητηθούν είναι η βυζαντινή οικία και το περιεχόμενό της, οι δραστηριότητες των γυναικών, τα επαγγέλματα (αστικά και αγροτικά), οι αγορές και το εμπόριο, μαγεία και προλήψεις, διασκέδαση κ.ά.

ΑΒΥ 312. Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο [εαρινό εξ.]

Το μάθημα θα εστιάσει στο γεωγραφικό χώρο της Θράκης κατά την βυζαντινή και πρώιμη οθωμανική περίοδο. Θα εξεταστούν η ιστορική τοπογραφία, τα μνημεία, οι αρχαιολογικές θέσεις και τα κατάλοιπα υλικού πολιτισμού από την περιοχή. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε μουσεία και αρχεία της Θεσσαλονίκης με υλικό από την Θράκη. Θα ακολουθήσει εκπαιδευτική εκδρομή στη Δυτική Θράκη, όπου οι φοιτητές θα επισκεφθούν αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία. Οι παρουσιάσεις στα μουσεία, στα μνημεία και τους

αρχαιολογικούς χώρους θα πραγματοποιηθούν από τους φοιτητές, οι οποίοι θα αναλάβουν την προετοιμασία σχετικών βιβλιογραφικών εργασιών. Οι εργασίες θα παραδοθούν στο τέλος του εξαμήνου. Το μάθημα είναι φροντιστηριακό και προσφέρεται σε περιορισμένο αριθμό φοιτητών.

ΑΒΥ 602. Βυζαντινή Ζωγραφική [χειμερινό εξ.]

Στο μάθημα εξετάζεται η ζωγραφική της μεσοβυζαντινής και υστεροβυζαντινής περιόδου, που εκτείνεται από τη λήξη της Εικονομαχίας (843) έως την οθωμανική κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης (1453). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξέλιξη της μνημειακής ζωγραφικής (τοιχογραφίες, ψηφιδωτά) χωρίς, ωστόσο να λείψουν και εκτενείς αναφορές στις φορητές εικόνες και τις μικρογραφίες χειρογράφων. Πέρα από ζητήματα εικονογραφίας και τεχνοτροπίας, θα συζητηθούν και θέματα κατασκευαστικών τεχνικών, χορηγίας, ταυτότητας και θέσης του καλλιτέχνη στη βυζαντινή κοινωνία, ενώ θα επιχειρηθεί η εξέταση και ερμηνεία των καλλιτεχνικών φαινομένων σε συνάρτηση με τις εκάστοτε πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Μιλτιάδης ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΙΤ 602. Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο [χειμερινό & εαρινό εξ.]**ΑΙΤ 606. Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης [εαρινό εξ.]**

Δημήτριος ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΙΝΕ 101. Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα στοχεύει στην επισκόπηση της πορείας του Νέου Ελληνισμού από την εποχή της Άλωσης ως τη Μικρασιατική Καταστροφή. Αρχικά, θα εξετασθούν η θέση των Ελλήνων στο πλαίσιο της οθωμανικής και βενετικής πολιτικής κυριαρχίας, οι σημαντικότερες όψεις του οικονομικού βίου τους, το κοινοτικό φαινόμενο, η εκκλησία και ο κλεφταρματολισμός ως τα κύρια θεσμικά μορφώματά τους και τα γνωρίσματα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού ως η σημαντικότερη πνευματική κίνηση του Ελληνισμού πριν την επανάσταση. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν συνοπτικά τα κύρια πολιτικά, στρατιωτικά και διπλωματικά γεγονότα της εθνικής επανάστασης και τα βασικά χαρακτηριστικά του πολιτειακού ζητήματος του νεότευκτου κράτους. Τέλος, θα μελετηθούν οι σημαντικότερες εκδηλώσεις του πολιτικού βίου του νεοελληνικού κράτους, οι διπλωματικοί αγώνες για την ενίσχυση της διεθνούς θέσης της χώρας και οι ποικίλες όψεις της νεοελληνικής κοινωνίας, οικονομίας και ιδεολογίας κατά την περίοδο 1832-1922.

ΙΝΕ 601. Νεοελληνική Ιστορία Ι (15^{ος} - 18^{ος} αι.) [χειμερινό εξ.]

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία του Νέου Ελληνισμού ανάμεσα στα μέσα του 15^{ου} αιώνα και τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Οι παραδόσεις θα κινηθούν κατά μήκος τριών αξόνων. Αρχικά θα συζητηθούν η φύση και οι ειδικοί χαρακτήρες των τεκμηρίων της εποχής και τα μεθοδολογικά προβλήματα που προκύπτουν από τη μελέτη τους. Στη συνέχεια, θα αναπτυχθεί το χρονολογικό-γεγονοτολογικό πλαίσιο αναφοράς όπως το όρισαν κυρίως οι σχέσεις των Ελλήνων με τους Οθωμανούς και Βενετούς πολιτικούς επικυρίαρχους τους και οι συγκρούσεις των τελευταίων μεταξύ τους. Τέλος, θα εξεταστούν οι δημογραφικές, οικονομικές, κοινωνικές και ιδεολογικές πραγματικότητες του Νέου Ελληνισμού και η θεσμική θέση του στο πλαίσιο της οθωμανικής και βενετικής πολιτικής τάξης.

ΙΝΕ 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας: Απομνημονεύματα και άλλες πηγές της Επανάστασης του 1821 [εαρινό εξ.]

Στο φροντιστήριο θα εξετασθούν συνοπτικά οι αρχές των σύγχρονων ρευμάτων της ιστορικής επιστήμης με στόχο την κατανόηση της μέχρι σήμερα πορείας της ιστοριογραφίας και των προοπτικών εξέλιξής της. Ακόμη θα συζητηθούν βασικές κατηγορίες της ιστορικής ανάλυσης

(αιτιότητα, νομοτέλεια, χρόνος, αντικειμενικότητα, αλήθεια) και ζητήματα νοηματοδότησης της ιστορικής εξέλιξης. Επιπλέον, θα παρουσιασθούν βασικά προβλήματα της αρχαιολογικής έρευνας και τεχνικές συγγραφής επιστημονικής ιστορικής εργασίας. Τέλος, οι φοιτητές θα κληθούν να συνθέσουν μικρές εργασίες στο πλαίσιο της ειδικής θεματικής του φροντιστηρίου στη νεότερη ελληνική ιστορία.

Ηλίας ΣΒΕΡΚΟΣ

ΙΑΕ 101. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Επισκόπηση της αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας από την Μυκηναϊκή έως και την ελληνοιστική εποχή (ca. 1600 - 30 π.Χ.). Με βάση τη χρονική ακολουθία των γεγονότων παρουσιάζονται οι πολιτειακοί θεσμοί, η κοινωνική και οικονομική δομή καθώς και όψεις της πνευματικής ζωής και του πολιτισμού εκάστης περιόδου. Έμφαση δίνεται σε κεντρικά θέματα της ιστορικής πορείας των αρχαίων Ελλήνων, όπως η πολιτική και κοινωνική οργάνωση των μυκηναϊκών κρατών, η ιδεολογία των ευγενών και ο πολιτισμός της γεωμετρικής εποχής, ο Β' Αποικισμός και οι συνέπειες των μεταναστεύσεων, η γένεση της πόλης-κράτους, η διαμόρφωση του σπαρτιατικού πολιτεύματος, η τυρρανίδα, η γένεση της αθηναϊκής δημοκρατίας, οι Περσικοί πόλεμοι, η Αθηναϊκή Ηγεμονία, ο Πελοποννησιακός πόλεμος, η ηγεμονία της Σπάρτης και των Θηβών, η άνοδος της Μακεδονίας, ο Μέγας Αλέξανδρος και η εκστρατεία στην Ανατολή, η δημιουργία του ελληνοιστικού κόσμου, ο χαρακτήρας της ελληνοιστικής μοναρχίας και το διοικητικό σύστημα των ελληνοιστικών βασιλείων, η ρωμαϊκή επέκταση στην Ανατολή και το τέλος του ελληνοιστικού κόσμου.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας: Ρωμαϊκή Αίγυπτος [εαρινό εξ.]

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης της ρωμαϊκής επαρχίας της Αιγύπτου. Με βάση γραμματειακές πηγές, επιγραφικές μαρτυρίες και ιδιαίτερα παπυρικά κείμενα σε ειδικές ενότητες εξετάζονται: i) Οι σχέσεις της Ρώμης με το Πτολεμαϊκό βασίλειο κατά την ελληνοιστική εποχή και οι παρεμβάσεις των Ρωμαίων στην πολιτική και οικονομική ζωή της Αιγύπτου κατά τον 2^ο και 1^ο αι. π.Χ. ii) Η κατάλυση του πτολεμαϊκού κράτους (30 π.Χ.) και η διοικητική οργάνωση της ρωμαϊκής επαρχίας της Αιγύπτου: το προσωπικό της επαρχιακής διοίκησης, η φορολογία, ο στρατός ως σύμβολο της ρωμαϊκής κυριαρχίας. iii) Η πληθυσμιακή σύνθεση της επαρχίας: Έλληνες, Ρωμαίοι, Εβραίοι, Αιγύπτιοι. iv) Θέματα κοινωνικής ιστορίας: σχέσεις του ρωμαϊκού στοιχείου με τον ντόπιο πληθυσμό, η ληστεία ως ενδημικό φαινόμενο, η εγκατάλειψη της υπαίθρου και η συρροή πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα. v) Θρησκεία: παραδοσιακές λατρείες, Χριστιανισμός. vi) Παιδεία.

Αθανάσιος ΣΕΜΟΓΛΟΥ

ΑΒΥ 603. Βυζαντινή Γλυπτική – Μικροτεχνία [εαρινό εξ.]

Στο μάθημα θα εξεταστεί η υλική παραγωγή στο χώρο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και των περιοχών που εξαρτώνται πολιτιστικά από αυτήν, στους εξής τομείς: του αρχιτεκτονικού αναγλύφου, της εικονιστικής πλαστικής και της μικροτεχνίας. Συγκεκριμένα θα παρουσιαστεί η εξέλιξη των μαρμάρινων αρχιτεκτονικών μελών από την ύστερη Ρωμαϊκή ως τη μέση Βυζαντινή περίοδο. Θα παρουσιαστεί επίσης η παραγωγή εικονιστικών γλυπτών, είτε κοσμικού – ανδριάντες αυτοκρατόρων και κοσμικών αξιωματούχων, είτε θρησκευτικού χαρακτήρα – μαρμάρινες εικόνες. Θα εξεταστεί επίσης η παραγωγή αντικειμένων σε ελεφαντόδοντο και σε πολύτιμα μέταλλα.

ΑΒΥ 303. Θέματα ζωγραφικής: Τοιχογραφίες/ψηφιδωτά [χειμερινό εξ.]

Στο μάθημα θα επικεντρωθούμε σε εικονογραφικά προγράμματα του εντοίχιου διακόσμου κατά τη μέση και ύστερη Βυζαντινή περίοδο. Θα μελετηθούν τα νέα θέματα που εμφανίζονται μετά την Εικονομαχία και η σχέση τους με τον χώρο, τον οποίο κοσμούν. Ειδικότερα, θα διερευνηθεί η καλλιτεχνική σχέση της Κωνσταντινούπολης με πόλεις και περιφερειακά κέντρα του Βυζαντίου

μέσα από τη μελέτη του μνημειακού διακόσμου. Το μάθημα περιλαμβάνει επισκέψεις σε μνημεία της Θεσσαλονίκης και επιτόπιες ασκήσεις-προόδου

ΑΒΥ 213. Βυζαντινή εικονογραφία [εαρινό εξ.]

Θα μελετηθούν εικονογραφικά θέματα που εμφανίζονται στο μνημειακό διάκοσμο αλλά και στη ζωγραφική των φορητών εικόνων κατά τη μέση και κυρίως την ύστερη περίοδο. Θα παρουσιασθεί μία μεθοδολογία προσέγγισης των εικονογραφικών ζητημάτων. Το μάθημα περιλαμβάνει επισκέψεις σε μνημεία της Μακεδονίας.

Σπυρίδων ΣΦΕΤΑΣ

ΙΧΑ 302. Η Νοτιοανατολική Ευρώπη στην εποχή του Ιμπεριαλισμού (1878-1918) [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα θα επικεντρωθεί στις εσωτερικές εξελίξεις και την εξωτερική της Βουλγαρίας, Σερβίας Ρουμανίας και Μαυροβουνίου, στις σχέσεις της Ελλάδας με τα κράτη αυτά, στο Μακεδονικό Ζήτημα και την ανάδυση του αλβανικού εθνικού κινήματος, στη Νεοτουρκική Επανάσταση, στους Βαλκανικούς Πολέμους και στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στον αυστρο-ρωσικό ανταγωνισμό στα Βαλκάνια που οδήγησε στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΙΧΑ 601. Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου II: Η Νοτιοανατολική Ευρώπη στον 20^ο αι. (1918-1989) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Θα δοθεί μια επισκόπηση της ιστορίας της Γιουγκοσλαβίας, Αλβανίας, Βουλγαρίας και Ρουμανίας από το τέλος του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου μέχρι την πτώση του κομμουνισμού. Ταυτόχρονα, θα εξεταστούν ορισμένα ζητήματα που επηρέασαν τις διμερείς σχέσεις των κρατών λαμβάνοντας υπόψη και την πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων.

ΙΧΑ 602 / ΙΧΑ 101 (π.π.). Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την Οθωμανική Κατάκτηση έως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Η τουρκική κατάκτηση. Η ίδρυση του Οθωμανικού κράτους. Η περίοδος της τουρκικής κυριαρχίας. Αφύπνιση της εθνικής συνείδησης στους βαλκανικούς λαούς. Διαφωτισμός. Εθνικοί αγώνες και ίδρυση εθνικών κρατών στη Βαλκανική. Από το συνέδριο του Βερολίνου στον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο.

Αθανάσιος ΣΦΗΚΑΣ

ΙΝΧ 603. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙΙ (20^{ος} αιώνας) [χειμερινό εξ.]

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία του 20^{ου} αιώνα με αναλυτικό άξονα τις ιδεολογικές συγκρούσεις και ιδιαίτερη εστίαση στην ιδεολογική, πολιτική, οικονομική, κοινωνική και στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ των υπερδυνάμεων και των συνασπισμών τους. Η αντιπαράθεση αυτή, η οποία ονομάζεται συμβατικά «Ψυχρός Πόλεμος», θα διερευνηθεί με χρονολογική αναφορά στην περίοδο από τη Ρωσική Επανάσταση ως το 1991 και γεωγραφική αναφορά στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική και τον «Τρίτο Κόσμο».

ΙΝΕ 603. Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Αντικείμενο του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση και ο προβληματισμός σχετικά με τους στόχους και τις μεθόδους της επιστήμης της Ιστορίας. Μεταξύ των ζητημάτων που θα μελετηθούν, περιλαμβάνονται: η ιστορία της Ιστορίας· ιστορική ερμηνεία· αιτιότητα· η αντικειμενικότητα και τα όριά της· η φύση της ιστορικής γνώσης· τρόποι και είδη ιστορικής γραφής· πηγές, τεκμήρια και τεχνικές ανάλυσής τους· αρχές και τεχνικές έρευνας και συγγραφής επιστημονικών ιστορικών εργασιών.

INX 402. Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Το μάθημα εξετάζει τις σχέσεις των ΗΠΑ και της Ευρώπης από την ίδρυση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ως τα μέσα του 20^{ου} αιώνα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη διαδικασία συγκρότησης και επέκτασης του Αμερικανικού Κράτους από τέλος του 18^{ου} αιώνα ως το τέλος του 19^{ου}. στη διαμόρφωση της αμερικανικής εθνικής ιδεολογίας· και στις διεθνείς σχέσεις των ΗΠΑ στην περίοδο 1898-1950.

Αναστάσιος ΤΑΝΤΣΗΣ

ABY 101. Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία [χειμερινό εξ.]**AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [εαρινό εξ.]**

Το μάθημα οργανώνεται σε δύο κύκλους, έναν θεωρητικών μαθημάτων στην αίθουσα και έναν πρακτικής άσκησης στις πανεπιστημιακές ανασκαφές. Ο πρώτος κύκλος θεωρητικών μαθημάτων διαιρείται σε δύο ενότητες, εκ των οποίων η πρώτη διαρκεί 6 εβδομάδες και αποτελεί εισαγωγή στο αρχαιολογικό σχέδιο. Στόχο έχει την εξοικείωση των φοιτητών με τις τεχνικές σχεδιαστικής τεκμηρίωσης των κινητών και ακίνητων ευρημάτων στην αρχαιολογική έρευνα, καθώς και τη χρήση μεθόδων και τεχνικών τοπογραφικής και αρχιτεκτονικής αποτύπωσης και σχεδιασμού στρωματογραφίας και αντικειμένων. Οι ασκήσεις που πραγματοποιούνται στο μάθημα παραδίδονται στο τέλος του εξαμήνου.

AAA 314. Μουσειολογία - Μουσειογραφία [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα είναι φροντιστηριακό και προσφέρεται σε περιορισμένο αριθμό φοιτητών. Στο πλαίσιο του πραγματοποιείται μια σύντομη εισαγωγή των φοιτητών στη Μουσειολογία ως θεωρία και πρακτική. Στις εισαγωγικές διαλέξεις παρουσιάζεται μία σύντομη αναδρομή στην ιστορία και την εξέλιξη του Μουσείου ως φορέα καθώς και της Μουσειολογίας ως ερευνητικό και πρακτικό πεδίο διεπιστημονικών προσεγγίσεων για την ταυτότητα και τη λειτουργία των Μουσείων. Στη συνέχεια το μάθημα θα επικεντρωθεί στην λεπτομερή παρουσίαση των αρχών και της μεθόδου οργάνωσης και παρουσίασης των μονίμων συλλογών και των θεματικών ενοτήτων του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης.

Οι φοιτητές θα κληθούν να εκπονήσουν γραπτή εργασία με στόχο μια μελέτη για την αναδιάρθρωση και τον εμπλουτισμό μιας εκ των επιμέρους εκθεσιακών ενοτήτων της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού. Στόχος της εργασίας, η οποία θα παρουσιαστεί στην τάξη, είναι η εξοικείωση των φοιτητών με θέματα οργάνωσης και σχεδιασμού των μουσειακών εκθέσεων σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

ABY 601. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική [εαρινό εξ.]

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της βυζαντινής αρχιτεκτονικής από την πρωτοβυζαντινή μέχρι την ύστερη βυζαντινή περίοδο. Στη διάρκεια του μαθήματος θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα σημαντικότερα μνημεία θρησκευτικής και κοσμικής αρχιτεκτονικής.

Ελένη ΤΟΥΝΤΑ

IME 101. Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη μεσαιωνική ιστορία της Δυτικής Ευρώπης από τον 5^ο έως και τον 15^ο αιώνα. Λόγω της ευρείας, χρονικής όσο και γεωγραφικής, έκτασης του αντικειμένου η μελέτη επικεντρώνεται κυρίως στη διαμόρφωση και εξέλιξη των βασικών πολιτικών συστημάτων (στα βασίλεια και στις αυτόνομες πόλεις) και των κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων από την κατάλυση του δυτικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας έως και τα τέλη του 15^{ου} αιώνα. Έμφαση επίσης δίνεται στον ρόλο που διαδραμάτισε η Ρωμαϊκή Εκκλησία στις πολιτικές εξελίξεις του δυτικού μεσαιωνικού χώρου. Το μάθημα στοχεύει να προσφέρει μία όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη εικόνα της διαμόρφωσης της Μεσαιωνικής Δυτικής Ευρώπης και να επιτρέψει στους

φοιτητές να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και αναλυτικά εργαλεία, για να προσεγγίσουν στη συνέχεια ειδικότερα θέματα του μεσαιωνικού δυτικού πολιτισμού.

ΙΜΕ 201. Θεσμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης: Ιστορία της μεσαιωνικής πολιτικής σκέψης (4^{ος}-15^{ος} αι.) [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα εξετάζει τους σημαντικότερους πολιτικούς, «συνταγματικούς» και διοικητικούς θεσμούς της μεσαιωνικής Δυτικής Ευρώπης. Στο επίκεντρο της μελέτης βρίσκεται ο θεσμός της βασιλείας και η οργάνωση των βασιλείων από την ίδρυση των πρώτων γερμανικών βασιλείων στον ευρωπαϊκό χώρο μετά την πτώση του δυτικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (5^{ος} αι.) έως και τα τέλη των μεσαιωνικών χρόνων (15^{ος} αι.). Αναλύεται επίσης η πολιτική ιδεολογία της Ρωμαϊκής Εκκλησίας η οποία επιδιώκει την άσκηση κοσμικής εξουσίας. Ιδιαίτερο αντικείμενο μελέτης αποτελεί η πολιτική σκέψη των αστικών κοινοτήτων και οι θεσμοί που αυτές διαμόρφωσαν για την αυτοδιοίκηση των πόλεων (12^{ος} αι.). Εξετάζονται επιπλέον οι πολιτικές ιδέες των ύστερων μεσαιωνικών χρόνων που οδήγησαν στη διαμόρφωση της απόλυτης μοναρχίας, αλλά και έθεσαν τις βάσεις των αντιπροσωπευτικών θεσμών. Έμφαση δίνεται στην πολιτική τελετουργία. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση της μεσαιωνικής πολιτικής-κοινωνικής πραγματικότητας μέσα από την πολιτική σκέψη που τη διαμόρφωσε.

ΙΜΕ 401. Μεσαιωνικά Κράτη της Ευρώπης: Το Βασίλειο της Σικελίας (12^{ος}-13^{ος} αι.). Κοινωνική και πολιτισμική ιστορία [εαρινό εξ.]

Το μάθημα μελετά το Νορμανδικό βασίλειο της Σικελίας κατά τον 12^ο και 13^ο αιώνα. Εξετάζει τις νορμανδικές κατακτήσεις στη Νότια Ιταλία και στη Σικελία, τις σχέσεις των Λατίνων κατακτητών με τις άλλες πολιτισμικές ομάδες του Βασιλείου, ελληνοφώνους, μουσουλμάνους και Λομβαρδούς, καθώς και τη θεσμική συγκρότηση του Βασιλείου (διοίκηση, νομοθεσία, αυλή). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αρχική ειρηνική συμβίωση των διαφόρων πολιτισμικών ομάδων και στον προοδευτικό εκλατινισμό του Βασιλείου μέσα από διαδικασίες αφομοίωσης αλλά και διωγμούς. Αντικείμενο μελέτης αποτελεί επίσης η πολιτική κουλτούρα των Νορμανδών βασιλέων, όπως αποτυπώνεται στους πολιτικούς λόγους, την τελετουργία και την τέχνη.

Σεβαστή ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΑΠΡ 101. Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό (συνδιδασκαλία Ν. Ευστρατίου, Σ. Μ. Βαλαμώτη, Σ. Τριανταφύλλου) [χειμερινό εξ.] (συνδιδασκαλία Ν. Ευστρατίου, Σ. Τριανταφύλλου) [εαρινό εξ.]

Αντικείμενο της σειράς μαθημάτων είναι η εισαγωγή στον παγκόσμιο προϊστορικό πολιτισμό από την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου μέχρι και την Εποχή του Χαλκού. Πρόκειται για μια ιστορική αναδρομή στην αρχή και εξέλιξη της προϊστορικής Αρχαιολογίας, η οποία περιλαμβάνει θέματα όπως: η Αρχαιολογία της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου, η Νεολιθική Εποχή στη Μ. Ανατολή και την Κ. Ασία, η Νεολιθική Εποχή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ο κόσμος της Εποχής του Χαλκού, αστικοποίηση, Μεσοποταμία, Κ. Ασία, Βαλκάνια, Κ. Ευρώπη, Μινωικός και Μυκηναϊκός κόσμος, η Εποχή του Σιδήρου στην Ευρώπη, η Προϊστορία της Αφρικής, του Νέου Κόσμου κλπ.

ΑΠΡ 312. Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα οργανώνεται σε τρεις άξονες. Ο πρώτος αφορά την επίσκεψη προϊστορικών συλλογών σε μουσεία της Μακεδονίας. Ο δεύτερος άξονας αφορά την επίσκεψη αρχαιολογικών χώρων. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται ζητήματα παρουσίασης των αρχαιολογικών ευρημάτων στο ευρύ κοινό και ιδιαίτερη αναφορά γίνεται σε σωστικές ανασκαφές και εκπαιδευτικά προγράμματα. Το μάθημα περιλαμβάνει, εκτός από τις επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, συνεντεύξεις με αρχαιολόγους. Το μάθημα προσφέρεται σε περιορισμένο αριθμό φοιτητών. Η εξέταση γίνεται με γραπτή εργασία ή αναρτημένη παρουσίαση (πόστερ) και προφορική παρουσίασή της.

ΑΠΡ 603. Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού [χειμερινό εξ.]

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση των αρχαιολογικά δεδομένων κατά τη 3^η και 2^η χιλιετία π.Χ. στο προϊστορικό Αιγαίο (ΒΑ Αιγαίο, Κυκλάδες, Κρήτη και ηπειρ. Ελλάδα) αλλά και οι αλληλεπιδράσεις των πολιτισμών στην ευρύτερη λεκάνη της Ανατ. Μεσογείου. Το μάθημα αναφέρεται ειδικότερα σε ζητήματα που αφορούν στην κατοίκηση και το περιβάλλον, στη χρήση γης και τις στρατηγικές επιβίωσης, στα δεδομένα των οικισμών και του υλικού πολιτισμού, στην οικονομία και στο εμπόριο, στην ιδεολογία και στις ταφικές πρακτικές, στη διοίκηση και στην κοινωνική οργάνωση. Τα παραπάνω ζητήματα προσεγγίζονται κυρίως μέσα από τα αρχαιολογικά δεδομένα και τα πρόσφατα ανασκαφικά ευρήματα σε σχέση με το ιστορικό και κοινωνικό υπόβαθρο της εποχής του Χαλκού σε κάθε γεωγραφική ενότητα. Το μάθημα προσπαθεί να καλύψει αρκετά αναλυτικά ένα μεγάλο εύρος των πολιτισμών του Αιγαίου σε θεματικές ενότητες, όπως είναι τα χαρακτηριστικά της Τελικής Νεολιθικής, η οργάνωση του χώρου στους πρωτοελλαδικούς οικισμούς της ηπειρ. Ελλάδας και το «διεθνές πνεύμα» του κυκλαδικού αρχιπελάγους, οι αλληλεπιδράσεις του πολιτιστικού κύκλου της περιοχής της Τρωάδας, των παραλίων της Μ. Ασίας με τα νησιά και την ηπειρ. Ελλάδα στην Πρώιμη εποχή του Χαλκού, η έμφαση στη διαχείριση του θανάτου στην προ-ανακτορική Κρήτη, η εμφάνιση των παλαιών και νέων ανακτόρων στην Μέση και Ύστερη εποχή του Χαλκού στην Κρήτη, καθώς και η συζήτηση σχετικά με την έννοια του ανακτορικού συστήματος, της παρουσίας οργανωμένης διοίκησης και συμβολικών και οργανωμένων τελετουργικών συστημάτων στην Κρήτη, ο ρόλος των εμπορικών δικτύων και ανταλλαγών στην Ανατ. Μεσόγειο και η ερμηνεία της λεγόμενης μινωικής θαλασσοκρατίας, η εμφάνιση και κοινωνική οργάνωση των Μεσοελλαδικών κοινοτήτων της ηπειρ. Ελλάδας και ο ρόλος τους στο φαινόμενο των κάθετων λακκοειδών των Μυκηνών, η εμφάνιση και εξέλιξη των μυκηναϊκών «αριστοκρατιών» σε οργανωμένα ανακτορικά κέντρα στο τέλος της Ύστεροελλαδικής περιόδου, η επικράτεια του Μυκηναϊκού πολιτισμού στην Κρήτη και στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου, η παρουσία των πολιτιστικών μυκηναϊκών χαρακτηριστικών στη λεγόμενη περιφέρεια της ηπειρ. Ελλάδας και το τέλος του ανακτορικού συστήματος στο Αιγαίο.

ΑΠΡ 606. Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας ΜΕΧ-Πρώιμη ΥΕΧ στην ηπειρωτική Ελλάδα: Η ανάδυση των μυκηναϊκών κοινωνιών στη 2^η χιλ. π.Χ. [εαρινό εξ.]

Στο φροντιστήριο αυτό θα εξεταστούν θέματα που αφορούν στην οικιστική αρχιτεκτονική και την οργάνωση των οικισμών, τη μεταχείριση των νεκρών, τις τεχνολογικές καινοτομίες και παραδόσεις αλλά και τις επαφές και αλληλεπιδράσεις των κοινοτήτων κατά τη διάρκεια της Μέσης και την αρχή της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τρόπο οργάνωσης των Μεσοελλαδικών κοινωνιών διαχρονικά, στη μετάβαση στην περίοδο των 'κάθετων λακκοειδών' τάφων και στις μεταβολές που συμβαίνουν στο οικιστικό και στο ταφικό τοπίο καθώς και στην ανάδυση των αρχηγών και των ομάδων ελίτ που θα παίξουν σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση μετέπειτα των ανακτορικών κέντρων της ηπειρωτικής Ελλάδας. Η αξιολόγηση των φοιτητών θα βασιστεί στη συμμετοχή τους στη γενική συζήτηση, στην προφορική παρουσίαση άρθρων και εργασιών και σε γραπτή εργασία

Παναγιώτης ΤΣΕΛΕΚΑΣ

ΑΚΛ 101. Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία (Συνδιδασκαλία με Ε. Μανακίδου Α. Κυριάκου, Κ. Τσονάκα) [χειμερινό εξ.] (Συνδιδασκαλία με Ν.Καζακίδη, Χρ. Καλλίνη) [Εαρινό εξ.]

Η ελληνική κλασική αρχαιολογία είναι η επιστήμη που μελετά τα υλικά κατάλοιπα του ελληνικού πολιτισμού όπως διαμορφώθηκε από τον 10ο έως και τον 1ο αιώνα π.Χ. Το μάθημα παρουσιάζει την ιστορία του συγκεκριμένου αρχαιολογικού κλάδου και τους τομείς έρευνάς του. Με αφετηρία σημαντικά μνημεία και τεχνουργήματα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία των τομέων της αρχιτεκτονικής, της πολεοδομίας, της πλαστικής, της κεραμικής και της μικροτεχνίας από τα πρωτογεωμετρικά έως και τα ύστερα ελληνιστικά χρόνια και εξετάζονται οι παράγοντες που συνέβαλαν στη εξέλιξή τους.

ΑΚΛ 601. Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [χειμερινό εξ.]

Τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα είναι από τις πλέον εντυπωσιακές κατηγορίες αρχαιολογικού υλικού και αντανακλούν το φάσμα των δραστηριοτήτων στις κοινωνίες του παρελθόντος για τη δόμηση του περιβάλλοντος. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση με βασικούς όρους και έννοιες της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, και η παρουσίαση της αρχιτεκτονικής δημιουργίας και της λειτουργίας των διαφόρων τύπων οικοδομημάτων κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή. Με αναφορές σε αντιπροσωπευτικά μνημεία, εξετάζονται η οργάνωση του χώρου στην αρχαία ελληνική πόλη, η σχεδίαση και η υλοποίηση οικοδομικών έργων, τα υλικά δομής, τα συστήματα τοιχοποιίας, η διακόσμηση των κτηρίων, η διαμόρφωση των αρχιτεκτονικών ρυθμών, οι διάφοροι τύποι κτισμάτων (ναοί, βωμοί, πρόπυλα, στοές, θέατρα, βουλευτήρια, στάδια, γυμνάσια, οχυρώσεις, κατοικίες, ταφικές κατασκευές, κλπ.) και η λειτουργία τους στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων Ελλήνων.

ΑΚΛ 604. Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπία και Δελφών, Δήλος [εαρινό εξ.]

Τα πανελλήνια ιερά της Ολυμπίας και των Δελφών, η Δήλος, η Αθήνα και διάφορα ιερά στην επικράτεια της, την Αττική, είναι από τους σημαντικότερους χώρους της Ελλάδας για τους οποίους υπάρχει πληθώρα αρχαιολογικών δεδομένων και γραπτών μαρτυριών. Το μάθημα εξετάζει την τοπογραφική διαμόρφωση και εξέλιξη των παραπάνω χώρων από τους γεωμετρικούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους. Οι θεματικές που διερευνώνται αφορούν στη γεωγραφία, την οργάνωση των ιερών, ζητήματα θρησκείας και λατρευτικών πρακτικών, τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα, τον πολεοδομικό σχεδιασμό των οικισμών, το οδικό δίκτυο, τις οχυρωματικές εγκαταστάσεις, κλπ.

ΑΚΛ 606. Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας: Το νόμισμα στην αρχαία Μακεδονία [χειμερινό εξ.]

Τα νομίσματα αποτελούν βασικό εργαλείο στη διάθεση των αρχαιολόγων και των ιστορικών για να ερμηνεύσουν το παρελθόν. Προϊόντα επίσημων αρχών που εκδόθηκαν σε μεγάλες ποσότητες, αποτελούν την κύρια μορφή χρήματος σε πολλές κοινωνίες για περισσότερο από εικοσιπέντε αιώνες. Οι παραστάσεις και οι επιγραφές που φέρουν είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικές για την ιστορία, την ιδεολογία, τη θρησκεία και την τέχνη των κοινωνιών που τα εξέδωσαν και τα χρησιμοποίησαν. Τα μέταλλα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή τους, το βάρος και το μέγεθός τους, καθώς και η προέλευσή τους, παρέχουν πληθώρα πληροφοριών σχετικά με τη μελέτη των οικονομιών για τις οποίες υπάρχουν ελάχιστες ή καθόλου γραπτές μαρτυρίες. Το μάθημα επικεντρώνεται στην ιστορική διαδρομή και το ρόλο του νομίσματος στην αρχαία Μακεδονία μέσω της εξέτασης ζητημάτων που αφορούν τη νομισματική παραγωγή, εικονογραφία και κυκλοφορία στη Μακεδονία από την αρχαϊκή έως την ελληνιστική και τη ρεπουμπλικανική εποχή. Επιπλέον, αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με τη μεθοδολογία και τα εργαλεία της Νομισματικής –του επιστημονικού κλάδου που μελετά τα νομίσματα και τα νομισματομόρφα αντικείμενα– καθώς και με τη λειτουργία των νομισμάτων ως αρχαιολογικού υλικού και σημαντικού εργαλείου για τη χρονολόγηση αρχαιολογικών θέσεων και στρωμάτων.

Αλκιβιάδης ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

ΑΙΤ 101. Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Το μάθημα έχει τον χαρακτήρα εισαγωγής στην Ιστορία και τη Θεωρία της Τέχνης. Εξετάζονται σε πέντε ενότητες τα εξής: 1. Το σχέδιο, η ζωγραφική, η χαρακτηριστική, η γλυπτική, η αρχιτεκτονική. 2. Τα «εσωτερικά» εκφραστικά μέσα της ζωγραφικής: η γραμμή, το χρώμα, το φως, ο χώρος, η φόρμα, η σύνθεση, το στυλ. 3. Οι τεχνικές της ζωγραφικής: νωπογραφία, τέμπρα, ελαιογραφία, ακουαρέλα, παστέλ, ψηφιδωτό, βιτρό, κολάζ. 4. Οι κύριες θεματικές κατηγορίες της ζωγραφικής: προσωπογραφία, τοπιογραφία, ηθογραφία, νεκρή φύση, ιστορικά, μυθολογικά, συμβολικά και αλληγορικά θέματα. 5. Οι κύριες θεωρίες και μέθοδοι μελέτης του έργου τέχνης και συγγραφής της ιστορίας της τέχνης: μορφολογική, εικονολογική, κοινωνική, φεμινιστική, στρουκτουραλιστική, ψυχαναλυτική κ.ά. Μια έκτη ενότητα παρέχει ενδεικτική τεκμηρίωση στο θεωρητικό μέρος, μέσα

από κείμενα έγκριτων μελετητών για τις κύριες περιόδους της ευρωπαϊκής τέχνης: τον Μεσαίωνα, την Αναγέννηση, το Μπαρόκ, τον 19^ο και 20^ο αιώνα.

Λουκιανός ΧΑΣΙΩΤΗΣ

INX 101. Εισαγωγή στη Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα αποτελεί μία συνοπτική παρουσίαση της ευρωπαϊκής ιστορίας των νεότερων χρόνων, με έμφαση κυρίως στην περίοδο από τη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξετάζονται οι σημαντικότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, όπως επίσης και τα βασικά ιδεολογικά ρεύματα της περιόδου.

INX 204. Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία: Φασισμός και άκρα δεξιά στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη [χειμερινό εξ.]

Το μάθημα εξετάζει την ανάπτυξη των αυταρχικών ιδεολογιών και πολιτικών στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη, δίνοντας έμφαση στο φασισμό του Μεσοπολέμου. Μεταξύ των θεμάτων που θα συζητηθούν είναι ο ρόλος του εθνικού και ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού, του Μεγάλου Πολέμου και της Ρωσικής Επανάστασης, τα βασικά ιδεολογικά χαρακτηριστικά του φασισμού, η πολιτική των ευρωπαϊκών φασιστικών και αυταρχικών καθεστώτων του Μεσοπολέμου, η αντίδραση στο φασισμό και η κατάρρευσή του το 1945, αλλά και οι αναβιώσεις του στη σύγχρονη Ευρώπη. Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη καθώς επίσης και η συγγραφή εργασίας κατόπιν συνεννόησης με τον διδάσκοντα.

INX 603. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙΙ (20ός αιώνας). Η εποχή των ολοκληρωτικών πολέμων [εαρινό εξ.]

Το μάθημα αποτελεί μία ιστορική προσέγγιση του 20ού αιώνα από την πλευρά των ολοκληρωτικών πολέμων. Εξετάζονται τα αίτια, τα βασικά χαρακτηριστικά και οι συνέπειες του Πρώτου και του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, της Ρωσικής Επανάστασης και άλλων συγκρούσεων της περιόδου 1914-1945 στις διεθνείς σχέσεις, την πολιτική ζωή, την κοινωνία, την οικονομία και τις ιδεολογικές αντιλήψεις στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο.

INX203. Η Ευρώπη του 19ου αιώνα: Ιστορία της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού. [εαρινό εξ.]

Το μάθημα εξετάζει την εξάπλωση της ευρωπαϊκής ισχύος στον υπόλοιπο κόσμο από την περίοδο των Ανακαλύψεων μέχρι την αποαποικιοποίηση μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Πιο συγκεκριμένα θα συζητηθούν οι διαφορετικές μορφές που πήρε η ευρωπαϊκή αποικιοκρατία, οι συνέπειές της στους αποικιοκρατούμενους λαούς και στα ευρωπαϊκά κράτη, αλλά και στη διεθνή οικονομία, οι ιδεολογικές παράμετροι του φαινομένου και οι ιστοριογραφικές προσεγγίσεις.

Ελισάβετ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

IBY 602. Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ (1081-1453) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Εξετάζεται η πολιτική ιστορία της ύστερης βυζαντινής περιόδου. Μελετώνται οι διοικητικοί θεσμοί και οι οικονομικο-κοινωνικές δομές και αντιλήψεις. Το μάθημα περιλαμβάνει επίσης παρουσίαση βασικών πηγών και βοηθημάτων, μεθοδολογική προσέγγιση και ανάλυση σχετικών πηγών. Στόχος του είναι η γνώση, η κατανόηση, η ανάλυση και η αποτίμηση της πολιτικο-στρατιωτικής κατάστασης της ύστερης βυζαντινής περιόδου, των κοινωνικο-πολιτικών φαινομένων και των παραγόντων που οδήγησαν σταδιακά στην αποδυνάμωση της αυτοκρατορίας και στην οριστική κατάλυσή της.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας: Προσωπογραφία ύστερης βυζαντινής περιόδου [χειμερινό εξ.]

Στόχος του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις πηγές και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία της Βυζαντινής Ιστορίας, η γνώση των μεθόδων της ιστορικής έρευνας και η

εξάσκησή τους στη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. Το μάθημα θα επικεντρωθεί στη μελέτη του βίου και της δράσης σημαντικών προσωπικοτήτων της υστεροβυζαντινής περιόδου (κυρίως 1204-1453), μέσα από την οποία θα δοθεί η ευκαιρία να προσεγγίσουμε και πολιτικά γεγονότα, διοικητικές εξελίξεις, θρησκευτικές και κοινωνικές συγκρούσεις της εποχής.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας: Πολιτικές, θρησκευτικές και κοινωνικές έριδες στο ύστερο Βυζάντιο [εαρινό εξ.]

Στόχος του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις πηγές και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία της Βυζαντινής Ιστορίας, η γνώση των μεθόδων της ιστορικής έρευνας και η εξάσκησή τους στη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. Το μάθημα θα επικεντρωθεί σε γεγονότα και συγκρούσεις πολιτικού, θρησκευτικού ή/και κοινωνικού χαρακτήρα κατά την περίοδο ειδικότερα των ετών 1204-1453, που προκάλεσαν σοβαρές έριδες και διχασμούς στην ύστερη βυζαντινή κοινωνία και συνέτειναν στην εσωτερική παρακμή και στην αποδυνάμωση του κράτους.

Κυριάκος ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

IEA 301. Εισαγωγή στην Ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού: Ο Ελληνισμός της Ανατολής κατά τους Νεότερους Χρόνους [χειμερινό εξ.]

Η ιστορία των Ελλήνων της Ανατολής από την άλωση της Πόλης μέχρι και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα θα αποτελέσει αντικείμενο του μαθήματος. Θα εξετασθούν θέματα όπως: η οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη και ανάπτυξη των Ελλήνων της Μ. Ασίας, οι ιστορικές ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Ιωνίας, Πόντου και Καππαδοκίας, το «μιλλέτ» των Ρωμίων και η περίοδος του Τανζιμάτ, η διείσδυση των ευρωπαϊκών δυνάμεων στη Μ. Ασία, το Κίνημα των Νεοτούρκων και η τύχη των μειονοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, οι σχέσεις των Ελλήνων με άλλους σύνοικους λαούς.

IEA 302. Κοινωνική και Πολιτική Οργάνωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού: Ο Πόντος από την κατάλυση της Αυτοκρατορίας των Κομνηνών μέχρι τις αρχές του 19^{ου} αιώνα [χειμερινό εξ.]

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία των Ελλήνων που έζησαν στον ιστορικό Πόντο (από την Κολχίδα και τη Μικρά Αρμενία βορειοανατολικά έως την Παφλαγονία δυτικά και την Καππαδοκία νότια) από την πτώση της Τραπεζούντας το 1461 μέχρι και τις αρχές του 19^{ου} αι. Ειδικά η περίοδος 1461-1774 χαρακτηρίζεται ως περίοδος εσωστρέφειας, κυρίως μετά την επικράτηση των Οθωμανών και των συμμάχων τους στη Μαύρη Θάλασσα. Στα τέλη όμως του 18^{ου} - αρχές 19^{ου} αι. οι Ευρωπαίοι άρχισαν να διεισδύουν με γοργούς ρυθμούς στην Οθωμανική Αυτοκρατορία για την εξυπηρέτηση των γεωπολιτικών, στρατηγικών και οικονομικών συμφερόντων τους. Στο πλαίσιο αυτής της μακράς περιόδου θα εξετασθεί η κοινωνικοοικονομική εξέλιξη των Ελλήνων του Πόντου, η διαμόρφωση των θεσμών τους στο πλαίσιο του «μιλλέτ» των Ρωμίων και η σταδιακή μετάβασή τους από τη θρησκευτική στην εθνική ταυτότητά τους.

IEA 401. Θέματα της Ιστορίας του Ελληνισμού της Ανατολής: Η περίοδος των μεταρρυθμίσεων και της ευρωπαϊκής οικονομικής διείσδυσης στον Πόντο (19^{ος} - αρχές 20^{ου} αι.) [εαρινό εξ.]

Το μέλλον και η τύχη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ουσιαστικά καθορίστηκαν στον 19^ο αιώνα, όταν οι Μ. Δυνάμεις επέβαλαν στον σουλτάνο την εφαρμογή ενός φιλόδοξου προγράμματος διοικητικών μεταρρυθμίσεων και ρηξικέλευθων αλλαγών (Τανζιμάτ). Οι μεταρρυθμίσεις αυτές ήταν ευνοϊκές για το χριστιανικό στοιχείο της Αυτοκρατορίας, επειδή, παρά τις αντιδράσεις της μουσουλμανικής ελίτ, δημιουργήθηκαν συνθήκες για οικονομική και κοινωνική άνοδο. Στόχος του μαθήματος είναι να εξετάσει τη ζωή του Ελληνισμού του Πόντου κατά την περίοδο εκείνη στις ποικίλες εκφάνσεις του.

ΙΝΕ 302. Ο Αλύτρωτος Ελληνισμός. Αρχεία και Συλλογές για τον Ελληνισμό της Ανατολής και της τσαρικής Ρωσίας – πρώην ΕΣΣΔ [εαρινό εξ.]

Το μάθημα έχει ως στόχο τη γνωριμία με τα αρχεία και τις συλλογές που αφορούν στον Ελληνισμό της Ανατολής και της τσαρικής Ρωσίας – πρώην ΕΣΣΔ. Επισκέψεις σε αρχειακές μονάδες και ασκήσεις χρήσης και αξιοποίησης των πηγών αποσκοπούν στη μύηση των φοιτητών στην έρευνα του αναφερόμενου πεδίου. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα γίνει ειδική αναφορά στον Ελληνισμό της Ρωσίας και της πρώην Σοβιετικής Ένωσης στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία.

Παράρτημα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κωδικοί και τίτλοι μαθημάτων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας
κατά κατηγορίες μαθημάτων

Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υ)

ΙΑΕ	101	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΡΩ	101	Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΒΥ	101	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΕ	101	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΧ	101	Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	101	Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	102	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΒΥ	101	Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΠΡ	101	Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΙΤ	101	Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΛΑΚ	101	Εισαγωγή στη Λαογραφία και Κοινωνική Ανθρωπολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΕΦ		Αρχαία Ελληνική Φιλολογία [τρία (3) μαθήματα]
ΛΦΙ		Λατινική Φιλολογία [ένα (1) μάθημα]
ΜΕΦ		Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία [ένα (1) μάθημα]
ΝΕΦ		Νεότερη Ελληνική Φιλολογία [τρία (3) μαθήματα] Δύο (2) μαθήματα Παιδαγωγικών

Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (ΥΕΙΔ)

Ειδίκευση στην ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΠΡ	601	Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας [χειμερινό εξ.]
ΑΠΡ	602	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής [εαρινό εξ.]
ΑΠΡ	603	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού [χειμερινό εξ.]
ΑΚΛ	601	Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [χειμερινό εξ.]
ΑΚΛ	602	Πλαστική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	603	Κεραμική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [χειμερινό εξ.]
ΑΚΛ	604	Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας και Δελφών, Δήλος [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	607	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή. Οι ελληνικές πόλεις κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου [χειμερινό εξ.]
ΑΒΥ	601	Βυζαντινή Αρχιτεκτονική [εαρινό εξ.]
ΑΒΥ	602	Βυζαντινή Ζωγραφική [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΒΥ	603	Βυζαντινή Γλυπτική-Μικροτεχνία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΙΤ	601	Η Τέχνη της Πρώιμης Αναγέννησης [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΙΤ	602	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΙΤ	603	Η Ελληνική Τέχνη του 20 ^{ού} Αιώνα [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Ειδίκευση στην ΙΣΤΟΡΙΑ

ΙΑΕ	601	Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΑΕ	602	Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΒΥ	601	Βυζαντινή Ιστορία Ι (324-1081) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΒΥ	602	Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ (1081-1453) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΕ	601	Νεοελληνική Ιστορία Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΕ	602	Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΧ	601	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΧ	602	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙ (19 ^{ος} αι.) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΧ	603	Ιστορία Νεοτέρων χρόνων ΙΙΙ (20 ^{ος} αι.) [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΣΕ	601	Σύγχρονη Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΣΛ	601	Ιστορία των Σλαβικών Λαών [χειμερινό & εαρινό εξ.]

IXA	602	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την Οθωμανική Κατάκτηση έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο [χειμερινό & εαρινό εξ.]
IXA	601	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου II: Η ΝΑ Ευρώπη στον 20 ^ο αι. (1918-1989) [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Γ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΥΕΙΔΦ)

Ειδίκευση στην ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΠΡ	606	Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	606	Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΒΥ	606	Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΑΙΤ	606	Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Από τα τέσσερα φροντιστηριακά μαθήματα Ειδίκευσης (ΑΠΡ606, ΑΚΛ606, ΑΒΥ606, ΑΙΤ606) οι φοιτητές οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) διαφορετικής ειδικότητας.

Ειδίκευση στην ΙΣΤΟΡΙΑ

ΙΑΕ	603	Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΒΥ	603	Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΝΕ	603	Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]

Και τα τρία φροντιστηριακά μαθήματα Ειδίκευσης (ΙΑΕ 603, ΙΒΥ 603, ΙΝΕ 603) είναι υποχρεωτικά.

Δ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΥΕ)

Προϊστορική Αρχαιολογία (ΑΠΡ)

ΑΠΡ	201	Οργάνωση και Χρήση του Χώρου στη Νεολιθική Περίοδο στο Αιγαίο
ΑΠΡ	202	Οργάνωση και Χρήση του Χώρου στην Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο
ΑΠΡ	203	Οργάνωση και Χρήση του Χώρου στην Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα [εαρινό εξ.]
ΑΠΡ	204	Οικονομία της Νεολιθικής Περιόδου στο Αιγαίο
ΑΠΡ	205	Οικονομία της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο
ΑΠΡ	206	Οικονομία της Εποχής του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα
ΑΠΡ	207	Θέματα Ιδεολογίας στη Νεολιθική Περίοδο στο Αιγαίο
ΑΠΡ	208	Θέματα Ιδεολογίας στην Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο [εαρινό εξ.]
ΑΠΡ	209	Θέματα Ιδεολογίας στην Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα
ΑΠΡ	210	Η Αρχή του Παραγωγικού Σταδίου στη Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια
ΑΠΡ	211	Παλαιολιθική Περίοδος
ΑΠΡ	212	Προϊστορία της Ευρώπης
ΑΠΡ	213	Προϊστορία της Κύπρου
ΑΠΡ	214	Η Νεολιθική Ευρώπη
ΑΠΡ	215	Πολιτισμοί της Ανατολικής Μεσογείου της 3 ^{ης} και 2 ^{ης} χιλιετίας π.Χ.
ΑΠΡ	301	Φροντιστήριο. Θέματα Θεωρίας και Μεθόδου
ΑΠΡ	302	Φροντιστήριο. Ερμηνεία της Πολιτιστικής Αλλαγής
ΑΠΡ	303	Φροντιστήριο. Τα Αρχαιολογικά Δεδομένα και η Ερμηνεία τους [χειμερινό εξ.]
ΑΠΡ	304	Φροντιστήριο. Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις [εαρινό εξ.]
ΑΠΡ	305	Πειραματική Αρχαιολογία
ΑΠΡ	306	Αναλυτικές Μέθοδοι
ΑΠΡ	307	Αρχαιομετρία – Προβλήματα Χρονολόγησης και Προέλευσης
ΑΠΡ	308	Βιοαρχαιολογία – Αρχαίο Περιβάλλον [εαρινό εξ.]
ΑΠΡ	309	Εθνοαρχαιολογία – Αρχαιοδημογραφία
ΑΠΡ	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο [χειμερινό εξ.]
ΑΑΑ	313	Ανασκαφή – Σχέδιο [εαρινό εξ.]
ΑΑΑ	314	Μουσειολογία – Μουσειογραφία [χειμερινό εξ.]
ΑΑΑ	315	Μέθοδοι Ανασκαφής

Κλασική Αρχαιολογία (ΑΚΛ)

ΑΚΛ	201	Τοπογραφία
-----	-----	------------

ΑΚΛ	202	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής Εποχής
ΑΚΛ	203	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Κλασικών Χρόνων
ΑΚΛ	204	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Ελληνιστικών Χρόνων
ΑΚΛ	205	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Ρωμαϊκών Χρόνων
ΑΚΛ	206	Πλαστική της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής Εποχής
ΑΚΛ	207	Πλαστική Κλασικών Χρόνων
ΑΚΛ	208	Πλαστική Ελληνιστικών Χρόνων
ΑΚΛ	209	Πλαστική Ρωμαϊκών Χρόνων
ΑΚΛ	210	Κεραμική: Γεωμετρική – Αττική Μελανόμορφη
ΑΚΛ	211	Κεραμική: Αττική Ερυθρόμορφη
ΑΚΛ	212	Κεραμική εκτός Αττικής
ΑΚΛ	213	Κεραμική – Ζωγραφική – Ψηφιδωτά
ΑΚΛ	214	Οικονομία – Νομισματική: Το Νόμισμα στον Αρχαίο Ελληνικό Κόσμο
ΑΚΛ	215	Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος
ΑΚΛ	216	Θρησκεία [εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	217	Επιγραφική Ελληνική
ΑΚΛ	218	Επιγραφική Λατινική
ΑΚΛ	219	Μυθολογία – Ερμηνευτική
ΑΚΛ	301	Φροντιστήριο Τοπογραφίας
ΑΚΛ	302	Φροντιστήριο Αρχιτεκτονικής – Πολεοδομίας
ΑΚΛ	304	Φροντιστήριο Κεραμικής – Ζωγραφικής
ΑΚΛ	305	Φροντιστήριο Νομισματικής
ΑΚΛ	306	Φροντιστήριο Επιγραφικής
ΑΚΛ	307	Φροντιστήριο Μυθολογίας – Ερμηνευτικής [εαρινό εξ.]
ΑΚΛ	308	Αρχαιομετρία
ΑΚΛ	309	Πλαστική (διαχρονικά)
ΑΚΛ	310	Αγγειογραφία – Ζωγραφική (διαχρονικά)
ΑΚΛ	311	Αρχιτεκτονική (διαχρονικά)
ΑΚΛ	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο
ΑΚΛ	313	Φροντιστήριο Πλαστικής
ΑΚΛ	314	Φροντιστήριο Τοπογραφίας
ΑΑΑ	313	Ανασκαφή – Σχέδιο
ΑΑΑ	314	Μουσειολογία – Μουσειογραφία
ΑΑΑ	315	Μέθοδοι Ανασκαφής

Βυζαντινή Αρχαιολογία (ΑΒΥ)

ΑΒΥ	201	Παλαιοχριστιανική Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική
ΑΒΥ	202	Βυζαντινή Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική
ΑΒΥ	203	Κοσμική Αρχιτεκτονική (3 ^{ος} -16 ^{ος} αι.)
ΑΒΥ	204	Παλαιοχριστιανική Ζωγραφική
ΑΒΥ	205	Μεσοβυζαντινή Ζωγραφική
ΑΒΥ	206	Υστεροβυζαντινή Ζωγραφική
ΑΒΥ	207	Μεταβυζαντινή Ζωγραφική (15 ^{ος} -17 ^{ος} αι.)
ΑΒΥ	208	Παλαιοχριστιανική Γλυπτική – Μικροτεχνία
ΑΒΥ	209	Τοπογραφία Μακεδονίας – Θράκης
ΑΒΥ	210	Τοπογραφία Νότιας Ελλάδας και Νησιών
ΑΒΥ	211	Τοπογραφία Κύπρου
ΑΒΥ	212	Τοπογραφία Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας, Αλβανίας, Ρωσίας, Ιταλίας, Τυνησίας, Αλγερίας
ΑΒΥ	213	Βυζαντινή Εικονογραφία [εαρινό εξ.]
ΑΒΥ	214	Τοπογραφία Μ. Ασίας, Παλαιστίνης, Αιγύπτου
ΑΒΥ	215	Καθημερινός Βίος των Βυζαντινών [χειμερινό εξ.]
ΑΒΥ	217	Γλυπτική – Μικροτεχνία της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
ΑΒΥ	218	Μνημειακή Τοπογραφία Θεσσαλονίκης
ΑΒΥ	219	Μνημειακή Ζωγραφική – Ψηφιδωτά Δάπεδα
ΑΒΥ	220	Μνημειακή Τοπογραφία Κωνσταντινουπόλεως
ΑΒΥ	221	Μνημειακή Τοπογραφία Θεσσαλίας – Ηπείρου
ΑΒΥ	301	Θέματα Αρχιτεκτονικής 8 ^{ου} -9 ^{ου} αι.
ΑΒΥ	302	Θέματα Αρχιτεκτονικής 10 ^{ου} -18 ^{ου} αι.
ΑΒΥ	303	Θέματα Ζωγραφικής, Τοιχογραφίες – Ψηφιδωτά [χειμερινό εξ.]
ΑΒΥ	304	Θέματα Ζωγραφικής, Φορητές Εικόνες, Χειρόγραφα [χειμερινό εξ.]

ABY	305	Θέματα Γλυπτικής - Μικροτεχνίας
ABY	306	Νομισματική - Σιγιλλογραφία
ABY	307	Επιγραφική
ABY	308	Παλαιογραφία - Κωδικολογία
ABY	309	Βυζαντινή Κεραμική
AAA	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο [εαρινό εξ.]
AAA	313	Ανασκαφή - Σχέδιο
AAA	314	Μουσειολογία-Μουσειογραφία
AAA	315	Μέθοδοι Ανασκαφής

Ιστορία Νεότερης Τέχνης (ΑΙΤ)

ΑΙΤ	201	Μεσαιωνική Τέχνη (Πρώιμη Μεσαιωνική - Ρομαντική - Γοτθική)
ΑΙΤ	203	Ωριμη Αναγέννηση - Μανιερισμός
ΑΙΤ	204	Μπαρόκ - Ροκοκό
ΑΙΤ	205	Νεοκλασικισμός - Ρομαντισμός
ΑΙΤ	206	Ρεαλισμός, Εμπρεσιονισμός, Μετεμπρεσιονιστικά Ρεύματα
ΑΙΤ	208	Η Τέχνη από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι Σήμερα
ΑΙΤ	210	Η Ελληνική Τέχνη στον 19 ^ο αι.
ΑΙΤ	211	Τέχνη Εξωευρωπαϊκών Πολιτισμών
ΑΙΤ	301	Ορολογία στην Ιστορία της Τέχνης
ΑΙΤ	302	Διαγνωστική των Έργων Τέχνης με βάση Επιστημονικές Μεθόδους
ΑΙΤ	303	Θεωρία και Μέθοδοι Συντήρησης Έργων Τέχνης
ΑΙΤ	304	Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων μέσω της Ιστορίας της Τέχνης. Φροντιστήριο [εαρινό εξ.]
ΑΙΤ	305	Εφαρμοσμένες Τέχνες - Χαρακτική
ΑΙΤ	306	Φωτογραφία
ΑΙΤ	307	Κριτική της Τέχνης
ΑΙΤ	308	Ασκήσεις σε Μουσεία, Πινακοθήκες, Συλλογές, Αίθουσες Εκθέσεων και Εργαστήρια Καλλιτεχνών
ΑΙΤ	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία
ΑΙΤ	314	Μουσειολογία-Μουσειογραφία

Αρχαία Ελληνική (ΙΑΕ) και Ρωμαϊκή (ΙΡΩ) Ιστορία

ΙΑΕ	201	Μυκηναϊκή και Ομηρική Εποχή
ΙΑΕ	202	Θέματα Αρχαϊκής Εποχής
ΙΑΕ	203	Θέματα Κλασικής Εποχής
ΙΑΕ	204	Θέματα Ελληνιστικής Εποχής
ΙΑΕ	205	Θέματα Αυτοκρατορικής Εποχής
ΙΑΕ	301	Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ελληνικής Αρχαιότητας
ΙΑΕ	302	Αρχαίοι Ελληνικοί Θεσμοί
ΙΑΕ	303	Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία
ΙΑΕ	304	Ελληνική Επιγραφική
ΙΡΩ	201	Η Ρεπουμπλικανική Περίοδος της Ρωμαϊκής Ιστορίας
ΙΡΩ	202	Η Πρώιμη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορική Περίοδος
ΙΡΩ	203	Η Ύστερη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορική Περίοδος
ΙΡΩ	301	Θεσμοί της Ρεπουμπλικανικής και Αυτοκρατορικής Περιόδου
ΙΡΩ	302	Διοίκηση, Κοινωνία και Οικονομία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας [χειμερινό & εαρινό εξ.]
ΙΡΩ	303	Λατινική Ιστοριογραφία
ΙΡΩ	304	Λατινική Επιγραφική

Μεσαιωνική Ιστορία του Αραβικού Κόσμου (ΙΑΡ)

ΙΑΡ	201	Η Αραβοϊσλαμική Ιστοριογραφία και οι Βυζαντινές Επιρροές
ΙΑΡ	202	Αραβική Γλώσσα ΙΙ και Αραβοϊσλαμικός Πολιτισμός
ΙΑΡ	301	Μεσαιωνική Ιστορία του Αραβοϊσλαμικού Κόσμου (6 ^{ος} -13 ^{ος} αι.)
ΙΑΡ	302	Το Αραβοϊσλαμικό Κράτος. Διοίκηση, Δίκαιο και Οικονομία
ΙΑΡ	303	Οι Ομαΰαδες και οι Βυζαντινές Επιρροές. Κοινωνία και Πολιτισμός της Εποχής

Βυζαντινή Ιστορία (ΙΒΥ)

ΙΒΥ	201	Θέματα Πρώιμης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	202	Θέματα Μέσης Βυζαντινής Περιόδου

IBY	203	Θέματα Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	301	Κοινωνία της Πρώιμης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	302	Κοινωνία της Μέσης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	303	Κοινωνία της Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	304	Οικονομία και Εμπόριο στην Πρωτοβυζαντινή Περίοδο
IBY	305	Οικονομία και Εμπόριο Μέσης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	306	Οικονομία και Εμπόριο Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	307	Διοικητικοί Θεσμοί της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
IBY	308	Θεσμοί της Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
IBY	309	Στρατός και Στρατιωτική Οργάνωση του Βυζαντίου
IBY	310	Εκκλησία και Εκκλησιαστική Διοίκηση στο Βυζάντιο
IBY	311	Ιδιωτικός Βίος των Βυζαντινών
IBY	312	Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντίου
IBY	313	Τοπική Ιστορία - Ιστορία Βυζαντινών Επαρχιών
IBY	314	Η Θέση της Γυναίκας στο Βυζάντιο
IBY	401	Πολιτική Θεωρία και Ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
IBY	402	Πολιτικές, Θρησκευτικές και Κοινωνικές Αντιθέσεις στο Βυζάντιο [χειμερινό και εαρινό εξ.]
IBY	403	Βυζαντινή Διπλωματική
IBY	404	Βυζαντινή Νομισματική
IBY	405	Βυζαντινή Σφραγιδολογία

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης (IME)

IME	101	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης [χειμερινό & εαρινό εξ.]
IME	201	Θεσμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης [χειμερινό εξ.]
IME	301	Κοινωνία και Οικονομία της Μεσαιωνικής Ευρώπης
IME	401	Μεσαιωνικά Κράτη της Ευρώπης [εαρινό εξ.]

Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας (INE)

INE	201	Η Πρώιμη Τουρκοκρατία
INE	202	Ο Ελληνισμός κατά την Προεπαναστατική Περίοδο
INE	203	Η Ελληνική Επανάσταση
INE	204	Ιστορία του Ελληνικού Κράτους
INE	301	Νεοελληνική Κοινωνία και Οικονομία [εαρινό εξ.]
INE	302	Ο Αλύτρωτος Ελληνισμός [εαρινό εξ.]
INE	303	Ο Παροικιακός Ελληνισμός
INE	401	Νεοελληνική Πολιτική Ιδεολογία
INE	402	Ειδικά Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Ιστορία Νεότερων Χρόνων (INX)

INX	201	Η Πρώιμη Νεότερη Ευρώπη
INX	202	Η Εποχή του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης
INX	203	Η Ευρώπη του 19 ^{ου} αι.
INX	204	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία [χειμερινό εξ.]
INX	301	Ευρωπαϊκή Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία
INX	302	Έθνος και Κράτος στη Νεότερη Ευρώπη
INX	303	Ιδεολογικά Ρεύματα στη Νεότερη Ευρώπη
INX	401	Το Ανατολικό Ζήτημα
INX	402	Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας

Ιστορία της Χερσονήσου του Αίμου (IXA)

IXA	301	Πολιτική και Κοινωνική Οργάνωση στη Χερσόνησο του Αίμου
IXA	302	Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών [χειμερινό εξ.]
IXA	303	Ιδεολογικά Ρεύματα στη Χερσόνησο του Αίμου
IXA	401	Θέματα της Ιστορίας της Χερσονήσου του Αίμου

Ιστορία Σλαβικών Λαών (ISΛ)

ISΛ	301	Θέματα Πολιτικής, Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας των Σλαβικών Λαών
ISΛ	401	Οι Σλάβοι και ο Ελληνικός Κόσμος
ISΛ	402	Ρωσική Ιστορία (882-1613) [χειμερινό εξ.]

ΙΣΛ 403 Ρωσική Ιστορία (1613-1861)

Ιστορία Τουρκικών Λαών (ΙΤΑ)

ΙΤΑ 201 Εισαγωγή στην Ιστορία των Αλταϊκών Λαών
 ΙΤΑ 202 Θεσμοί και Κοινωνία του Οθωμανικού Κράτους
 ΙΤΑ 301 Ιστορία του Οθωμανικού και του Τουρκικού Κράτους
 ΙΤΑ 401 Θέματα της Οθωμανικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (ΙΣΕ)

ΙΣΕ 201 Εισαγωγή στην Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας
 ΙΣΕ 301 Κοινωνία και Οικονομία της Σύγχρονης Ελλάδας
 ΙΣΕ 401 Οι Διεθνείς Σχέσεις της Σύγχρονης Ελλάδας
 ΙΣΕ 402 Θέματα της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας [εαρινό εξ.]

Ιστορία του Ελληνισμού της Ανατολής (ΙΕΑ)

ΙΕΑ 301 Εισαγωγή στην Ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού [χειμερινό εξ.]
 ΙΕΑ 302 Κοινωνική και Πολιτική Οργάνωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού [χειμερινό εξ.]
 ΙΕΑ 401 Θέματα της Ιστορίας του Ελληνισμού της Ανατολής [εαρινό εξ.]

Λαογραφία και Κοινωνική Ανθρωπολογία (ΛΑΚ)

ΛΑΚ 201 Θεωρία και Ιστορία της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας [χειμερινό εξ.]
 ΛΑΚ 211 Επιτόπια Έρευνα και Εθνογραφία
 ΛΑΚ 221 Ιστορική Ανθρωπολογία και Προφορική Ιστορία
 ΛΑΚ 231 Οπτική Ανθρωπολογία και Εθνογραφικός Κινηματογράφος
 ΛΑΚ 301 Υλικός Βίος και Οικονομική Ανθρωπολογία [χειμερινό εξ.]
 ΛΑΚ 302 Κοινωνική Οργάνωση: Περιβάλλον και Πολιτισμός [χειμερινό εξ.]
 ΛΑΚ 303 Προφορική Λογοτεχνία
 ΛΑΚ 304 Λαϊκή Λατρεία – Συστήματα Κοσμοθεωρίας
 ΛΑΚ 311 Παραδοσιακή Δημιουργία, Τέχνη και Τεχνολογία
 ΛΑΚ 312 Κοινωνική Οργάνωση: Φύλο και Συγγένεια
 ΛΑΚ 313 Λαϊκός Αφηγηματικός Λόγος
 ΛΑΚ 314 Συμβολική Σκέψη και Ιδεολογία
 ΛΑΚ 321 Ανθρωπολογία της Τέχνης. Οι Άνθρωποι και τα Πράγματα
 ΛΑΚ 322 Κοινωνική Οργάνωση: Συστήματα Εξουσίας [εαρινό εξ.]
 ΛΑΚ 323 Δημοτική Ποίηση
 ΛΑΚ 324 Ανθρωπολογία της Θρησκείας
 ΛΑΚ 401 Θέματα Ιστορίας της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας [εαρινό εξ.]
 ΛΑΚ 402 Θέματα Οικονομικής Οργάνωσης [εαρινό εξ.]
 ΛΑΚ 403 Θέματα Προφορικής Λογοτεχνίας
 ΛΑΚ 404 Θέματα Ιδεολογίας
 ΛΑΚ 411 Θέματα Θεωρίας και Μεθόδου της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας [χειμερινό εξ.]
 ΛΑΚ 412 Θέματα Κοινωνικής Οργάνωσης [εαρινό εξ.]
 ΛΑΚ 413 Θέματα Προφορικής Δημιουργίας
 ΛΑΚ 414 Θέματα Συμβολικής Σκέψης
 ΛΑΚ 501 Θέματα Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής
 ΛΑΚ 502 Ελληνικά Λαϊκά Μουσικά Όργανα

Από την κατηγορία των μαθημάτων (ΥΕ) οι φοιτητές δεν μπορούν να επιλέξουν περισσότερα από δύο (2) μαθήματα του ίδιου γνωστικού αντικειμένου.

Ε. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΕ)

Δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (6 ΔΜ) από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος [εκτός των Υποχρεωτικών (Υ) και των Υποχρεωτικών Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ)], το ΛΑΜ 301 Ευρωπαϊκή και

Ελληνική Μουσική, Ξένες Γλώσσες* (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Γερμανικά) και από τα Προγράμματα Σπουδών άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ με την προϋπόθεση ότι οι φοιτητές/τριες θα επιλέγουν μαθήματα των οποίων τα γνωστικά πεδία δεν θα εμπίπτουν στα γνωστικά πεδία του Τμήματος.

*Όσοι φοιτητές από τους εισαχθέντες τα παν/κά έτη 2006-2007 και 2007-2008 είχαν ήδη εξεταστεί με επιτυχία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας έχουν το δικαίωμα να το κατοχυρώσουν ως υποχρεωτικό και εξετάζονται σε δύο (2) μαθήματα ΑΕΦ και δύο (2) μαθήματα ΝΕΦ αντί τριών (3) που προβλέπονται από το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών.